BAŞMUHARRİRİ
Ahmet Emin YALMAN
VATANEVİ
Cağaloğlu, Mollafenari Sok. 30-32
Telefon: 24207 — 29316 — 29315
Telgraf: VATAN İstanbul
YIL : 12 — SAYI : 3998

ÇARŞAMBA
2
TEMMUZ
1952
Fiyatı : 15 kuruş

VATAN

İĞRİYE İĞRİ - DOĞRUYA DOĞRU

GÜNÜN YAZISI

Murat Dağ, muradına erecek mi?

Yazan : A. E. Y.

Bugün ikinci sayfamızda

Mısır Başbakanı 24 saat sonra istifa etti

İstifaya, iki Bakanın çekilmesi sebep oldu. Mühim bir hükûmet buhranı başgösterdi

BAZI PARTİ LİDERLERİ TEVKİF EDİLDİ

Türk Havadis Ajansı

Kahire, 1 — Mısırda 24 saat devam eden bir iktidardan sonra Başbakan Hüseyin Sırrı Paşa, bugün istifa etmiştir.

İstifaya kabinede yer alan iki Bakanın birden çekilmeleri sebep olmuştur.

Hilâli Paşanın istifası üzerine kabineyi teşkile memur edilen Hüseyin Sırrı Paşanın da kısa bir müddet içerisinde istifa mecburiyetinde kalması ile Mısırda ehemmiyetli bir hükûmet buhranı başlamış bulunmaktadır.

Amerika büyük elçiliği, elçi Jefferson'un müdahalede bulunduğuna dair haberleri tekzip etmiştir.

Bir kısım parti liderleri tevkif edildi

Kahire, 1 (T.H.A.) — Mısırda hasıl olan siyasi buhran üzerine zuhuru muhtemel hâdiseleri önlemek için parti liderlerinden tanınmış 10 kişi bugün polis tarafından tevkif edilerek meçhul bir semte gönderilmişlerdir.

Kahire, 1 (ANKA) — Kral bu sabah yeni kabineyi kurmağa Bahayeddin Bereket Paşayı vazifelendirmiştir. Bahayeddin Bere-

(Devamı Sa: 5: Sü: 6 da)

Amerikanın Kahire Büyük Elçisi ehramlara çıkarken

Yollarımızda Emniyet

Yazan:
Ahmet Emin YALMAN

Denizli - İzmir yolunda, 29 —

Denizliye ilk gidişimde; Denizli Turizm cemiyeti reisi Fahri Bey ve arkadaşlarıyle bir mesire yerinde oturuyorduk. Vicdanlı ve seciyeli bir insan olduğu halinden belli bir genç yanımıza yaklaştı, bana dedi ki:

— Ben Denizli Şoförler ve Makinistler cemiyeti reisiyim. Sizinle görüşmek isterim. Yarın cemiyetimize gelin de dertlerimi anlatayım.

Ertesi gün Şoförler ve Makinistler cemiyetinin merkezine gittim. Reisle görüştüm. Bu hoş ve sevimli vatandaşın adını sorarsanız, size diyeceğim ki ben bu ismi âdetim üzerine cebimdeki bir kâğıt parçasına yazdım, fakat bu kâğıdın nerede olduğunu bilmediğim için ismi bu anda bulup size bildiremem.

Cemiyet reisi bana şunları anlattı:

— 400 azamız var. Toplantıya çağırdığımız zaman otuzu geliyor. Meslek alâkası ve mes'uliyeti nerede kaldı? Çok rica ederim, bize hücum edin, beni tenkid edin. Vazifemi yerine getiremiyorum. Tenkidin hayırlı irşadına ihtiyacımız var.

Bu sözleri duyunca kendi kendime dedim ki:

— Allah hepimize nasip etse de, daha mühim mevkilerdeki reislerin, başkanların, liderlerin de tenkid ihtiyacı hakkında bu geniş anlayışa vardıklarını görelim. O zaman memleket ne kadar huzur ve âhenge kavuşur!

Denizli Şoförler cemiyeti reisinden sonra, İzmir Şoförler cemiyetinin de cidden kâmil ve olgun bir insan olmak intıbaını yaratan reisiyle, Bursa Belediye meclisi azasından olan ve şoförlükten yetişen Hüsrev Beyle ve diğer aklı başında şoförlerle uzun uzadıya konuştum. Hepsinin kanaatleri şu noktada toplanıyor: Şoförlük çok mes'uliyetli bir meslektir. Teknik bilgiye, olgun bir ruha, terbiyeye, nezakete, dürüstlüğe ihtiyaç gösterir. Halbuki seciye ve ahlâkına, terbiyesine, teknik bilgisine bakılmadan, öylelerine ehliyet vesikası veriliyor ki bunlar, yolları mezbahaya çeviriyorlar, korkunç derecede mal ve can telefine sebep oluyorlar, şoförlük mesleğine alt mes'uliyeti ve şerefi hiçe sayıyorlar, kabalığı ve hoyratlığı marifet diye telâkki ediyorlar. Hakiki şoförler, mesleğin bu şekilde istilâsına ve suiistimaline karşı kan ağlıyorlar, fakat ellerinden bir şey gelmiyor, çünkü mevzuat ve usuller, bütün kapıları açık bırakmıştır. Şoför namzedinin getirmeğe mecbur olduğu «hüsnühal şehadetnamesi» bir komedidir. Her sabıkalı ve kötü halli insan bu vesikayı zahmetsizce alır. İmtihana gelince, bizzat teknik ehliyeti olmayan

(Devamı Sa: 5; Sü: 6 da)

Balkanlarda Üçlü Anlaşma

Belgrad radyosu, Türk - Yunan - Yugoslav işbirliği lehinde neşriyat yaptı

Anadolu Ajansı

Atina 1 — Balkanlarda sulhün teminat altına alınması için Türkiye, Yugoslavya, ve Yunanistan arasındaki işbirliği lehinde Belgrad radyosunun yapmış olduğu neşriyat Atina gazeteleri ve siyasî çevrelerinde derin bir alâka uyandırmıştır.

Basında çıkan tefsirlerde belirtildiğine göre, üç memleket arasındaki işbirliğinin inkişafına imkân verecek olan müzakerelerin başlaması hususunda Yunanistan ötedenberi Yugoslavyanın bu konuda ittihaz edeceği hareket hattını öğrenmek arzusunda idi.

Yine gazetelere göre, Menderes ve Köprülünün Atinayı ziyaretleri sırasında Balkanların savunması için Yugoslavya ile yapılacak anlaşma belli başlı müzakere konularından birini teşkil etmekte idi.

Belgrad radyosunun bu neşriyatı hakkında ne düşündüğü sorulan Başbakan vekili Venizelos herhangi bir yorumda bulunmaktan kaçınmıştır.

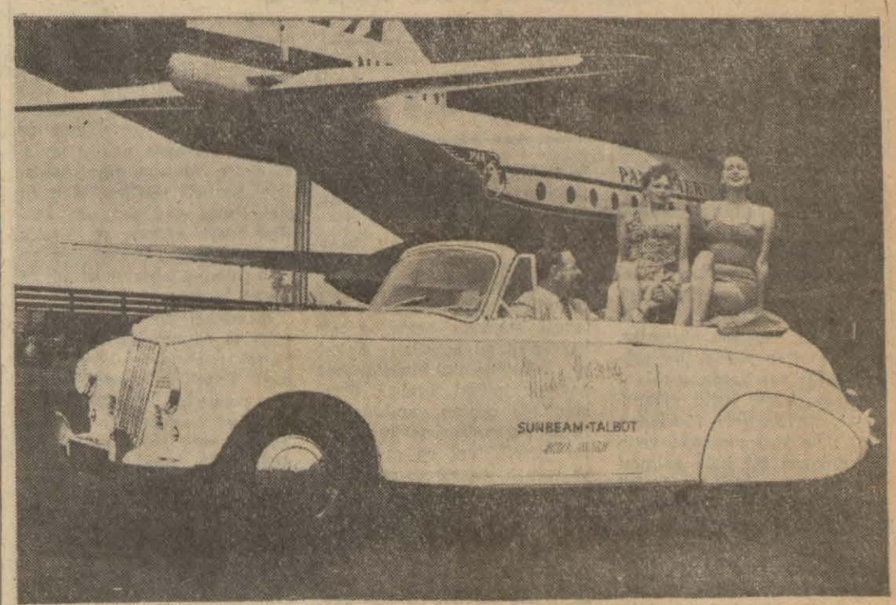

Yukarıda resmi görülen spor otomobil 18.000 Türk lirası değerindedir ve Dünya Güzeline hediye edilmiştir.

Taç giyme balosu çok parlak geçti

Güzeller Long Beach'den merasimle uğurlandılar. Gelengül dün sabah New - York'a vardı

Türkiye Güzellik Kraliçesi Cumartesi günü İstanbul'a dönecek

Amerika Hususi Muhabirimiz
Sara Ertuğrul
Bildiriyor

Long Beach (Kalifornia), 30 — gecikmiştir:

Finlândiya güzeli Armi Kuusela'nın, Dünya Güzellik Kraliçeliğini kazanması üzerine, günlerdenberi Long Beach'e hâkim olan heyecan, şimdi yerini gittikçe genişleyen bir dedikoduya terketmiş bulunuyor.

Finlândiya ve Yunan güzellerinin; kendilerine teklif edilen film kontratlarını kabul hususunda tereddüt göstermeleri, dedikoduların sıklet merkezini teşkil etmektedir.

Filhakika Dünya Güzeli, Universal International film şirketinin, müsabaka şartlarının icabı olarak kendisine teklif ettiği aylığı beş bin dolardan 7 yıllık film kontratını kabul hususunda te-

(Devamı Sa: 5; Sü: 3 de)

Cumartesi günü İstanbula gelecek olan Türkiye güzellik kraliçesi Gelengül Tayfuroğlu

Bugün

Kütahya İlâvemizi Veriyoruz

Renkli 12 savfa

Bugün müvezziinizden Kütahya ilâvemizi isteyiniz

Barem kanununu ıslah için çalışmalar

Bakanlıklar, maliyenin yeni barem görüşünü benimsemediler. Bu tasarıda küçük memurların ihmal, yüksek memurların himaye edildiği bildiriliyor

Hususi Muhabirimizden

Ankara, 1 — Bundan bir müddet evvel Maliye Bakanlığı baremin bugünkü ihtiyaca göre ayarlanması hususunda bir tasarı hazırlamış ve esas olarak da maaşı aslinin on mislini maaş olarak verme prensibini kabul etmişti. Tasarıda 15 lira aslî maaş kaldırılmakta, diğer aslî maaşlar da şu şekilde olmakta idi:

20 lira aslî maaş için 200, 25 lira aslı maaş için 250, 30 lira

(Devamı Sa: 5; Sü: 3 de)

Cumhurbaşkanı, Denizcilik bayramı gösterilerini takip ederken

Nuri Yamut bugün Napoliye gidiyor

Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Nuri Yamut dün Ankaradan uçakla şehrimize gelmiştir.

Genel Kurmay Başkanı, NATO'da tetkikler yapmak üzere bu sabah özel bir uçakla Napoli'ye müteveccihen şehrimizden ayrılacaktır.

Gece yarısı Sergide bir kişiyi Vurdular

Yaralayan şahıs, arkadaşları tarafından kaçırıldı

Dün gece İstanbul sergisinde bir yaralama hâdisesi olmuş ve orada bulunanlara hayli korkulu dakikalar yaşatmıştır.

Lunapartkaki pavyonlardan birinin sahibi olan Mehmet Gezgin, arkadaşı Mecit ile birlikte otururken yanlarına diğer pavyonlarda çalışan Müfit ve Orhan gelmiştir. Kumar pavyonlarındaki rekabet yüzünden, serginin açıldığı günden'beri araları açık olan «Lunaparkçılar» bu sırada münakaşaya başlamışlardır.. Bir aralık Mehmet Gezginin, «Ah yandım» diye bağırdığı ve yerlerde yuvarlandığı görülmüştür. Ağır yaralı olmasına rağmen a-

(Devamı Sa: 5; Sü: 5 de)

İran, Sovyetlerin notasını reddetti

Verilen cevabî notada Amerikan ordusunun yalnız İran'ın dahili asayişini muhafaza için kaldığı bildirildi

Anadolu Ajansı

Tahran, 1 — İran Dışişleri Bakanı Kâzımi bu sabah Sovyet Büyük Elçisi Sadçikof'a 21 Mayıs tarihli Sovyet notasına İranın cevabını tevdi etmiştir.

Hatırlardadır ki Sovyet notası 26 Nisan tarihinde kararlaştırıldığı vechile Amerikanın İrana askeri yardımının tekrar başlamasını protesto etmekte idi.

Notanın metni öbür gün neşredilecektir.

(Devamı Sa: 5: Sü: 1 de)

Denizcilik bayramı dün merasimle kutlandı

Öğleden sonra Moda koyunda yapılan yarışları Cumhurbaşkanı Bayar da takip etti

Denizcilik bayramı dün Taksim meydanı ve Beşiktaş Barbaros heykeli önündeki merasimler ve öğleden sonra Modada yapılan gösterilerle parlak bir şekilde kutlanmıştır.

Malûm olduğu üzere 1 temmuz tarihi, Türk karasularında, kabotaj hakkının Türklere iadesinin 26 ncı yıldönümüdür.

Bu münasebetle yapılan merasimlerden ilki saat 9.30 da Taksim Cumhuriyet âbidesi önünde cereyan etmiştir. Merasime Deniz Harp Okulu, Deniz Koleji talebeleri, Deniz birlikleri, Deniz Ticaret Okulu, deniz ticaret filosu mensupları, Denizcilik Bankası ve armatör gemileri mensupları iştirak etmişlerdir.

Bayrak çekme törenini takiben âbideye çelenkler konulmuş; bu esnada limandaki bütün gemiler düdük çalmak suretiyle selâm resmini ifa etmişlerdir.

Günün ehemmiyetini tebarüz ettiren konuşmaları takiben A-

(Devamı Sa: 5; Sü: 2 de)

Dün Modada yapılan deniz yarış larından bir safha

Ankara'da bir Adam yolda Soyuldu

Hususi Muhabirimizden

Ankara 1 — Dün gece yarısı şehrimizde yeni bir gangsterlik vak'ası daha olmuş ve bir adamın kafasına sert bir cisim vurularak bayıltılmış, cebindeki maaşı ile elbise ve ayakkapları

(Devamı Sa: 5; Sü: 5 de)

Polis birkaç randevu evini bastı

Bir polis emniyet memurunun da randevu evi işlettiğine dair ihbarda bulunuldu

İstanbul Emniyet Müdürlüğü ahlâk zabıtası memurları, Beyoğlunda, Tarlabaşında, bir sivil polis memurunun randevu evi işlettiğini tesbit etmişlerdir. Bu memur hakkında gerekli tahkikata başlanmıştır.

Eroinden sonra İstanbulu kemiren en müzmin dertlerden biri de fuhuştur. En temiz aile muhitlerine kadar sokulan randevu evleri ile mücadele etmek için Emniyet Müdürlüğünün ve adliyenin elindeki müeyyideler kâfi gelmemektedir. Beş katlı bir apartımanın sahibi olan ran

(Devamı Sa: 5; Sü: 5 de)

Sakallı adam — Tekrar medeniyete dönüp, harp havadisleri okumak, parti kavgalarına iştirak etmek, radyo dinlemek, tramvaya binmek, eli bıçaklı adamların arasına girmek, yani kısaca kurtulmak istemiyorum anlaşıldımı?!!

GÜNÜN YAZISI

Murat Dağ, muradına erecek mi?

Yazan: **A. E. Y.**

Galiba beş sene kadar oluyor. Uşak D. P. kongresinde hazır bulunmak üzere İzmirdeki Ankara Palas oteli sahibi Halim Alanyalı ile İzmirden Uşağa yol arkadaşlığı etmiştik. Halim Alanyalı, bana Gediz civarındaki Murat dağının tepesinde bulunan bir cennetten bahsetti. Bir taraftan çam ormanlıkları, lâtif kokulu, temiz, canlandırıcı bir hava, diğer taraftan buz gibi menba suları, şifalı hâssalar taşıyan içmeler, diğer taraftan yüksek bir yaylâda, üstün vasıflarda, ılıcalar.. Bir insanın her türlü yorgunlukları ve dertleri üzerinden atması ve kısa zamanda yeniden doğmuş bir hale gelmesi için bundan sihirli ve tesirli bir muhit bulunamıyacağını Halim Alanyalı bana temin etti.

O zamandanberi Murat dağını görmek için içimde bir hasret var. Hayalimde bunu süsledim, bir dünya cenneti haline koydum.

Nihayet geçen gün Gedizde Kütahya vali vekili, Gediz kaymakamı, Kütahya jandarma kumandanı, Gediz belediye reisi, yine Gedizin D. P. başkanı ile beraber iki jipe dolduk, dünya cennetine çıktık.

Cennetin Yolu

Sarp, çetin bir dağ yolunda iki saat süren bu jip yolculuğu, cennete kavuşmak için biraz zahmete katlanmak lâzım geldiğini bize öğretti. Benim bulunduğum jipi kullanan D. P. başkanı, aşılmaz gibi görünen engelleri aşmakta o kadar ustalık gösterdi, direksiyona o kadar mükemmel hâkim kaldı ki kendi kendime şöylece düşündüm: «Bütün D. P. nin mukadderatını sevk ve idarede direksiyonu bu kadar ustalık ve hâkimiyetle kullanmak mümkün olsa nerelere varılmaz!»

Eğer Halim Alanyalı, bana Murat dağını bir cennet diye tasvir etmeseydi, çetin bir yolculuktan sonra vardığımız dağ tepesi hakkında herhalde çok hayranlık duyacaktım. Fakat yarım kalmış otel binasını, boş havuzu, iptidai kaplıca binasını, çör çöpten yapılmış kiralık barakaları görünce, tabii güzellikleri ve cazibeleri ve yaman manzarayı unuttum, epeyce hayal sukutuna uğradım.

İnkişaf İmkânları

Bununla beraber istikbal hakkında bedbinlik duymadım. Murat dağını imar etmenin yolu açılmıştır. Bu yol mânasız yere tıkanmazsa, burası yalnız Uşak, Gediz ve civarı insanlarının soluk alacak, şifaya kavuşacak bir yeri değil, bütün memleketçe ve dünyaca meşhur bir kaplıca haline gelebilir. Murat dağının temiz ve güzel havasından, tabii güzelliklerinden, yüksek irtifadaki emsalsiz kaplıcalarından başka böbreklere şifa veren öyle bir suyu varmış ki bunu içenler arasında, böbreklerinde ameliyat yaptırmak külfetinden kurtulanlara tesadüf edilmiş.

Murat dağının imarı işi bugün (Murat dağı Kaplıcalarını İmar ve İşletme) Türk Anonim Şirketinin elindedir. Bu şirketin sermayesi ancak elli bin liradır. Yapılması zaruri olan işlere nisbetle bir damla su... Fakat anonim şirketler için sermayelerini ihtiyaca göre arttırmak yolu açıktır. Bu anonim şirket de istikbali hakkında emniyet duyarsa, hem bunu yapar, hem de hariçte sermaye ve ihtisas arıyabilir. Mühim olan nokta, işin başında Halim Alanyalı gibi Murat dağ davasını kendine dert edinen ve Uşaklı ahbabım Emin Adanalıoğlu gibi tuttuğunu koparan azimli ve metin insanlar bulunmasıdır.

Memleketimizde hususi teşebbüse ve anonim şirket şeklinde iş görmeğe karşı bir hayli engeller, tereddütler ve mukavemetler var. Bu itibarla şirket şeklinde yürüyen her iş, yeni yeni teşebbüsler doğurabilir. Çünkü memlekette bir taraftan hudutsuz imkânlar, diğer taraftan uyuyan sermayeler ve teşebbüs kudretleri var.

Bu itibarla Murat dağ teşebbüsünü bozmak için bir takım hareketler ve kıskançlıklar belirmesi ve bu işi Gediz belediyesine maletmek fikrinin ortaya atılması, elemle karşılanacak ve memlekette teşebbüs arzu ve hevesini kesecek bir şeydir. Belediyeler, böyle işlerin hakkından gelemez. Malûm olan bir şeyi bir defa daha tecrübeden geçirmek mânasızdır. Fakat Gediz belediyesinin bu hususi teşebbüsü candan desteklemesi sayesinde Murat dağ, bir mamûre, bir dünya cenneti haline gelirse ve buraya yakından ve uzaktan binlerce adam akarsa, Gediz şehri de, belediyesi de bundan bir hayli nimet görür, geçim imkânları çok geniş olmıyan Gediz yeni yeni imkânlara kavuşur.

Murat dağından gözlerim geride kalarak ayrıldım. Bugünkü halile bile Murat dağ o kadar cazip ki bir çadır kurup burada on gün olsun kalabilmek ve dünyayı unutmak bana çok tatlı bir rüya gibi göründü.

ŞEHİR VE MEMLEKET HABERLERİ

Kadın Hukukçular Kongresi toplanıyor

Milletlerarası Kadın Hukukçular teşekkülünün konferansı 5 Temmuzda Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesinde açılacaktır. Bu teşekkülün merkezi Amreikadadır. Her iki senede bir yapılan bu konferanslar şimdiye kadar Amerikada, Hollandada ve İtalyada toplanmıştır. Bu konferansların maksadı kadın hukukçular arasında tesanüdü temin etmek, her memleketin kadınına ait hakları münakaşa etmektir. Memleketimize gelecek delegeler 40 — 45 arasındadır ve aralarında Amerika, Almanya, Avusturya, İtalya, Yunanistan, İspanya, Filipinler, Havay adaları, Yugoslavyanın kadın hukukçuları bulunmaktadır. Türkiye delegeleri Süreyya Ağaoğlu, Sabiha Erülgen ve Sevinç Dilandır.

Bu konferanslarda başlıca görüşülecek meseleler şunlardır: Esas Teşkilât Hukuku, Aile Münasebetleri, Dünya Mahkemesi ve Harp sonu problemi, Çocuk Mahkemeleri, Muhaceret, Tâbiiyet ve vatandaşlık iktisabı, Hukuk tahsili ve terbiyesi, Kadının hukuki durumu, Evlenme büroları, Harpten zarar gören memleketler âzalarına yardım, Ticaret hukuku, Medeni hukuk.

Konferansa iştirak edecek delegelerin bazıları şehrimize gelmişlerdir.

Kadın hukukçuların üstünde durdukları meselelerin basında, ailede kadın erkek müsavatı, çocuk üstünde ana ile babanın aynı haklara sahip olmaları ve zina dâvalarında müsavat gelmektedir.

Turizm Kurumunun gezileri

Türkiye Turizm Kurumunun tertiplediği gezintilere devam olunmaktadır. Bu cümleden olarak 5 Temmuz Cumartesi günü Boğazda motörle bir gezinti yapılacak ve Karaköyden saat 15.30 da kalkacak motörlerle Küçüksu kasrı, Amcazade yalısı, Kanlıca kahvesi ziyaret edilecektir.. 6 Temmuz Pazar günü de Beykoz, Karakulak suyu ve Yuşa tepesine gidilecek ve bu gezintiye yalnız Türk tebaası iştirak edebilecektir. Köprüden Beykoza 9.30 vapuru ile hareket olunacaktır. Birinci gezintinin ücreti 5 ve ikinci gezintinin ücreti 10 liradır.

Mecit Saner Galaasaray Lisesi Müdürü oldu

Milli Eğitim Müdürlüğü Özel Okullar Müdür Muavini Macit Saner'in Galatasaray Lisesi müdürlüğüne tayinine dair emir Bakanlıktan gelmiştir.

Macit Saner, Amerika Birleşik Devletlerinde birçok ortamektep ve liseyi gezerek; mektep idaresi, müfredat, rehberlik ve teftiş mevzuları üzerinde tetkiklerde bulunmuş bir maarifçidir.

Odalar birliğinin toplantısı

Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, 24 Temmuzda İstanbulda bir toplantı yapacaktır.

Bu toplantıda muhtelif ticari meseleler üzerinde görüşülecektir.

HAVA VAZİYETİ

Yeşilköy meteoroloji istasyonunun tahminine göre bugün şehrimizde ve civarında hava bulutlu geçecektir. Rüzgârlar orta kuvvette değişik yönlerden esecek, sıcaklık derecesi fazlaca artacaktır.

Dün şehrimizde ve civarında hava mevzii sağnak halinde yağışlı geçmiştir. Sıcaklık derecesi en çok 24.00, en az 17.4 olmuştur.

KUCUK HABERLER

YUNAN OKUL GEMİSİ GELİYOR

1. Or. Temsil Bürosundan — Yunan bahriyesine mensup Armatalos okul gemisi, beraberinde L.S.T. çıkarma gemisi olduğu halde 3—7 Temmuz tarihleri arasında limanımızı ziyaret edecektir.

KİMSESİZ ÇOCUKLARA BİNA

Yıldızdaki Güzel Sanatlar Akademisine ait binanın kimsesiz çocuklara tahsisi kararlaştırılmıştır.

Bina, bu işe elverişli bir şekle ifrağ edildikten sonra bu sene için buraya 50 kimsesiz çocuk alınacaktır.

DÜN YAPILAN İHRACAT

Dün şehrimizden muhtelif memleketlere giden barsak, ceviz kütüğü, kepek, tiftik, iç fındık, halı, afyon, kuzu derisi, ipek döküntüsü, yumurta ve fasulyanın ihraç kıymetleri tutarı 660.429 liradır.

MUALLİMLER CEMİYETİNİN GEZİLERİ

İstanbul Muallimler Cemiyeti tarafından öğretmenlerin yurt içi gezintilerine başlanmıştır.

Bu seneki program gereğince üçüncü gezi 5 Temmuz Cumartesi günü Yalovaya, dördüncü gezi de 14 Temmuzda Bursaya yapılacaktır. Bursa gezisi dört gün sürecektir.

BAKIRCILAR DERNEĞİ TOPLANTISI

İstanbul Bakırcılar Derneği dün umumi kongresini yapmış ve bakır sanayiinin inkişafı hakkında yeni kararlar alarak yeniden idare heyeti seçiminde başkanlığa Ahmet Ramazanoğulları, âzalıklara da Selâhattin Aloğlu, Murtaza Tunadan, Hayri Tongal, Hasan Akay, İbrahim Atalay ve Eftat Kasaboğlu seçilmişlerdir. Mevcudun ittifakiyle Salih Karacaovalı umumi kâtipliğe seçilmiştir.

DARÜLACEZEDEKİ ÇOCUKLAR

Darülacezedeki ilkokulda okuyan normal kimsesiz çocukların buradan alınarak başka okullara verilmesi kararlaştırılmıştır.

Ayrıca bu durumda olan çocuklar için de Yakacık ve Küçükyalıda üç pavyonun inşası tekarrür etmiştir.

BARBAROS ANITI YANINDAKİ SAHA

Beşikta şiskelesi ile Barbaros anıtı arasındaki toprak sahanın beton olarak yapılması kararlaştırılmıştır. Belediye burasını yakında ihale edecektir.

Pamuk ipliği kara borsaya düştü

İstanbul 1 (D.H.A.) — Pamuk ipliiğ fiyatları paket başına yeniden 4—5 lira yükselerek 35 liraya çıkmıştır. Bu durum bilhassa küçük imalâtçıları müşkülât içinde bırakmaktadır. Yün mensucatta görülen fiyat düsüklüğüne rağmen pamuk ipliği fiyatlarının yükselmesi karaborsacıların kötü niyetlerinin bir eseri olarak kabul edilmektedir.

Gümrüklerdeki Tıkanıklık nasıl Önlenecek?

Tüccarların gümrüklerdeki mallarını vâdesinde çekmemeleri, yeni dış ticaret kanunu hükümleri çerçevesinde cezayı mucip olmakla beraber, bu ameliye esnasında gümrüklerin bu nevi eşya ile tıkanıp kalması büyük bir tüccar grüpünün şikâyetlerine vesile teşkil ediyordu.

İstanbul Ticaret Odası, hazırladığı raporda; bu tıkanıklığa mâni olabilmek için müddeti geçmiş mallara son olarak bir aylık çekme müsaadesi verilmesinin uygun olacağını belirtmektedir.

Raporda, nakdî teminat usulüne de temas edilmiş; temdidler için nakdi teminatın kaldırılması; kaplıca ve arpa ihracatı esnasında mutad olan kontrolün fazla zamana ihtiyacı olması hasebiyle yapılmaması; vapur kaydının kaldırılması ve ihracatta 3 sayılı liste döviz tahsisinden harice komisyon ödenmesine müsaade edilmesi hususları da müdafaa edilmektedir.

Belediye gübre fabrikası kuruyor

Kokmuş gıda maddeleri ile hayvan leşlerinin ve lokantalardan atılan yemek artıklarının toplatılarak bunlardan gübre imal edilmesi belediyece kararlaştırılmıştır. Hususi tesisata ihtiyaç gösteren bu tarz gübre imali için şehrin uzak bir yerinde bir gübre fabrikası kurulacaktır. Fabrikanın inşası ve döner sermayesi için 200 bin liralık bir tahsisat ayrılmıştır.

Ayrıca şehrin muhtelif yerlerine serpilmiş olan kemik depoları da bu fabrikaya nakledilecektir.

S. Kafkasdağ'ın ihraç kararı bozuldu

İstanbul D.P. il kongresinde bazı ithamlarda bulunan Beykoz ilçesi ikinci başkanı ve şehir meclisi üyesi Selâhattin Kafkasdağ partide huzursuzluk yarattığı için il idare kurulu tarafından haysiyet divanına verilmiş ve partiden ihraç edilmişti.

Ancak öğrendiğimize göre Kafkasdağ'ın durumunu tetkik eden genel kurul, İstanbul haysiyet divanının verdiği ihraç kararını bazı noktalardan bozmuştur.

Kafkasdağ tekrar dinlenecektir.

Cerrahpaşa hastanesinde yeni iki servis inşa edilecek

Cerrahpaşa hastanesinde bir üroloji ve bir de kulak kliniği binası inşa edilecektir. Şimdiki halde gayet az hasta kabul edebilen bu servisler yeni klinikler inşa edildiği takdirde yatak mevcutlarını dört misline çıkarabileceklerdir. İnşaatın ihalesi bu ay içinde yapılacaktır.

TAKVİM

2 TEMMUZ 1952
ÇARŞAMBA
AY 7 — GÜN 31 — HIZIR 58
RUMİ 1368 — HAZİRAN 19
HİCRİ 1371 — ŞEVVAL 9

	Vasati	Ezani
SABAH	04.31	08.46
ÖĞLE	12.18	04.33
İKİNDİ	16.18	08.34
AKŞAM	19.45	12.00
YATSI	21.47	02.02
İMSAK	02.15	06.30

Gazetemize gönderilen yazı ve resimler bazılarının, bazılarının iade edilmez.

KÖR KADI

İyi niyet

«İyi niyet, muvaffakiyetin yarısıdır» derler.

İyi niyete dair iki yeni örnek:

1 — Dünya Güzellik Kraliçeliğine seçilen Fin güzeline dört senelik film kontratı teklif ediliyor. Fakat Kraliçe tereddüt ediyor. Zira onun iyi bir niyeti vardır: Tahsilini tamamlamak. Gene bunun içindir ki «Tahsilimi tamamlamağa müsaade ederlerse» mukaveleyi imzalarım» diyor.

2 — Şehir Tiyatrosu için İstanbul Belediyesi tarafından mukaveleye bağlanan Viyanalı rejisör İstanbula geldi. Şehir Tiyatrolarımız için mütehassıs bir rejisörün lüzumunu bu sütunlarda daima müdafaa ettiğim için, bu işin nihayet halledilmiş olmasını da memnuniyetle kaydederim.

Rejisör Meinecke rıhtıma çıkar çıkmaz kendisini karşılamağa gelenlere türkçe birkaç kelime söylemiş. Zira onun iyi bir niyeti vardır: Çalışacağı Şehir Tiyatrolarımızda sanatkârlarımızla başka lisanlarla değil türkçeyle anlaşmak. Ve bunun içindir ki daha vapurda türkçe öğrenmeğe başlamış.

İyi niyetli Dünya Güzellik Kraliçesinin hayatta, rejisör Meinecke'nin Şehir Tiyatrolarımızda muvaffak olacaklarına inanabiliriz.

VER ALLAHIM VER!

Tarım Bakanının verdiği malûmata göre memleketin her tarafında mahsul durumu çok iyidir ve gerek keyfiyet, gerek kemiyet bakımından geçen seneden farklıdır.

Bir gün evvel de gazetelerde şu haberi okumuştum: Memleketimizde 1948 yılında 2.000 den ibaret olan traktör sayısı 1952 yılında 28.000 i bulmuştur.

Traktör ziraatte yeni kullanılan bir âlet değildir. Fakat tâ ortaya çıktığı günden beri memleketimize yalnız 2.000 traktör girmesine karşılık, bu sayı son dört sene içinde 14 misli artmıştır.

Mahsul durumumuzun memnuniyet yaratan iyiliğinde, traktör sayısının birdenbire artmasının tesirini görmek yanlış olmasa gerektir.

Memleketin kalkınması köylünün, köylünün kalkınması da ziraatin kalkınmasına bağlı olduğuna göre, hayırlı bir yolda ilerilemekteyiz demektir.

HABERSİZ GİDİŞ

Sovyetler Birliğinin Ankara büyük elçisi Lavrişef, diplomatik kaidelere uymayan bir şekilde, yani hükûmetimizi haberdar dahi etmeden ani olarak memleketine gitmiş.

Sovyetler Birliğinde hangi sahada olursa olsun kimin hareketi mevcut kaidelere uyuyor ki bir büyük elçi diplomatik kaidelere uysun!

Sadun G. Savcı

ON KELİMEYLE

Şehrimize 1140 turist gelmiş...

Acaba kaç para bıraktılar, ondan haber?...

TATLISERT

SUMRU HAZNEDAR
ile
Doktor
GÜNDÜZ ÇELEBİOĞLU
Nikâhlandılar
FATSA. 30.6.1952

Vergi kaçakçılığı Yapan firmalar

Maliye müfettişleri tarafından şüpheli görülerek haklarında uzun zamandır tetkikat ve takibat yapılan 30 kadar ticarethane ve eşhasın ticari evrakları, evvelki gün polisin ve maliye müfettişlerinin müştereken yaptıkları âni bir araştırma neticesinde ele geçirilmiş ve muhafaza altına alınmıştır.

Dün kendileriyle görüştüğümüz alâkalılar, bu hareketin, 1951—52 mali yılında verilen gelir vergisi beyannamelerinden şüpheli görülenlerin bir kontrolü mahiyetinde olduğunu; tahkikat sonunda evrakın ilgili vergi dairelerine tevdi edileceğini ve suçlu olanlar hakkında kanunun vergi kaçakçılığına mütedair hükümlerinin tatbik edileceğini söylemişlerdir. Maliye uzmanları, ele geçirilen defterler ve ticari evrak üzerindeki tetkiklerine dünden itibaren başlamışlardır.

Dış memleketlerden yapılan teklifler

Ticaret Odasına dün de muhtelif ecnebi firmalardan teklif mektupları gelmiştir.

Bunlar arasında, bir Arjantin firması beyaz çimento ve alçı; bir Hind firması uçak, otomobil, deniz motörü, radyo, telefon, tren, traktör, telsiz, lâmba ve projektör için batarya; bir Alman firması mutfak eşyası; yine diğer bir Alman firması da Diesel makineleri, jeneratörler, traktör, kompresör, otomobil ve aksamı, bisiklet, yazı makineleri ve dikiş makineleri ihraç etmek teklifinde bulunmuşlardır.

Alâkalılar teklifleri tetkik etmektedirler.

Bayanları sevindirecek mühim bir hâdise

Amerikada dayanıklığı, parlaklığı ve cazip renkleri ile şöhret bulmuş ve bu şöhreti de dünyaya yayılmış olan DURA-GLOSS tırnak cilâsının memleketimize getirildiğini müjdeleriz.

Celâl Bayar
Hayatı ve Eserleri
YAZAN: ZİYA SAKİR
Satış yeri: İSMAİL AKGÜN KİTABEVİ
Ankara Cad. No. 4 - Cağaloğlu - İstanbul
Fiatı: 5 Lira

Pamuklu fiatları İndirilmedi

Dünkü sabah gazetelerinden birinin, Sümerbank pamuklu fiyatlarında yüzde 5 nisbetinde indirme yapılacağı yolunda neşrettiği bir havadis üzerine, kendisiyle görüştüğümüz Sümerbank Alım Satım Müessesesi Müdürü Faruk Gönel şunları söylemiştir:

«— Havadis beni hayrete düşürdü. Çünkü, bahis mevzuu indirme 5 ay evvel yani 13 Mayıs 1952 tarihinde yapılmış ve sayın İşletmeler Bakanı, Anadolu Ajansına verdiği bir demeçle bu indirimin hangi sebepler tahtında vuku bulduğunu izah etmişti.

Bugün için yeni bir fiyat indirimini icabettirecek hiçbir fev, kalâde hal bahis mevzuu değildir. Kaldı ki bu nevi haberler piyasada bir huzursuzluk da yaratmaktadır. Meselâ bu sabah bizimle bağlanan bazı tüccarlar, öğleden sonra müteredditd avranmışlar ve bu suretle faaliyetimiz yok yere sekteye uğramıştır.»

Nakledilen öğretmenler

Milli Eğitim Müdürlüğünce şehrimizdeki ortaokul öğretmenleri arasında yeniden bazı nakil ve tayinler yapılmıştır. Nakil ve tayinleri yapılan öğretmenlerin isimlerini ve verildikleri okulları aşağıda bildiriyoruz:

Cemile Cevher Kurtaran, Nezihe Dibağ, İffet Karaca Kandilli Kız Lisesine, Nezihe Öğe, Münevver Aslıer Pertevniyal Lisesine, Kemalettin Karamete, Sırrı Bilge, İhsan Korkmaz Haydarpaşa lisesine, Halet İli, Suphiye Candaş, Mesut Talasoğlu Vefa lisesine, Fahriye Özbey, Nermin Yalçınlar, Lâmia Akdora, Muzaffer Saner, Şükran Somay İst. Kız Lisesine, Cemal Baki, Ahmet Aymutlu İst. Erkek Lisesine, Feriha Er Üsküdar Ortaokuluna, Tevfik Ak Kadıköy Ortaokuluna, Fatma Tuna Cibali Kız O. Okuluna, Cemal Çiftçioğlu Kasımpaşa O. Okuluna, Umran Saner Beşiktaş Ortaokuluna.

Prof. Balimger için bir toplantı yapılacak

Türkiye hars Araştırma Derneği, şehrimizde bulunan tanınmış Alman âlimi ve Fatih devri tarihçisi Balimger için Muallimler Birliği lokalinde yarın saat 17 de bir toplantı tertiplemiştir.

Toplantıda Balimger ve tanınmış Türk tarihçileri ile ilim adamları bulunacaklardır.

Ticaret Bakanlığı heyetinin tedkikleri

Ticaret Bakanlığından bir heyetin bir müddettir şehrimiz ticaret mehafilinde temaslar yaptığını evvelce yazmıştık.

Heyet başkanı Munis Ozansoy dün öğleden sonra Kambiyoda, Banka müdürleriyle görüşerek, dış ticaret rejimini alâkadar eden meseleler üzerinde izahlarda bulunmuştur.

GEÇMİŞTE BUGÜN

Koca Hüsrev Paşanın sadareti

113 yıl evvel bugün, 2 Temmuz 1839 da Koca Hüsrev Paşa Sadrâzam olmuştu. Hüsrev Paşa, Abaza kölelerdendir. Enderunda yetişmiş, valiliklerde bulunmuştur. Mora isyanında kaptanıderya idi. Yeniçeri ocağının lâğvından sonra Tunustan aldığı bir miktar fesi kalyoncu neferlerine giydirmiş ve selâmlık resmine de böyle çıkarmıştı. Devrin padişahı Sultan İkinci Mahmut bu kıyafeti beğenmiş, kavuk ve külâh yerine fes giyilmesini emretmişti. Hüsrev Paşa on yıl seraskerlik yapmış, yeni askeri teşkilâtın gelişmesinde hizmeti dokunmuştur. Her ne kadar Tanzimatı Hayriye onun zamanında ilân edilmiş ise de, yeni fikirlere taraftar değildi. Tanzimatın ilânından sonra Koca Reşit Paşayı ortadan kaldırmak için çok çalışmış, fakat mesele anlaşıldığından sadaretten azledilerek Tekirdağına sürülmüştü.

TÜLBENTÇİ

HER AY BİR ÇEKİLİŞ

YILDA
6 EV
(Her 100 Liraya Bir Kura Numarası)
ve
600 TALİHLİYE
Hesaptaki kadar para
(En Çok 1000 Lira)

15 EYLÜL
deki PARA ikramiyesine girmek için bu haftanın sonuna kadar cüzdan alınız.
(5 Temmuz'a kadar)

YAPI ve KREDİ BANKASI

ANDROSLU KADIN

Yazan: THORNTON WILDER Çeviren: BÜLEND ECEVİT

15

güneşle beraber kalkar, ve eğer bir hastaya çağrılmamışsa, güneşle beraber yatardı. Bekâret andı içmişti; bu and, ne pişmanlığa ne de zararsız kaçamaklara yer bırakmayan, insanın zihnini o bahse tamamile kapatan bir anddı; derinden duyularak içilmişse bu and, insanın başını öyle bir kudretle doldururdu ki, onu, sebatsız, kararsız insan oğlundan tamamile ayırırdı. Vazifesi, vaktinin o kadar büyük bir kısmını hastalar felâketliler arasında geçirmeye gerektiriyordu ki artık rahip neş'eliler, mes'utlar arasında bulunmayı yadırgar hâle gelmişti; adada hiç kimse onu yakından tanımazdı. Fakat hastalar, aklını kaybedenler üzerinde garip bir tesiri vardı, ve yalnız onların itiraflarını, kederlerini dinlerken insanlarla arasındaki duvar kalkardı; onu öyle ânlarında tanımış olanlar, artık ilelebet, şükran ve hayranlık dolu gözlerle onu takib ederlerdi. Henüz yirmisekizindeydi; fakat, Atina ve Korent'teki gizli âyinleri idare eden rahipler, kendisini, büyük bir takdir nişanesi olatak Brinos'a yollamışlardı; çünkü, Esklepyus'la babası Apollon hakkındaki hikâyede, Brinos'da bulunan türbe çok mühim bir yer tutardı. Pamfilus'un rahiple bütün ahbaplığı, sahadaki selâmlaşmalardan ibaretti; hâlbuki dünyada en çok tanımak istediği insan oydu; rahip te Pamfilus'a karşı büyük bir ilgi duyardı. Pamfilus, uzanmış, gözleriyle onu takib ediyor, bir yandan da, hayatını yeni baştan yaşamak elimde olsa, diye düşünüyordu.

Ansızın, birisinin omuzunu dürttüğünü farketti. Arkadaşlarından biriydi. Delikanlı, «bakbaban geliyor, dedi, ve tekrar tenteye döndü. Pamfilus ayağa kalktı, yaşlı bekçinin arkasından yürüyerek yaklaşan babasını saygı ile bekledi.

Simo «hiç tedirgin olma,» dedi, «gene yat oraya. Ben şuraya ilişirim. Seninle konuşmak istiyordum.»

Pamfilus, yüzü koşu sahasına çevrili, yere uzandı.

Simo, eteğinin ucuyla yüzünü sildi. «Fazla konuşmayacağım oğlum... Fakat ergeç bu meseleyi görüşmemiz lâzımdı.» Kendinden emin değildi. Burnunu sildi. Birkaç kere öksürdü. Esvabının kıvrımlarını düzeltir gibi yaptı. «Evet... yâni,» gibilerden sözler mırıldanıyor, Pamfilus bir şeyler söylesin diye bekliyordu. Nihayet, önceden hazırlanmış girizgâhlarla söze başladı.

«Yâni, oğlum, anladığıma göre sen bu kızla evlenmek istiyorsun. Hımm....»

Pamfilus, başını, uyuyacakmış gibi, kavuşmuş kolları arasına eğdi. Dinliyeceği lüzumsuz sözleri düşünerek iç geçirdi.

Aslında, bir evet yahut hayır demesinin kâfi olduğunu, babasının kendisini kıramıyacağını biliyordu.

«Üstüne varmak istemem. İyi yi kötüden kendin ayırd edebilecek yaştasın. Ama, şöyle bir kaç dakikalık temas etmek istiyorum bu meseleye. İşin öbür yüzünü de açıkça ortaya sereyim, sonra sen düşün üstün de. Olur mu?»

«Evet,» dedi Pamfilus

«Bir kere, şurasını başından kabul etmeliyiz ki kızla evlenmek için hiç bir mecburiyet altında değilsin. Ben durumu inceledim. Bu kız Yunan vatandaşı değil. Anladığıma göre göz den saklanarak yetiştirilmiş. Krizis, belli ki, kız kendi yoluna sapmasın diye gayret etmiş; fakat ne de olsa alelâde bir rakkasedir. Yok, doğrusu ya, mazbut, terbiyeli bir kız. Bizim Argomuzdan hiç geri kalır tarafı yok görünüyor. Fakat, şimdiki durumdan daha iyisini zaten bekliyemezdi o.. Dünya, Gliseryum gibi, daha nice böyle hoş, fakat yanlış yola düşmüş kızlarla dolu, hepsini de nezih aile yuvasına kabul edemeyiz a. Emin ol herhalde Krizis de onun ergeç kendisi gibi bir isterea yahut da bir hizmet çi olacağını biliyordu.»

Simo sustu. Oğlunun başını yalnız arkadan görebiliyordu, fakat yüzündeki, haftalardır çekmek zorunda kaldıkları o sabitleşen bedbaht ifadeyi, gözmeden de tasavvur edebiliyordu. Bir kere daha öksürüp gene lâfa girişti.

«Şüphesiz şimdi sen kendini ona, verilmiş bir sözle bağlı sayıyorsun; ama düşün ki, Pamfilus, bu, bizleri, hele anneni hiç hesaba katmadan verilmiş bir sözdür. Eğer kızla mutlaka evlenmek istersen, annen de kız kardeşin de onunla ellerinden geldiği kadar iyi geçinmeğe çalışacaklardır; orası malûm! Ama, bu onlardan pek çok şey istemek olur. Bilirsin ikisini de. Bu kız, bir kere, adamız adâbının baş şartını anlayamaz. Bilmez ki bizim kadınlarımız son derecede basit ve yeknasak bir hayat sürerler. Androslu ile ve tepedeki evde oturan o garip insanlarla bir arada geçirdiği hayat herhalde bir hayli acayipti. Bizimle bedbaht olacaktır. Bütün gün annenin zıddına gitmese bile, daha fenası, neş'esiz, somurtkan olacaktır. Pamfilus, imkânı yok birbirlerine ısınabilsinler. Çiftliğimizde bir âhenksizlik yaratmaktansa, ona şimdilik zâlim davranıp kendi haline bırakmak daha hayırlı olur.»

Aklında hazırlamış olduğu sözleri bir ara unutur gibi olduysa da, hemen kendini toplayıp gene devam etti.

«Haydi diyelim, annenle kız kardeşin zamanla ona ısındılar, onu içlerine aldılar; fakat bu sefer de adadaki diğer kadınların hakaretamiz tavırları ona bütün hayatı boyunca bir eziyet olacak. Biz erkekler, insanlar arasında pek öyle fark gözetmeyiz ama oğlum, kadınlar... kafalarında fazla bir meşgale olmadığından mıdır, her neden se işte, kadınlar, küçümseyebilecek, istiskal edebilecek birini bulduklar mı bayağı sevinirler. Hoşlarına gider. Gliseryum Yunan vatandası değil. Ablası da bir iterea idi.

(Devamı var)

Dış Politika

Fransız Komünistlerinin Bir teşebbüsü

Yazan: E. T.

Fransada Pinay kabinesinin komünistlere karşı şiddetli tedbirler alması üzerine işçi konfederasyonu umumi grev emri vermiş, fakat işçilerin büyük bir kısmı bu emre itaat etmemişti. Bu vaziyet komünist partisinin mevkiini çok sarsmıştır. Parti Radikallere, Sosyalistlere ve Cumhuriyetçi Halk Hareketine başvurarak bir «Faşist aleyhtarı halkçı birlik» kurulmasını teklif etmiştir.

Teklif İkinci Dünya Harbinden sonraki dörtlü anlaşmayı yenilemek demektir. Harp bittikten sonra bu dört parti birleşmiş, müşterek bir hükûmet kurmuştu. Bir müddetler bu hükûmet iş başında kaldı. Fakat komünistlerin, kendilerinin de dahil oldukları hükûmeti zayıf düşürmek için çalıştıkları, âdeta bir baltalama yaptıkları anlaşılınca birlik bozuldu, uzun müddet üç parti, yani Radikaller, Sosyalistler, Cumhuriyetçi Halk Hareketi hükûmeti idare etti.

Son zamanlarda Sosyalistler hükûmetten çekildiler, fakat diğer iki partinin kurduğu kabinelere yardım ettiler. Bu suretle, maddi hiçbir mesuliyet yüklenmeden, hükûmet üzerinde tesir yapıyorlardı. Bu vaziyet uzun sürmedi, birbirini takip eden kabinelerden sonra Pinay iş başına geldi. Pinay mutedil ve müstakil bir mebustur. Böyle bir şahsiyetin iş başına gelmesi üzerine Sosyalistler kabine aleyhinde vaziyet aldılar. Fakat buna mukabil müstakiller ve çiftçiler kabineye itimat reyi verdiler. Pinay kabinesi Radikallerin, Cumhuriyetçi Halk Hareketçilerin ve müstakillerle çiftçilerin reyi ile mevkiini muhafaza ediyor.

Radikallerle Cumhuriyetçi Halk Hareketine mensup mebuslardan bir kısmı bu vaziyeti pek iyi karşılamamaktadır. Komünistler bu temayülden istifade ederek Pinay'i faşist temayüllü olmakla itham ediyorlar ve kendisine karşı bir birlik kurulmasını istiyorlar. Fakat bu isteğin tahakkuku güçtür. Çünkü evvelâ Pinay faşist değildir. Saniyen iş başında bulunduğu müddet zarfında mali ve iktısadi sahada elde ettiği muvaffakıyetler halka kendisini çok sevdirmiştir. Halkın tuttuğu bir adamı parti dalaverelerileyle iş başından uzaklaştırmak, Fransa gibi bir memlekette imkânsızdır. Bunun için komünistlerin tekliflerinin neticesiz kalacağı muhakkak sayılıyor.

Kadeş Süvarisi Bay Tahir Candaş'a açık teşekkür

Hasta annem ve yengemle birlikte, İstanbuldan 29/Mayıs/952 tarihinde hareket eden Kadeş vapurile yaptığım İstanbul-Hayfa yolculuğu esnasında, seyahatin en iyi şartlar altında cereyan etmesini temin maksadile bütün yolculara gösterilen ihtimam ve nezaketten dolayı gerek kendisine ve gerekse bütün personele alenen teşekkürü bir borç bilirim.

Belina Vasilyadis

Son Haberler

DÜNYA Vaziyeti

★ Mısırdaki kabine buhranı devam etmektedir.
★ Korede bir komünist taarruzu püskürtülmüştür. Şiddetli yağmurlar dolayısiyle harekâtın yavaşladığı bildirilmektedir.
★ Mevkuf bulunan komünist partisi başkanlarından Jacques Duclos'un serbest bırakılmasına karar verilmiştir.
★ Birleşik Amerika Dış İşleri Bakanı Avusturyadan ayrılarak Brezilyaya hareket etmiştir.

Kral Tallal İskenderiye'de

Anadolu Ajansı

İskenderiye, 1 — Şerea vapuru ile İskenderiyede bulunmakta olan Ürdün Kralı Tallal gemide Arap Birliği Genel Sekreteri Azzam Paşayı kabul etmiş ve kendisi ile uzun bir müddet görüşmüştür.

Kral Tallal, müteakiben eski Suriye Cumhurbaşkanı Şükrü El Kuvvetliyi kabul etmiştir.

Hükümdar, Mısırdaki halihazır kabine durumu hakkında ilgililerden malûmat almış ve sıhhatinin yerinde olduğunu ve memleketine avdetinden memnunluk duyduğunu söylemiştir.

Başbakan Tevfik Ebülhüda Paşa istifa edecek

Amman 1 (A.P.) — İsviçreden dönmekte olan Ürdün Kralı Tallâl'ın perşembe günü, başkentine vardığı zaman, Ürdün tarihinde eşi görülmemiş bir törenle karşılanacağı anlaşılmaktadır. Amman belediyesi şehir kapılarında büyük zafer takları kurdurmaktadır. Başkentteki bütün binalar bayraklarla donanacaktır. Kral Beyrut limanında İtalyan Esperia vapurundan indiği zaman resmî ve gayri resmî Ürdünlü heyetler tarafından karşılanacaktır.

Diğer taraftan burada dolaşan rivayetlere göre, Başbakan Tevfik Ebülhüda Paşa töreni müteakip «sıhhi sebepler» dolayısiyle istifa edecektir. Bazı mahfiller, bu istifa neticesinde hükûmetin siyasetinde bir değişiklik olmıyacağında ısrar etmektedir.

«United States» yolcu gemisi yarın Atlantiğe açılacak

Nevyork, 30 (A.P.) — İngilizlerin muazzam yolcu gemisi «Queen Elizabeth» bugün rıhtıma yaklaşırken, Amerikanın en yeni yolcu gemisi «United States» in yanından geçmiş ve onu bandırasını indirip kaldırarak selâmlamıştır.

«United States» ilk seferini perşembe günü yapacaktır.

«Queen Elizabeth» in kumandanı George Cove, gemisinin Atlantiği 18-23 haziran tarihlerinde aşarken 34 mil yapmış olduğu yolundaki haberleri yalanlamış ve normal tarifeyi tutmak için süratli seyretmiş olduğunu açıklamıştır.

Korede bir komünist hücûmu püskürtüldü

Amiral Libby, komünistler yalnız kuvvetten anlarlar, dedi

Associated Press

Seul (Kore), 1 — Takriben 750 kişilik bir kuvvetten müteşekkil bir komünist taburu dün akşam, müttefiklerin doğu Koredeki mevzilerine hücum etmiştir.

«Kırık Kalbler Sırtlarında» vuku bulan bu hücum Müttefik kuvvetleri tarafından püskürtülmüştür.

Bu yeni hücum batı cephesindeki çok şiddetli savaşların hızını bir nisbet dahilinde azaltmıştır.

Batı cephesinde şiddetli yağmurlar da yağmaktadır.

Mütareke müzakerelerinde Birleşmiş Milletlerin baştemsilcilerinden olup halen bu vazifesinden ayrılmakta bulunan Amiral R. E. Libby bugün Tokyoda gazetecilere verdiği bir demeçte:

«— Komünistler ancak ve yalnız askeri bakımdan iyice hırpalandıktan sonra Korede pes edeceklerdir.» demiştir.

Amiral Libby bu itibarla, şahsen mütareke müzakerelerinden derhal bir sonuç beklemediğini söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

«— Komünistler şimdiki halde mütareke yapmak istemiyorlar. Bunun sebebi gayet basittir. Kâfi derecede hırpalanmıyorlar. Onlar yalnız kuvvetten anlarlar. Komünistleri diz çöktürecek cinsten yegâne hareket, anladıkları dil, geçen hafta yer alan çeşitten bombardımanlardır.»

Jacques Duclos Serbest Bırakıldı

Associated Press

Paris, 1 — Fransanın 1 numaralı komünisti Jacques Duclos'un durumunu inceliyen bir yüksek jüri heyeti, kızıl meb'usun derhal tahliye edilmesi gerektiğini kararlaştırmıştır. Yüksek jüri kararında şu nokta belirtilmiştir:

Komünistler tarafından 28 Mayısta General Ridgway aleyhinde yapılan gösteriler sırasında Duclos, devletin iç emniyetine karşı komplo kurmak suçu üzerinde yakalanmamıştır. Fransız Milli Meclisiinn bir âzası sıfatiyle teşrii dokunulmazlık imtiyazına sahiptir. Bir mebus ancak ve yalnız en ağır bir suç işlerken suç üstü yakalandığı takdirde tevkif edilir.

Avrupa'da şiddetli sıcaklar devam ediyor

Londra, 1 (Nafen) — Avrupada şiddetli sıcaklar devam etmektedir. İngilterede, Batı Almanyada, Fransada, Belçikada ısı derecesi 31 i geçmekte ve birçok yerlerde de yangınlar çıkmaktadır.

Tunusta Çarpışmalar Tekrar alevlendi

Tunus, 1 (Anka) — Bugün Tunusta çarpışmalar tekrar alevlenmiştir. Polis devriyeleri ile milliyetçiler arasında tabanca, hafif makineli ve el bombalarile çarpışmalar cereyan etmiş, iki taraftan da ölen ve yaralananlar olmuştur.

Truman Amerika'da kiraların kontrol müddetini uzattı

Vaşington, 1 (A.A.) — Başkan Truman, fiyat, ücret, ve kiralar üzerindeki kontrolleri 30.4.1953 tarihine kadar uzatan kanunu dün imza etmiştir. Bu kanun aynı zamanda iptidai madde tahsisiyle tercih sistemlerini de bir yıl müddetle uzatmaktadır.

Fransa turu bisiklet yarışı

Metz, 30 (A.P.) — Bütün Fransa turu bisiklet yarışının Belçikada Metz şehrinden Namur'a kadar olan kısmını İtalyan bisiklet çişi Fiorenzo Magni kazanmıştır.

Magni, Fransız bisikletçisi Nello Lauredi'den sarı süeteri almıştır.

VEFAT

Merhum Dr. Yarbay Ali Beyin eşi, Muhabere Yarbay Âdil Ceviğin, Topçu Albayı Elgün'ün, Türkiye Anıtlar Derneği İstanbul şubesi mürakıplarından Bedia Kıpçağın anneleri, Zonguldak Milletvekili Cemal Kıpçağın kayınvaldesi.

BAYAN BAHRİYE ÇEVİK

vefat etmiştir. Cenaze namazı 2.7.952 bugünkü çarşamba günü öğle namazını müteakip Fındıklı Molla Çelebi camiinde kılınacak ve Zincirlikuyu mezarlığına defnedilecektir.

Tutum Bankası'nın Bebekte Yalı Boyunda Muhteşem Koruluk içinde

APARTMAN DAİRESİ ve ZENGİN PARA İKRAMİYELERİ

31 TEMMUZ - KEŞİDESİ İÇİN

5 TEMMUZ

Öğleye kadar

100 LİRALIK

Bir Hesap açtırınız. Hesabınız varsa Çoğaltınız.

TUTUM BANKASI

Lüleburgaz Belediye Başkanı aleyhine Açılan dâva

Ankara Ajansı

Lüleburgaz 1 — Lüleburgaz Belediye reisi Ömer Lûtfinin belediye meclisi azasından Feyzullah Çarıkçı'yı, reyini kendi aleyhine kullanmamasını temin maksadiyle dövmesi ve ölümle tehdit etmesi üzerine açılan davaya bugün Lüleburgaz ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Celse açıldığı zaman tıbbı adliden rapor gelmediği görüldü. Bunun üzerine Feyzullah Çarıkçının avukatı Burhan Apaydın söz alarak ezcümle şunları söyledi:

«— Bu davada Feyzullah Çarıkçıya indirilen tokat, hakikatte demokrasiye ve Lüleburgaz halkına indirilmiştir. Bu sebepten meşhut suçlar kanunu gereğince sanığın mahkemede hazır bulundurulmasını talep ederim.» Sanık avukatları mahkemede bir hâdise çıkmasının bahis mevzuu olduğunu ileri sürerek avukatın teklifinin reddedilmesini istediler. Avukat Burhan Apaydın, «efkârı umumiyenin hakkındaki fikrinden emin ise Belediye reisi hiç çekinmeden ve alnı açık olarak hepimizin kahve gibi girdiğimiz bu yerde gelir ve hesap verir.»

Duruşma adli tıbbın raporu gelmesi için temmuza bırakılmıştır.

Eski Muharipler Kongresi için Gelenler

4 temmuz cuma günü şehrimizde toplanacak olan Milletlerarası eski Muharipler Federasyonu konferansına iştirâk etmek üzere Federasyon başkanı M. Albert Morel, genel sekreteri Elliot Newcomb ve harp malûllerine takma uzuvları alıştırma servisi başkanı Finlândiyalı Kurt Gansson dün akşam 19.30 da Fransız uçağı ile şehrimize gelmişlerdir. Kendilerini Türkiye Malûl Gaziler Birliği adına Zübeyr Akçadurak, ve basın mensupları karşılamışlardır. Federasyon başkanı Albert Morel Fransız Harp Malûlleri azası ve Rouen Belediye meclisi azasındandır, 1914 - 18 cihan harbinde subay olarak bulunmuş, harpten sonra, harp malûlleri meselesiyle yakından meşgul olmuş, bu yolda gösterdiği yararlıklardan dolayı Fransanın en yüksek askeri nişanını almıştır.

Genel sekreter Elliot Newcomb Amerikan Harp Malûlleri Cemiyeti (Anvets) nin delegesidir. II. nci dünya harbinde Amerikan hava kuvvetlerinde vazife görmüştür.

Finlândiyalı Kurt Gansson Federasyon idare heyeti üyesidir, ve harp malûllerinin sun'i uzuvları kullanma ve alıştırma servisi başkanıdır.

On dört memleket askeri malûllerinin temsil edildiği Milletlerarası eski Muharipler Federasyonunun hâlen 14 milyon azası bulunmakta ve Fransa 4 milyon üye ile başta gelmektedir.

Türkiye adına konferansa D. D. Y. teftiş heyeti reisi, eski malûllerden Şefik Etensel iştirâk etmektedir. Federasyon reisi Morel, kendisiyle görüşen basın mensuplarına ezcümle demiştir ki:

«— Türkiyeye ilk defa geliyorum. Eski Muharipleri sinesinde toplıyan federasyonumuz, güzel şehrinizde konferansını yapmak vesilesiyle Türk eski muharipleriyle işbirliği yapmaktan ziyadesiyle bahtiyardır. Bizler Türk milletinin bilhassa sulh yolunda sarfetmekte olduğu gayret ve işbirliği hususunda gösterdiği azim ve iyi niyeti takdir le kaydediyor. Türk milletinin hayatiyet, irade ve sulhçuluğunu müşahede etmekle mütehassis bulunuyoruz.»

Ceyhan'da bir cami soyuldu

Adana, 1 (T.H.A.) — Ceyhanın Manga Köy camii henüz hüviyeti tesbit edilemeyen şahıslar tarafından soyulmuştur.

Hırsızlar camiin penceresinden girmek suretiyle içeride bulunan 20 parça kilim ve halıyı çalmışlardır.

Hâdise hakkında zabıta ve savcılık tahkikata başlamıştır.

Fotoğrafla Haberler

Nişantaşı Kız Enstitüsünden bu yıl mezun olanların diplomaları dün okul binasında yapılan bir törenle kendilerine verilmiştir. Resim diploma törenini göstermektedir.

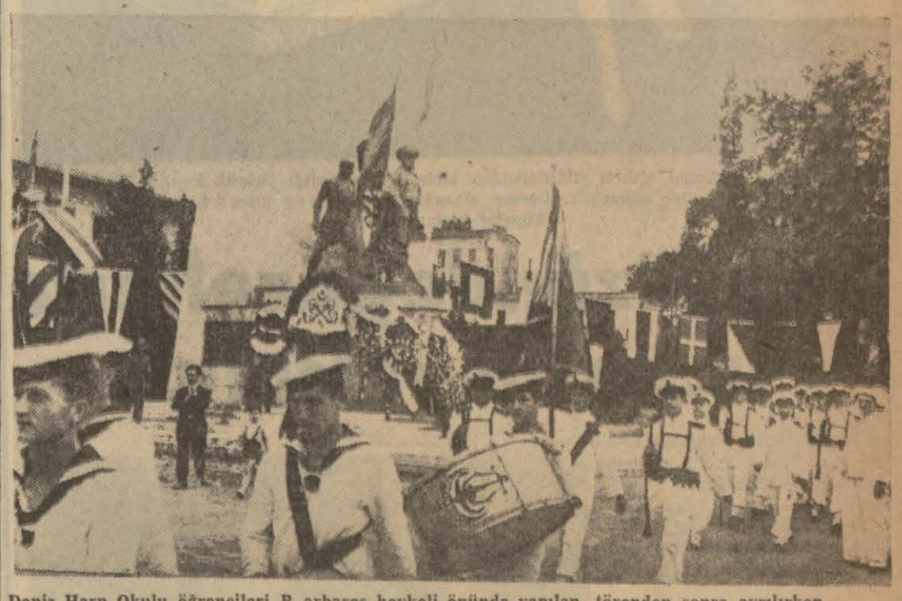

Deniz Harp Okulu öğrencileri Barbaros heykeli önünde yapılan törenden sonra ayrılırken

Bayur, ekonomik gidişte kumar payı vardır, diyor

«D. P. lehinde yazanlara o kadar çok para dağıtıyor ki, onunla işbirliği yapmak, muhalifler için halk nazarında, şüpheli olmağa kâfi geliyor.»

Hususi Muhabirimizden

Ankara, 1 — Millet Partisi eski genel başkanı Hikmet Bayur, memleketin iç meseleleri etrafındaki görüşünü (T. H. A.) muhabirine yaptığı bir beyanatla açıklamıştır.

Hikmet Bayur bu beyanatında antidemokratik kanunların henüz yürürlükte bulunması dolayısiyle memleketimizde demokrasinin teessüs etmiş olmıyacağını ve hürriyet var denilemiyeceğini ifade ettikten sonra ekonomik sahadaki meselelere temasla demiştir ki:

«— Ekonomik sahada hükûmet zaten başlamış ve başlaması zaruri olan bir hareketi, yani ziraatin makineleşmesi hareketini devam ettirmiştir. Ancak, gelçn traktör ve sair ziraat makinelerini tamir ihtiyaçlarını uzaktan karşılayacak nisbette bile ne atelye kurulmuş ne de yedek parça deposu açılmıştır. Bunun neticesi olarak, bu gibi makinelerin ömrü bizde bir iki yılı aşmamaktadır. Bu hal ise bilhassa bizim gibi yoksul bir ülke için büyük bir israftır. Keza çiftçiye verilen paraların da tamamiyle istihsale harcandığına dikkat edilmiyor. Hele imkânları üstünde borçlanan iktidar partisi mensuplarının aldıkları paraları ne yaptıklarını sormak kimsenin haddi değildir. İki yıldır havalar iyi gidiyor. Ancak, havaların fena gittiği bir devir gelirse, makine ve borçlanma işlerinin yukarıda andığım durumu yurdumuzda büyük mali felâketlere yol açabilir. Bu bakımdan bugünkü ekonomik gidişte kumar payı oldukça ehemmiyetlidir. Bütün bunlara ilâveten D. P. millete yaptığı vaadleri de tutmadığına göre, onu desteklemek hatır ve hayale gelmez. Keza D. P. kendi lehinde yazan ve hareket edenlere şimdiye kadar yurdumuzda görülmemiş ölçüde o kadar çok para dağıtıyor ki onunla işbirliği yapmak, muhalifler için halk nazarında, şüpheli olmağa kâfi geliyor.

Esasen şu veya bu parti ile işbirliği yapmak bahis mevzuu olamaz. Bu zihniyet, ancak şahıslara ve partilere vatan üstünde bir önem verenlerin kafasında yer alabilir.»

Bayur C. H. P. nin mallarına el konması mevzuu etrafında da demiştir ki:

«Bu gibi işlerin olağanüstü kanunlarla yapılması ilerisi için çok tehlikeli olabilir. Ve her iktidara gelenler aynı suretle hareket edebilirler. Bu yapılınca da yurdumuzda emniyet kalmaz. Çünkü böyle olağanüstü kanunlarla ferdlerin dahi malları elinden alınmıyacağını kimse temin edemez. Bu da, pek çok kimseyi servetlerini yabancı ülkelere kaçırmağa sevkeder.»

Hikmet Bayur, Millet Partisi genel kurul üyeleri ile araların da mevcut olduğu söylenen ihtilâfa da temasla şunları söylemiştir:

«Benim M. P. genel kurul üyeleriyle olan fikir ihtilâfım üçüncü büyük kongresinde açıklanmıştır.

Bu kongrede, ihtilâfın hallıne önümüzdeki sene içinde çalışılacağı Osman Bölükbaşı tarafından ifade edilmiştir.»

Bayur bundan sonra M. P. nin müstakbel inkişafı hakkında da şunları söylemiştir:

«Benim kanaatimce, Millet Partisi cumhuriyet devri inkilâplarını samimiyetle kendine maledip onları çağdaş medeni yetin gidişi istikametinde geliştirmeyi vazife edinir. Ve iktidara geçince sırf kanunu hâkim kılacağını ve idarenin dürüst işlemesine son derece dikkat edeceğini millete temin eder ve halkı buna inandırırsa istikbal onundur.»

C. H. P. Meclisi Toplanıyor

Ankara, 1 (Hususî) — C. H. P. meclisi bu ayın 26 sında toplanacaktır. Bu içtimada partinin para ve mallarının istirdadı hakkındaki kanun lâyihasının görüşülmesi muhtemeldir.

Konya'da ihalesi Yapılan yollar

Konya 1 (A.A.) — Karaman - Ermenek yolunun Yellibel kısmı ile Ermenek - Tekeçatı arasında yaptırılacak blokaj ve stabilize yol inşaatı 120 bin 671 lira 70 kuruşluk keşif bedelle ihaleye çıkarılmış ve yüzde 4.5 tenzili ile müteahhidine ihale edilmiştir. Cihanbeylinin Sarıkaya köyünde 24752 lira keşifli Cihanbeylinin Kutkanlı köyünde 24368 lira ve yine Cihanbeylinin Kuyuluzebir köyünde 24368 lira keşif bedelli üç ilkokul binası daimi komisyonca açık eksiltme suretiyle ihaleye çıkarılmıştır. Kısmen köylünün ve kısmen de Konya belediyesinin yardımı ile 500 haneli Dere köyüne elektrik verilmesi için yapılan çalışmalar sona ermiş ve bugün saat 19 da tesisat vali Kemal Hadımlının eliyle işletmiye açılmıştır. Köylü sevinç içindedir.

Çanakkale'de Üniversite haftası

Çanakkale, 1 (Anka) — İstanbul Üniversitesi Senatosu bir müddettenberi fasıla verilmiş olan Üniversite haftalarının ihyasına ve ilk haftanın Canakkale de açılmasına, Valiliğin teklifi ve daveti üzerine karar vermiştir.

İstanbul Üniversitesi Rektörü Ord. Prof. Kâzım İsmail Gürkanın başkanlığında her fakülteyi temsilen ikişer kişiden mürekkep üniversite heyeti temmuzda Çanakkaleye gelerek, Gelibolu, Biga ve Çanakkalede konferanslar vereceklerdir.

SÜTUNLAR ARASINDA

AKŞAM

TÜRKİYE VE YUNANİSTANLA YUGOSLAVYA ARASINDA İTTİFAK HABERLERİ

Necmettin Sadak üç Balkan devleti arasında menfaat birliğinin siyasi işbirliği havasını kendiliğinden yarattığını söylüyor, sonra diyor ki:

«Bunun gerçekleşmesi için de zaman lâzımdır. Şimdiki halde, üç Balkan devleti arasında menfaatlerin birliği ve tehlikelerin benzerliği, hududu muayyen bir siyasi işbirliği havası yaratmıştır. Bu hudut henüz, karşılıklı yardım taahhüdüne kadar gidemez.»

YENİ İSTANBUL

TÜRK - YUNAN ANLAŞMASI VE YUGOSLAVYA

M. Nermi, Yugoslavya'nın Türk - Yunan anlaşmasına katılması ihtimalinden bahisle diyor ki:

«Bize göre, millet gerçekliği her şeyin üstündedir ve bu gerçeklik, Yugoslavya için de, şimdiki şartlar içinde, en başta gelmektedir. Biz, onun için, böyle bir anlaşmanın mümkün olacağına inanıyoruz. Fakat, bu anlaşma, geniş savunma sisteminin bir parçası olduğuna göre, uzun konuşmalara lüzum göstermektir. Bütün dâva, demokrasilerin sıkıntılı tartışma usullerini sadeleştirerek zamanımızın ihtiyaçlarına uygun ve daha verimli bir yol bulmaktır. Çünkü: Politika, karar vermek sanatı olmalıdır artık..»

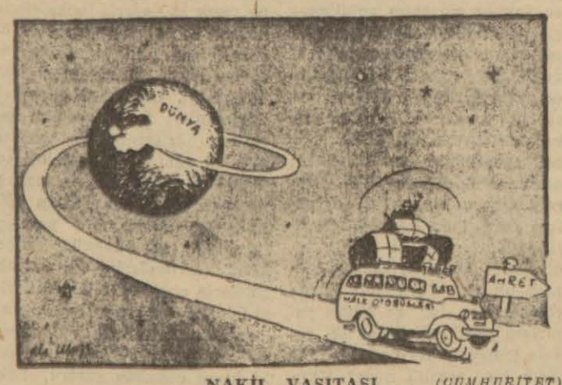

NAKİL VASITASI... (CUMHURİYET)

CUMHURİYET

ZAVALLI MİLLET

Nadir Nadi, Bulgaristan'ın bugünkü vaziyetinden bahisle diyor ki:

«Atatürk'ün yol gösterici bütün irşadlarına rağmen Balkan Antantını yıllarca sabote etmekten vazgeçmediler. O zamanlar Avrupayı yakından tehdit eden Mihver politikasına ümit bağlamışlardı; Yunanistandan, Yugoslavyadan, Romanyadan toprak istiyorlar. hele bize sönmez bir kin besliyorlardı. Totaliter Almanyaya belbağlamanın kendilerine ne kazandıracağını İkinci Cihan Harbi boyunca gördüler ve nedametten titrediler. Arkasından Rus ordusu gelip de Almanları kovalayınca, bir aralık, bütün rüyalarının gerçekleşmek üzere bulunduğuna inanır gibi oldular. Bu inancın hızı ile kalburüstü gelen iki buçuk devlet adamlarını harcayıverdiler.

Fakat çok geçmeden hakikat bütün acılığı ile kendini gösterdi: Slav kardeş, ağabey devlet, eşsiz kurtarıcı büyük Rusya, Bulgaristanı avucunun içine almış ve onu sıka sıka kuşa benzetmiştir. Bundan sonra acaba Bulgarlar bir daha bağımsızlığın, hürriyetin zevkini tatmak imkânını bulabilecekler midir?

Ne yazık ki bu sorunun altında tekmil Balkan yarımadasının kaderi gizlidir.»

HOŞ MEMO — Meselenin hukukî cephesini unutmıyalım!

AMERİKADAN VATANA

Yazan: SARA ERTUĞRUL

Universal International şirketi yıldızlarından birinin kucakladığı büyük kupa, Dünya Güzeli Armi Kuusela'ya hediye edilmiştir. Derece alamıyan güzellere de birer hâtıra olarak küçük kupalar dağıtılmıştır.

Gökyüzünde güzellerle uzun bir yolculuk

Long Beach (California) — On beş ayrı millete mensup birbirinden güzel genç kızın hep beraber New York'tan Long Beach'e hareket etmelerine pek az zaman kalmıştı. 21 haziran cumartesi günü bir beyzbol maçına giden güzeller, maçtan sonra «International House» «Beynelmilel Ev» e, çaya gittiler. «International House», New York'ta, Columbia Üniversitesinin civarında ecnebi ve yerli talebelerin kaldığı bir yurttur. Genç kızlar, buraya bir ziyaret yapmakla hem bir yurt gezmiş olacaklar, hem de vatandaşları olan talebelerle tanışma fırsatını bulacaklardı.

Türkiye güzeli Gelengül, Long Beach'te uçaktan indiği vakit, kendisine tezahürat yapanları selâmlarken

Kraliçemiz Türk talebeler arasında

Türkiye Güzellik Kraliçemizin peşini bir dakika bile bırakmadığım için ben de bu kafileye katıldım. Yurdun kapısından içeriye girdiğimiz zaman birçok genç kız ve erkek talebenin güzelleri beklemekte olduğunu gördük. Çok geçmeden vatandaşlar birbirlerini bulmuş, her millete mensup gençler gruplara ayrılmıştı. Kraliçe Gelengülün etrafını sekiz on Türk genci sarmıştı. Amerikada tahsillerini yapmakta olan talebeler, Kraliçemizin etrafında pervane gibi dönüyor, seyahati hakkında kendisine binbir sual soruyorlardı. Hepsinin yüzlerinde Türkiye Güzellik Kraliçesi ile iftihar ettiklerini belirten bir ifade vardı. Binayı gezip, ikram edilen çayı içtikten sonra tekrar otomobillere binerek otele döndük. O gece saat onda hususi bir uçakla Long Beach'e hareket edileceği için bir an evvel otele gidip eşyaları toplamak lâzımdı.

Üç bin millik bir hava yolculuğu

Long Beach'e kadar güzellere refakat edecek olan, Bayan Jane Kilbourn'a Gelengülü teslim ettim ve eve döndüm.

Bu satırları yeryüzünden binlerce metre yüksekte, tayyarenin içinde yazıyorum. Hava sakin ve güzel. Yanımdaki koltukta, müsabakayı takip etmek üzere Alman güzeli ile Almanyadan gelmiş olan, gazeteci Grossman oturuyor. Üç günün yorgunluğundan sonra bitap düşen adamcağız şu anda uyumakta. Bir iki saat sonra Chicago'ya varacağız ve benzinimizi tamamlayıp Los Angelos'a doğru yol alacağız. New York'la Los Angelos arası üç bin milden fazla. Bu mesafe aşağı yukarı New York'la Londra arasındaki mesafe kadar. Hava bu şekilde iyi gittiği takdirde on üç saat sonra Los Angelos'ta olmamız lâzım.

Nihayet sabah oldu ve hiç bir arızaya uğramadan Los Angelos hava meydanına indik. Meydan oldukça kalabalıktı. Fakat görünürde gazeteci, fotoğrafçı filân yoktu. Bütün resimler Long Beach hava meydanında çekilecekti.

Biz hava meydanında istirahat ederken güzeller de uçağın içinde millî elbiselerini giyerek, Long Beach'teki karşılama merasimine hazırlanıyorlardı. Biraz sonra koşarak yanımıza geldiler. Hepsi birbirinden güzel, birbirinden zarifti.

Long Beach'te karşılanıyoruz

Güzellerin hepsinde yorgun ve uykusuz bir hal vardı. Uçağa yerleştik ve yarım saat sonra Long Beach'e indik. Meydan hıncahınç doluydu. Bizler, yani bir iki gazeteci ve genç kızlara refakat edenler, evvelâ indik. Bundan sonra güzeller teker teker uçaktan inmeğe başladı. Filmler çevriliyor, resimler çekiliyor, gazeteciler mülâkat yapmağa çalışıyorlardı. Her güzelin yanına bir Amerikalı bayan tahsis edilmişti. Bu bayanlar, daimî olarak güzellerle meşgul olacak, bir an bir saniye bile güzellerin peşinden ayrılmıyacaktı. Hattâ güzellerin yerleşeceği otelde bile her gece iki bayan kalacak ve nöbet tutacaktı. Bundan başka her güzele ve refakatindeki bayana iki de polis tahsis edilmişti. Dünyanın dört bir tarafından gelmiş gü

(Devamı Sa: 5; Sü: 8 de)

Dünya Güzeline kraliçelik tacını giydiren Piper Laurie, Long Beach Belediye başkanıyle birlikte güzellere verilen altın anahtarlardan birini tetkik ediyor.

İÇME SULARI

İstanbul içme suyu çok bol şehirdir

Şehirde ve civarında 48 muhtelif içme suyu vardır

Yazan : Celâl ALNIGENİŞ

İstanbul, içme suyu bakımından, Türkiyenin hattâ dünyanın en zengin şehirlerinden biridir. Tabiat, hertürlü coğrafi mevzularla süslediği İstanbula bu kaynakları bağışlamayı fazla görmemiştir.

İstanbulun içme sularının zenginliğini söylerken cedlerimizin suya verdikleri değeri gözönünde tutmak, onların bu sahadaki çalışmalarını hayırla yadetmek lâzımdır. Büyükdereden Kemerburgaza kadar olan sahada beş bent (Büyük Bent, Kirazlı Bent, Valide Bendi, Sultan Mahmut Bendi, Topuzlu Bent) ve yedi büyük su kemeri (Kovuk Kemer, Petnahor Kemeri, Kara Kemer, Yosunlu Kemer, Paşa Kemeri, Bahçeköy Kemeri, Mangılav Kemeri) yaptıran dedelerimiz güzel İstanbulu da oya gibi çeşmeler, havuzlar ve sebillerle, şadırvanlarla süslüyorlardı.

Bugün, bu bentlerde toplanan ve bu kemerlerden geçerek İstanbula inen suların mühim bir kısmı Terkos gölünden alınan şehir suyuna katılmaktadır. Yirmi, yirmi beş sene önce Üsküdara indirilmesi düşünülen Çamlıca - Çakaldağı suları ise vâdiler arasında kayıptır. Selimiye kışlasına su götüren yollar da bozulmuştur. Yalnızservide, Kireçocaklarında, Uzunçayırdaki maslaklar sularını Kurbağalıdereye dökmektedir.

Ben, bu yazıda adı geçen göl, bent, kemer, kaynak ve çeşmeleri görmüş ve hepsinin suyundan bir bardak içmiş bir İstanbul hemşehrisi olmakla iftihar ediyorum. Bu satırlarımla hiç bir iddiada bulunmuyor ve İstanbulun içme sularını ilmî bir şekilde etüt konusu yapacak hemşerimi sabırsızlıkla bekliyorum.

İstanbulun meşhur suları

İstanbulun meşhur suları şunlardır:

ÂBIHAYAT: Beykozla Anadolukavağı arasındaki Yuşa Tepesinin Boğaza bakan yamacındadır. Çeşmeyi büyük bir çınar ağacı gölgeler. Kaba bir sudur.

AYAZMA SUYU: Yakacıkta Ayazma mevkiindedir. Hafif bir sudur. Çeşmeyi büyük bir çınar ağacı gölgeler. Bol ağaçlı, güzel manzaralı Ayazma gazinosunda oturup bu sudan kana kana içmek cana can katar.

BERRAK SUYU: Kemerburgaz civarında bir kaynaktır.

BÜYÜK ÇAMLICA SUYU: Kısıklıdan Selâmi Efendi Türbesi yolu ile tepeye çıkan (Eski yol) yolun üstünde, Şehzade Yusuf İzzettin Efendi köşkleri arasında bir çeşmedir. Lezzeti hoş, içimi tatlıdır. Durdukça kıymet kazanır.

BÜYÜKDERE SUYU: Boğaziçinde Büyükdere çarşısı içinde, vapur iskelesinin tam karşısında bir çeşmedir. İnce bir sudur.

ÇAĞLAYAN SUYU: Kâğıthanede eski Çağlayan Köşkünün bulunduğu yerdedir.

ÇIRÇIR SUYU (Sarıyer): Sarıyerde Sular'da vâdi içindedir. Etrafı ağaçlıktır. İçimi gayet hoştur, lezzeti tatlıdır. Verimi azdır. Otomobil yolu vardır.

ÇIRÇIR SUYU (Eyüp): Eyübün kuzeyinde bir yamaçtadır. İçimi hoştur. Kum döktüğü için kıymetlidir.

ÇUBUKLU SUYU: Kaynağı Kanlıca arkalarındadır. Çubukluya deniz kenarına indirilmiştir. Deniz yolu ile İstanbulun her tarafına gönderilir. Verimi çoktur. İstanbulda çok sarfedilen bir sudur.

DEFNELİ SUYU: Kaynağı Taşdelen kaynağına yakındır. Orman içindedir. Taşdelen kaynağından Defneli kaynağına şose vardır. Hoş içimli ince bir sudur.

ELMALI BENDİ SUYU: İstanbulun Anadolu yakasının kullandığı su Göksu deresi üstündeki Elmalı Bendinden alınır. Sular İdaresinin mayıs 1952 sonunda Anadolu yakasında 14120 abonesi ve 74 çeşmesi vardı. Bu aboneler ve çeşmelerin bentten bir günde sarfettikleri su miktarı 11.000 metreküptür.

GÖZTEPE SUYU: Anadoluhisarına yedi kilometre kadar mesafedeki Göztepenin yamacındadır. İçimi gayet hoş, lezzeti tatlıdır. Hayvan sırtında mâdenî kaplarla şehre indirilir. Elmalı bendine kadar otomobille gitmek mümkündür.

HAMİDİYE SUYU: Kâğıthane vadisinin Kemerburgaz ile Cendere arasındaki kısmında, Padişa Hamit II zamanında, kırk kadar kaynaktan toplanmış sudur. İstanbulun Mecidiyeköyü, Nişantaşı, Yıldız, Besiktaş, Ortaköy semtlerinde 57 Hamidiye suyu çeşmesi vardır. İstanbulun iyi su kaynakları içinde verimi en fazla olanıdır. (Günde 1300 metre küp) Hamidiye suyu, içimi gayet hafif, tatlı ve berrak bir sudur.

HAMİNNE SUYU: Çamlıcada Bulgurlu köyünden Merdiven köyüne giden şose üstünde Libade mevkiindedir. Verimi pek azdır.

HÜNKÂR SUYU: Sarıyerde Sularda kuzeye bakan yamaçta dır. Etrafı ağaçlıktır. Bir kaç setten meydana gelmiş bir gazinonun içindeki küçük mermer havuza akar. İçimi kabadır. Otomobille çıkılır.

FINDIK SUYU: Sarıyerde Sularda dır. Etrafı ağaçlıktır. Otomobil yolu vardır.

KANLIKKAVAK SUYU: Kaynağı Boğaziçinde, Baltalimanında Ayazağaya çıkan vadide, Ayazağaya yakın bir mevkidedir. Etrafı ağaçsızdır. İçimi hoştur, tatlıdır. Mirgün ve Boyacıköyüne indirilmiştir.

KAMERİÇE SUYU: Bentlerde dir. İçimi hoştur. Otomobil yolu vardır.

KARAKULAK SUYU: Beykozda Akbaba köyü civarındadır. Beykozdan otomobil ve arabalarla gidilir. Etrafı ağaçlıktır. Kaynakta Vakıflar idaresi şişe yıkama, doldurma ve tıpalama tesisleri kurmuştur. Gayet ince bir sudur, gayet lezizdir.

KAYMAKDONDURAN SUYU: Beykozda Fidanlık içinde bir kaynaktır. soğuk bir sudur.

KAYIŞDAĞI SUYU: Kaynağı 436 rakımlı Kayışdağının Batıya bakan yamacındadır. 27 ağacın gölgelediği bir düzlüğü vardır. Bir sıraya dizilmiş üç çeşmeden arabalardaki damacanalara doldurulur. Her arabada 20 litrelik 28-30 tane damacana vardır. Günlük verimi 300 metre küptür. Kayışdağı suyunun bir kısmı Kadıköyüne indirilmiştir. İçerenköy, Erenköy, Göztepe ve Kadıköyünde 16 tane Kayışdağı suyu çeşmesi vardır. İçimi hoştur, tatlıdır, çok hafif bir sudur. İçerenköyünden yürüyerek bir saatte alınır. Yazın araba ve otomobille gitmek mümkündür. Öğle yemeği su başında yendikten sonra dağa da çıkılmalıdır. Çok geniş bir ufka sahip olan tepeden manzara pek lâtif ve pek eğlendirici dir. Su başında zirveye 25 dakikada çıkılır, iniş daha az zaman alır.

KEÇE SUYU: Küçükköy - Alibeyköyü şosesi üstünde Küçükköye yakın bir mevkidedir. Tatlı ve ince bir sudur. Arabalarla ve hayvan sırtında mâdeni kaplarla Rami, Edirnekapı ve civarına indirilir.

KEFELİKÖY SUYU: Kireçburnundan Kefeliköye giderken yol üstünde bir çeşmedir. Verimi azdır. Kum döktüğü rivayet edilir.

KISIKLI SUYU: Çamlıcada Kısıklı mevkiinde, Kavakbayırı başında, zarif mermer bir çeşme dir. Suyu pirinç bir oluktan akar. İnce bir sudur. Yazları soğuktur. Yarım saatten fazla durursa içimi bozulur.

KÜÇÜK ÇAMLICA SUYU: Küçük Çamlıca tepesinin güneye bakan yamacındadır. İçimi gayet hoş, lezzeti gayet tatlıdır. Eskiden toprağa gömülü büyük küplerde saklandığı, aradan seneler geçtikten sonra içildiği muhakkaktır. Durdukça hoşlaşır, hafiflermiş. Arabalarla Kadıköyüne ve Üsküdara indirilir.

KUMDÖKEN SUYU: Anadolukavağı doğusunda vadi içindedir. Çok az akan bir çeşmeciktir. Kum döktüğü ısrarla söylenir. Buraların yasak bölge olmadığı sıralarda pek çok meraklısı vardı.

KOCATAŞ SUYU: Sarıyerde Piyasa caddesi üstünde bir çeşmedir. Şişe yıkama, doldurma ve tıpalama tesisleri vardır.

KORU SUYU: Yakacıkta Ayazma suyundan daha güneyde koru içinde bir çeşmedir. İçimi hoştur. Otomobil yolu vardır.

MELEKSİMA SUYU: Çamlıcada Bulgurlu mahallesinde bir maslaktır. Bulgurlu hamamının suyudur. İnce bir sudur.

MÜFTÜ KUYUSU SUYU: Çamlıcada Bulgurludan Libadeye giden yol üstünde bir kuyudur. Çok alındığı Temmuz ve Ağustos aylarında, su daha hoş içimli olur.

SULTAN SUYU: Büyükdereden Bentlere giden yolun solunda orman içindedir.

SIRMAKEŞ SUYU: Kaynağı Beykoz içlerindedir. Beykoza sahile, Ahmet Mithat Efendi Yalısına indirilmiştir.

SOĞUKSU: Küçükçekmece gölünün doğusundaki sırttadır. Adını taşıdığı Bahçeli evler mahallesinin bol ağaçlı gazinosu içindedir. Oldukça kaba bir sudur.

ŞEKER SUYU: Yakacıkta ismi gibi tatlı bir sudur.

ŞİFA SUYU: Sarıyerde Sular

(Devamı Sa: 5; Sü: 7 de)

GENERAL ALİ FUAT CEBESOY'un Hatıraları

Sıvas içtiması

Mebuslar, İstanbul'da teşriî vazifelerini tam bir serbesti ve emniyet içinde yaptıklarını teyid edecekleri güne kadar, Heyeti Temsiliye eskisi gibi hariçte kalarak millî vazifesine devam eyliyecekti

— 122 —

Meclisi Mebusan İstanbulda içtima edecekti

Sıvasta heyeti temsiliye âzaları ile müştereken yapmış olduğumuz müzakereler 29 Kasım 1919 da nihayet bulmuş ve aşağıdaki kararlar alınmıştı:

«1 — Meclisi millinin İstanbulda içtimaındaki mehazir ve mehalike rağmen, hükûmeti seniyenin hariçte içtimaına ademi muvafakati yüzünden ve memleketi buhrana duçar etmekten içtinaben, İstanbulda içtimaı zarureti kabul edildi. Ancak aşağıdaki tedabirin ittihazı lüzumu tekarrür etti:

a) Bilûmum mebusları vaziyet hakkında tenvir ile münferiden mütalâalarını talep etmek.

b) Mebuslar İstanbula gitmeden evvel Trabzon, Samsun, İnebolu, Eskişehir ve Edirne gibi mahallerde kısım kısım toplanarak Meclisi Millinin içtimaına nazran gerek İstanbulda ve gerekse hariçte alınması lâzım gelen emniyet tedabirini ve programımızın esasatını müdafaa edecek kuvvetli bir grupun vücuda getirilmesi esbabını tezekkür ve teemmül eylemesi.

c) Teşkilâti cemiyeti, sür'atle teşmil ve tersin için kolordu kumandanları ve ahzıasker rüesası vasıtasiyle delâleti seriai fiiliyede bulunmaları.

d- Bilcümle rüesayı memurini mülkiyeden her ihtimale karşı, teşkilâtı milliyeye sadakatte bulunacaklarına dair söz almak ve kendilerinin vesaiti mevcudeleriyle teşkilâtı cemiyeti, taazzuv ettirmeğe sür'ati tevessüllerini talep etmek.

Heyeti Temsiliye vazifesine Devam edecek.

«2 — Meclisi Milli İstanbulda içtima ettikten sonra, mebusan, emniyet ve serbestii tam ile ifayi vazifei teşriiye eylemekte olduklarını teyit edeceği güne kadar, heyeti temsiliye, şimdiye kadar olduğu gibi hariçte kalarak vazifei milliyesine devam edecektir. Ancak bilcümle livalardan ve mebus olan zevattan intihap edilmek üzere birer, vilâyat ve müstakil livalardan ikişer zatın, nizamnamenin sekizinci maddesine istinaden heyeti temsiliye âzası olarak Eskişehir kurbunda cemedilerek, vaziyetin tavzihi ve Meclisi Mebusanda sureti hareketin takriri tezekkür edilecektir. Bu sebeple heyeti temsiliye dahi mahalli mezkûra intikal edecektir. Bu içtimaı müteakip heyeti temsiliye sureti münasibede takviye olunduktan sonra diğer zevat İstanbula Meclisi Milliye gideceklerdir. Heyeti temsiliyenin, vazifeye devam ettiği müddetçe, teşkilâtı milliyenin şekil ve tarzı faaliyeti, nizamnamede münderiç olduğu gibi olacaktır.

Heyeti Temsiliye âzasından Vasıf Bey

Meclisi Mebusan, emniyeti mutlaka içinde bulunduğunu teyit ettiği zaman, heyeti temsiliye, nizamnamede mevcut salâhiyetine istinaden, umumi kongreyi içtimaa davet ederek on birinci madde mucibince, cemiyetin alacağı vaziyeti âtiyenin tekerrürünü, kongrenin kararına terkedecektir. Kongrenin mahalli içtimaı ve sureti inikadı, o zamanki ahval ve icabata tâbi olacaktır. Kongrenin davet olunduğu zaman ile inikadı arasında geçecek müddet zarfında heyeti temsiliye, hükûmeti merkeziye ve Meclisi Mebusan ile mecburiyeti katiye görmedikçe münasebatı resmiyede bulunamaz.

Millî Mücadele tarihinde Mühim bir vesika

«3 — Paris sulh konferansı, hakkımızda menfi bir karar verdiği ve hükûmet ve Meclisi Millice kabul ve tasdik edildiği halde vesaiti seriai münasibe ile iradei milliye bilistimzaç nizamnamede musarrah olan esasatın istihsaline çalışılacaktır.»

Millî Mücadele tarihimizde pek önemli bir vesika mahiyetini taşıyan bu kararlarımız heyeti temsiliyenin mesaisine hakiki bir rehber olacaktı. Mukarrerata şu zatlar imzalarını koymuşlardı: Heyeti temsiliyeden Mustafa Kemal Paşa, Hüseyin Rauf Bey (sayın Rauf Orbay), Vasıf Bey (rahmetli Erkânıharp Miralayı Kara Vasıf Bey), Bekir Sami Bey (rahmetli Hariciye Vekili Bekir Sami Bey), İbrahim Süreyya Bey, Hüsrev Bey, Hakkı Behiç Bey, Ömer Mümtaz Bey, Mazhar Müfit Bey, kumandan olarak da ben, 15 inci kolordu kumandanı Kâzım Karabekir Paşa, 3 üncü kolordu kumandanı Miralay Hüseyin Selâhattin Bey, 12 nci kolordu erkânıharp reisi Şemsettin Bey imzalamışlardı.

(Devamı var)

San'at Aleminde

Armağanlar hakkında

Yazan: OKTAY AKBAL

Son günlerde edebiyat armağanlarından bahseden yazılar çoğaldı. Ama bu yazıların kimi insanı sevinçli düşüncelere sürüklüyor kimi de üzüyor. Biliyorsunuz bu sütularda bir iki defa armağanlar mevzuunda biz de dilimizin döndüğü kadar bir şeyler söylemek istedik. ilgililerin dikkatini çekmeğe çabaladık. Devlet eliyle olsun, hususi şahısların yardımiyle olsun bir iki edebiyat armağanının kurulmasının ne derece yararlı olacağını anlatmaya çalıştık. Aydınlarımız içinde bu mevzua alâka gösteren olmadı değil, ama çoğu kendi âleminde.. Neyse, bir iki değerli yazarımız da bu bahsi kalemlerine doladılar, kendilerine göre bu mevzudaki düşüncelerini yazdılar.. Bunlardan biri Doçent Orhan Burian'dır. «Ufuklar» dergisinde çıkan bir yazısında Burian az çok benim dediklerimi başka bir şekilde tekrarlıyor. Ona göre, biri genç romancılara, biri de bütün yazarlara verilmek üzere iki roman armağanı kurulmalıdır. Bilmem bu ayrılık neye? Yılın en güzel romanına verilecek tek bir armağan yetişmez mi? Genç romancıların eserlerini ayırmak tuhaf kaçıyor doğrusu... Bir yazarın eseri ya değer taşır, ya taşımaz. Genç olsa da, olmasa da bir romancı ortaya koyduğu eserle değerlendirilir. Gençlik veya yaşlılık bir mazeret olamaz. Fakat Burian'ın yazısında benim düşüncelerime uyan taraflar da var. Meselâ devletin böyle bir armağanı kurup yaşatmasını istiyor ki, ben de ötedenberi bunu tekrarlıyorum. Hiç değilse İnönü Armağanları kanunu elimizde varken, bunu göz göre göre yıkmak, buna ses çıkarmadan katlanmak akıl işi değil. Eninde sonunda sanat sever devlet adamlarımız gereği teşlim edeceklerdir. Burian o yazısında telif eserlerin devlet eliyle yayınlanmalarını da teklif ediyor. Bu da üzerinde durulacak ayrı bir mevzudur.

Ufuklar'daki bu yazı üzerine Nurullah Ataç üstadımız da gayrete geldi, armağanlar mevzuunda üç yazı yazdı. Ama ne yazık ki değerli tenkidcimiz bu yazılarında armağanları öveceği yerde, onları yerden yere vurdu, tutulacak taraflarını bırakmadı. Ona göre edebiyat armağanları faydadan çok zararlıdır jüriler daima haksız hareket ederler, iyi eserleri seçemezler, çok defa armağan kazanan yazarların silinip gittiği, kazanmıyan bir yazarın tutunduğu görülmüştür. Ataç kendi tecrübelerine dayanarak jürilerin nasıl çalıştıklarını, jüri üyelerine hâkim olan düşünceleri, endişeleri anlatıyor. Hem o kadar güzel anlatıyor ki insan okurken yazara hak vermemezlik edemiyor. Gerçekten haklı tarafları yok değil. Ben de öyle düşünüyorum. Gerektiği zaman aynı sözleri yazabilirim. Ama bana öyle geliyor ki Ataç'ın bu yazılarının sırası değil henüz. Ortada fol yok yumurta yok. Hiç değilse beş on yıldır kurulmuş beş on edebiyat armağanımız olsaydı, belki Ataç'ın yazdıkları doğru görülebilirdi. Koskoca Türkiye de tek bir edebiyat armağanı kurulmamışken Nurullah Ataç gibi değerli bir yazarımızın edebiyat armağanlarını yermesi biraz tuhaf kaçıyor. Karnı aç olan birine çok yemenin zararlarından bahsetmek gibi bir şey bu. Bugün Fransada edebiyat armağanlarının azaltılması lehinde bir cereyan var; var ama, orada her yıl tam yüz edebiyat armağanı dağıtılıyor, sanat armağanları hariç.. Orada bazı yazarlar bu kadar çok armağanın edebiyatın gelişmesi için zararlı olduğunu ileri sürüyorlar, genç yazarların armağan kazanmak amacıyla, jürilerin zevkine, anlayışına uygun eserler yazdıklarını iddia ediyorlar.. Bu Fransa için doğru bir fikir olabilir, halbuki orada da aksi tezi müdafaa edenler de pek çok. Önümüzdeki yıl içinde yüzden fazla armağan dağıtılmaya hazırlanıyor.

Doğrusunu isterseniz, çeşitli armağanların tarihçesini incelediğimiz zaman, bugün adı çoktan unutulmuş bazı yazarların da armağan kazandıklarını görüyoruz. Nasıl olmuşsa olmuş kazanmışlar, sonra unutulup gitmişler. Ama bunun aksi de var, Proust gibi, Malraux gibi, Duhamel gibi, Rolland gibi. Montherlant gibi, yazarların gelişmesinde kazandıkları armağanların tesiri olmamış mıdır acaba? Belki gençlik çağlarında birer armağan kazanmamış olsalardı, edebiyat sahasındaki çalışmalarına o kadar hızla, gayretle devam edemezlerdi. Bunun gibi daha çok örnek verilebilir. Üstat Ataç da bunları bizlerden daha iyi bilir.

Bizde kurulacak edebiyat armağanlarının türlü türlü kusurları olacaktır. Belki jüriler iyi seçilmiyecek, belki ilkin başarısız eserler beğenilecektir. Hatır gönül rol oynıyacak, dostluk gibi çeşitli duygular jüri üyelerine hâkim olacaktır. Ama her şeye rağmen edebiyat armağanlarının kurulması gerekmektedir. Hiç değilse bu armağanlar iki üç yılda bir de değerli bir kabiliyeti ortaya çıkarıverecek, ona gelişme fırsatını sunacaktır. Sanatsever bütün aydınlara, bütün yazarlara düşen bu türlü yararlılıkları olacak armağanların kurulabilmesi için iyiniyetle çalışmalarıdır. Bu armağanlar şu ölgün edebiyat dünyamız için

(Devamı Sa: 5; Sü: 7 de)

Kuşbakışı

En kestirme yol

Kaplıca mevsimi geldi geçiyor, Yalova kaplıcaları hâlâ açılacak!.. Dünkü gazetelere bakılırsa noksanlar 14 temmuza kadar tamamlanacak, oteller o tarihten itibaren müşteri kabulüne başlıyacak imiş. Halbuki eskiden kaplıcalar 15 mayısta açılırdı. Hattâ bazan hiç kapanmaz, bütün sene açık bulundurulurdu... Bu defaki gecikmenin sebebi tesisatın bozulması imiş. Binalar, binalardaki mobilyeler, banyolar berbat hale gelmiş. Hiç kimse alâkadar olmadığı için her tarafı fareler kaplamış. O güzelim parklardan da eser kalmamış.

İşin en fenası son birkaç sene zarfında yapılan hiledir. Yalova sularının hararet derecesi çok yüksektir, bunu ılıklaştırmak, tahammül edilecek hale getirmek lâzımdır. Bir zamanlar kaplıcanın başında bulunmuş olan kıymetli doktor Prof. Nihat Reşat Belger, bu maksatla depolar yaptırtmıştı. Kaplıcanın suyu tulumbalar vasıtasile bu depolara çıkarılarak soğutulur, sıcak suyun harareti, bundan karıştırılmak suretile, arzu edilen dereceye indirilirdi. Tulumbalar bozulduğu ve tamir edilmediği için son zamanlarda kaplıca suyu dere suyu karıştırılmak suretile soğutuluyormuş. Bu suretle suyun şifa hassası yarıdan aşağıya iniyormuş. Bu hal kaplıcayı beş sene müddetle kiralamış olanların mukaveleleri bittikten sonra anlaşılmış ve ârızaların tamirine, tesisatın yenilenmesine geçilmiş...

Bir parça geç olsa da buna teşekkür etmek lâzımdır. Fakat bu münasebetle akla şu sual geliyor: Beş sene müddet kiracının ne yaptığı, malı nasıl kullandığı neden hiç tetkik edilmedi? Zannedersek Sağlık Bakanlığının sırf bu işle mükellef memurları vardı. Bunlar neden kaplıcanın her gün bir parça daha gerilemesine ses çıkarmadılar?..

Yalova kaplıcası, Atatürkün bize bıraktığı güzel eserlerden biridir. Hastalar orada şifa buluyor, dinlenmek istiyenler orada dinleniyorlardı. Yabancılara «küçük, fakat çok muntazam bir müessese» diye göğsümüzü gere gere burasını gösteriyorduk. Kaplıcanın perişan bir hale getirilmesi cidden çok acıklıdır.

Yalova, şimdi Denizcilik Bankasına devredilmiştir. İdarenin, bilhassa başında bulunan Yusuf Ziya Öniş, Ulvi Yenal gibi Avrupa kaplıcalarını görmüş olan kıymetli şahsiyetlerin burasını tekrar eski mükemmel hale getireceklerine eminiz. Fakat iş bununla bitmez; kaplıcayı verimli bir surette işletmek lâzımdır. Bunun için de en kestirme yol, evvelce de bir münasebetle söylediğimiz gibi burasının idaresini yarı hissesi hükûmetin elinde bulunacak bir anonim şirkete devretmek, sıkı bir kontrol kurmak, kaplıcanın başına bu işten anlar bir zatı getirmektir.

Enis Tahsin Til

İran, Sovyetlerin notasını reddetti

(Başı 1 incide)

Salâhiyetli kaynaklardan öğrenildiğine göre İran cevabi notası bin kelime tutmakta, Sovyet iddialarını reddetmekte ve Amerikan ordusunun memlekettin dahilî âsayiş ve inzıbatını sadece muhafaza ile mükellef olup Rusyaya karşı bir taarruz âleti olmadığını bildirmektedir.

Son olarak İran notası Amerikanın silâh sevkiyatının 26 Şubat 1921 tarihli İran - Sovyet dostluk anlaşmasını haleldar etmediğini ilâve etmektedir.

Bir muhalif mebus, Meclis Başkanlığına seçildi

Tahran, 1 (AP) — Musaddık hükûmetine muhalif mebuslardan Dr. Hasan İmami bugün İran Mebusan Meclisi Başkanlığına seçilmiştir. İmami, seçim için gerekli 39 oyu kıtakıt elde etmiştir. Meclis, Musaddık taraftarı Meclis Reisi adaylarından Abdullah Muazzami'ye 35 oy ver miştir. Dr. Musaddık taraftarlarının İmami'yi Meclis Reisliğine seçtirmemek hususunda sarfettikleri gayretler neticesiz kalmıştır. Musaddık taraftarları Meclis Reisliği için önce 2 aday göstermişlerse de, sonradan aralarında sağlam bir cephe kurulmuş ve Ali Şayegân, Muazzami lehinde adaylığından feragat etmişti. Siyasî bir müşahit netice hakkında demiştir ki:

«İmami'nin zaferi Musaddık kuvvetleri için şüphesiz bir mağlûbiyet olmakla beraber, Musaddık'ın yeniden Başbakan olmak istemesi halinde bunda muvaffak olamıyacağına bir iş'ar sayılamaz. Musaddık halen Meclisten güven oyu elde edebilecek durumdadır.»

BORSA

İst. Borbasının 1.7.1952 Fiatları

	Açılış	Kapanış
1 Sterlin	790.50	791
100 Dolar	280.50	280.30
100 Fransız frangı	0.80	0.80
100 Liret	44.80 —	44.80
100 İsviçre frangı	64.03	64.03
100 Florin	73.68.40	73.68.40
100 Belçika frangı	5.60	5.60
100 Drahmi	1.876 —	1.876
100 Çekoslovak Kr.	5.60 —	5.60
100 İsveç Kr.	54.12.50	54.12.50

ESHAM ve TAHVİLÂT

% 7 FAİZLİ TAHVİLLER

Sivas - Erzurum I	21.00
Sivas - Erzurum 2-7	20.50
1941 Demiryolu 1	22.40
1941 Demiryolu III	21.80
Millî Müdafaa I	22.58
Millî Müdafaa II	20.80
Millî Müdafaa III	21.89
Millî Müdafaa IV	21.50
Ziraat Bankası I	21.00
Ziraat Bankası II	108.00
1952 Ziraat B. III	100.00
1952 Ziraat B. IV	100.00

% 6 FAİZLİ TAHVİLLER

1941 Demiryolu	103.00
Kalkınma I	103.00
Kalkınma II	103.00
Kalkınma III	103.00
1948 İstikrazı I	103.00
1948 İstikrazı II	103.90
1949 İstikrazı I	103.00

% 5 FAİZLİ TAHVİLLER

Ergani	28.00
İkramiyeli 1938	28.10
İkramiyeli M. Müdafaa	24.50
İkramiyeli D. Yolu IV	108.00
İkramiyeli 1941 D. Yolu V	109.00
1951 Tahvili	102.20

% 4,5 FAİZLİ TAHVİLLER

1949 Tahvili	107.50

BANK HİSSELERİ

Merkez Bankası	209.25
İş Bankası N.	35.50
Yapı Kredi B.	12.00
T. Ticaret Bankası	6.00
Aslan Çimento	30.00
Şark Değirmenleri	24.85
Osmanlı B.	80.00
Obligasyon And.	141.00
% 60 Obligasyon And.	81.00

PARİS BORSASI ALTIN FİATI

(1) kilo altın	489.000 Fr.
(1) Dolar	389 Fr.

SERBEST PİYASADA DÖVİZLER

Sterlin London	1075 - 1085
Sterlin efektif	1050 - 1060
Dolar efektif	424—425
Dolar çekler	425—427
Dolar . V.	428—429
İsviçre Fr.	98—99

SARRAFLARDA ALTIN

	Satışlar
Reşat	43.80
Cumhuriyet	37.00
İngiliz	50.80
Gulden	34.80
Külçe	558

Saat 17 de tesbit edildi.

Denizcilik bayramı

(Başı 1 incide)

yazpaşa yoliyle Taksimden Beşiktaşa inilmiştir.

Burada da büyük Türk denizcisi Barbaros adına 1 dakika ihtiram duruşu yapıldıktan sonra şehir ve Deniz Harp Okulu adına iki konuşma yapılmış; Barbaros anıtına çelenkler konulmasını takiben bir manga deniz eri tarafından havaya üç el atış yapılmıştır.

Tören, muntazam bir geçit resmi ile sona ermiştir.

Denizcilik bayramı şenliklerine dün saat 15 te Moda koyunda yapılan kürek yarışları ile devam edilmiştir. Cumhurbaşkanı Celâl Bayar kürek yarışlarını seyretmiştir. Demirhisar ile Sultanhisar muhripleri başta oldukları halde Adana ve Uludağ gemileri ve Denizyolları şehir hatlarına ait Bursa, Halep ve Erenköy vapurları davetlileri hâmil olarak yarış mahalli yakınında yer almış bulunuyorlardı. Ayrıca irili ufaklı birçok sandal da yarış yerinin etrafını çevrelemekte idi. Klüpler ve muhtelif donanma filikaları arasında yapılan yarışlar çok zevkli olmuş ve davetliler güzel ve heyecanlı bir gün geçirmişlerdir. Yarışlar saat 18 de nihayete erdikten sonra davetlileri taşımakta olan gemiler de Galata rıhtımına dönmüşlerdir.

Denizcilik bayramı şehrimizde geceleyin de umumi bir neşe içinde kutlanmıştır. Resmî daireler, bütün vapurlar, deniz müesseseleri elektrikle donatılmış, Beyazıt ve Galata kuleleri ile Kızkulesi ışıklandırılmıştır.

Şehir hatlarının Yalova ve Kasımpaşa vapurları saat 21 de Galata rıhtımından hareket ederek davetlilere bir deniz gezisi yaptırmışlardır. Vapurlarda deniz ve şehir bandoları davetlileri eğlendirmek için muhtelif parçalar çalmışlardır.

Taç giyme balosu çok parlak geçti

(Başı 1 incide)

reddüt göstermektedir. Yunan güzeline de aylığı 1000 dolardan bir senelik mukavele teklif edildiği halde Mavraki buna henüz karar verememiş görünmektedir.

Kraliçe seçiminin ertesi günü akşamı güzeller şerefine Şehir Sarayında Long Beach Belediyesi tarafından büyük bir balo ve ziyafet verilmiştir. Müsabakada derece alan ve alamıyan bütün güzeller bu baloya davet edilmişlerdi. Şeref salonunda, birisi şehir cazı, diğeri Indian orkestrası olmak üzere iki orkestra yer almıştı. Salon baştanbaşa çiçek ve bayraklarla donatılmış, şehrin ileri gelen şahsiyetleri, gazete ve ajans muhabirleri de baloya davet edilmişlerdi.

Dünya Güzeli açıkmavi bir tualet giymiş olarak salona girdiği vakit, alkış tufanı her tarafı kapladı. Havaî güzeline de çok tezahürat yapıldı.

Bu akşamki balo için, güzellere kavalyelik etmek üzere Amerikan kara, hava ve deniz kuvvetlerinden subaylar da davet edilmişti. Bütün güzeller, resmî üniformalar giymiş kavalyeleriyle dans ederlerken çiftlerin üstüne serpantin ve konfeti yağıyordu. Orkestra durduğu zaman Long Beach Belediye başkanı evvelâ Dünya Güzelini davet etti ve ona, kazandığı paye dolayısıyle, Kraliçelik kupasını verdi.

Bu kupa, mavundan mamul dört köşe bir kaide üstüne oturtulmuş yarımdaire şeklindeydi. Yarımdairenin üstüne, üç güzel kadın heykeli iliştirilmiş ve kollarını birbirine bağlayan kadın heykellerinin üstüne de, altın bir tepsiye merbut gene altından bir küre yerleştirilmişti. Nihayet kürenin üstünde Piper Laurienin altından mamul bir sembolü vardı. Heyeti umumiyesiyle birlikte 68 kilo ağırlığında olan kupanın son derece zarif bir görünüşü vardı.

Dört tekerlekli bir araba üstüne yerleştirilmiş olan bu kupayı Fin güzeli bir defa kucakladı ve Belediye başkanına teşekkürlerini bildirdi. Sonra müteharrik araba üstündeki kupa, balonun sonuna kadar salonda kaldı.

Dünya Güzeline ayrıca 7000 Türk lirası değerinde pırlantalı bir kol saati ile on sekiz bin Türk lirası değerinde beyaz açık bir spor otomobil hediye edildi.

Müsabakada derece alamıyan, fakat Kalifornia'ya kadar gelerek kendi memleketlerini temsil etme şerefini kazanan bütün güzellere de ayrıca hediyeler verildi. Bu hediyeler, küçük boyda ve dört köşe bir kaide üstüne oturtulmuş, altın kaplama bir küreden ibaretti. Kürenin üstüne gene Piper Laurie'nin altından yapılmış bir biblosu iliştirilmişti. Müsabakaya katılan her milletin güzeline, bundan başka 1200 Türk lirası değerinde birer altın kol saati verildi.

Hediyelerin dağıtılmasından sonra müsabakayı kazanamıyanların bir gece önceki üzüntüleri yerine salona hudutsuz bir neş'e hâkim oldu. Balo, gecenin geç saatine kadar devam etti.

Derece alanlar, film şirketleriyle kontrat şartlarını müzakere etmek üzere bir müddet daha Long Beach'te kalacaklar, diğer güzeller pazartesi günü, uçakla Kalifornia'dan ayrılacaklardır. Öğleden sonra, Avrupa ve Yakınşark güzellerini Nevyorka götürecek olan hususî uçak saat 17 de hareket edecektir.

Fransa güzeli, derece alamamasına rağmen Hollywood'un sinema şirketlerinden biriyle, oldukça parlak bir kontrat imzalamağa muvaffak olmuştur. Birleşik Amerika eyaletlerinden gelen güzeller içinde bazı Amerikalı genç kızlar da Hollywood'da yerleşerek filmler çevirmek üzere elverişli mukaveleler elde etmişlerdir.

Kraliçemiz Gelengül, derece alamamasına rağmen her gittiğimiz yerde beğenilmekte, coşkunca alkışlanmaktadır.

Ben güzellerden ayrılarak diğer bir uçakla Nevyork'a hareket edeceğim. Biraz önce 12 güzeli bir Clipper uçağıyle Long Beach hava alanından uğurladık. Meydan gene mahşer gibi kalabalıktı. Birçok resimler ve filmler çekildi. Her güzele çiçekler verildi ve gelecek yıllar için iyi şanslar temenni edildi.

Salı sabahı Gelengülle Nevyorkta buluşacağız. Perşembeye kadar Nevyorkta kalacak olan Türk güzeli o gün Londra üzerinden Türkiyeye uğurlanacaktır.

Amerika Hususî Muhabirimiz
Sara Ertuğrul
Bildiriyor

New - York, 1 — Bugün mahalli saatle 9.40 da New - York'a geldim. Doğruca Plaza oteline giderek Gelengülü buldum. Kendisi bir hafta süren faaliyet ve heyecanların yorgunluğu içindedir. Bununla beraber sıhhati yerindedir. İki gün daha burada misafirimizdir. Cumartesi sabahı İstanbulda olacaktır.

FOTO GÜZELİ MÜSABAKASI HAKKINDA

Foto güzelini seçmek üzere okuyucularımız arasında açtığımız müsabakaya ait resimlerin tasnifi ilerlemektedir. Gelen cevapların sayısı, binleri tecavüz ettiği için, tasnif işi de ister istemez uzamaktadır. Bununla beraber bu işle alâkalı tasnif komitesi gece gündüz çalışmak suretiyle neticeyi bir an evvel elde etmek ve okuyucularımıza bildirmek kararındadır.

Birkaç güne kadar foto güzeli müsabakasında en çok rey alarak fotograf kraliçesi seçilen resmi ve bu resme rey veren okuyucularımızla bunların kur'aya iştirak numaralarını sütunlarımızda ilân edeceğiz.

Barem Kanununu ıslâh için çalışmalar

(Başı 1 incide)

için 300, 35 lira için 350, 40 lira için 400, 50 için 500, 60 için 600, 70 için 700, 80 için 800, 90 için 900, 100 için 1000, 125 için 1250, 150 için 1500 lira.

Maliye Bakanlığı bu hususta diğer Bakanlıkların mütalealarını istemiştir. Bu arada Maliye Bakanlığı gerek kendi gerek diğer Bakanlıkların mütalealarını tetkik etmek üzere İsviçreden bir mütehassıs da şehrimize getirtmiştir.

Haber aldığıma göre, her Bakanlık yeni barem hususunda mütalealarını Maliye Bakanlığına bildirmeğe başlamışlardır. Bakanlıkların hemen hepsi Maliye Bakanlığının hazırladığı yeni barem taslağını benimsememişlerdir. Bu mevzuda Bakanlıklar şu mütaleayı ileri sürmüşlerdir:

Baremde değişiklik yapma, memurların geçimini bugünkü hayat şartlarına uydurmak gayesine matuftur. Halbuki Maliye Bakanlığının hazırlamış olduğu yeni barem tasarısında gene küçük memurlar ihmal olunmakta, buna mukabil az çok normal bir geçim seviyesine ulaşmış yüksek memurlar himaye edilmektedir. Bu itibarla yeni barem tasarısı hazırlanırken evvelâ dört kişilik bir aile için memleketimizdeki asgarî endeks esas tutulmalı ve baremin ilk derecesindeki memura bu maaş verilmelidir. 1951 geçim endeksine göre ana, baba ve iki çocuktan müteşekkil bir aile 350 lira ile geçinebilmektedir. Binaenaleyh baremin ilk derecesi 350 lira olmalıdır. Barem, bir taraftan bu şekilde hazırlanırken diğer taraftan asgarî geçim şartlarının bugünkü seviyesinin muhafazası için gereken tedbirler de alınmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde yeni barem memura herhangi bir fayda temin etmiyeceği gibi memleketi bir enflâsyona da götürebilir.

1951 yılının asgarî geçim endeksi nazarı itibara alınarak bu esaslar dahilinde yeni bir barem hazırlandığı takdirde yeni maaş cetveli şu şekli alacaktır:

15 lira aslî maaş için 350, 20 lira için 400, 25 lira için 450, 30 lira için 500, 35 lira için 550, 40 lira için 600, 50 lira için 675, 60 lira için 750, 70 lira için 825, 80 lira için 900, 90 lira için 1100, 100 lira için 1300, 125 lira için 1500, 150 lira için 1700 lira.

Bakanlıklar, mahrumiyet bölgelerinde vazife gören merkezden tayin edilmiş memurlar için de bir terfi müddetinde ikramiye verilmesini teklif etmektedirler. Bu ikramiyeleri ancak üstün başarı gösteren memurların almasını istemekte ve şu mütaleayı ileri sürmektedirler:

Böylece mahrumiyet bölgesinde çalışan memur, hem istiyerek çalışacak, hem de bu müddet zarfında eline bir miktar toplu para geçecektir.

Bakanlıkların bu mütaleaları üzerinde İsviçreli mütehassıs da ehemmiyetle durmuştur. Mütehassıs, baremin asgarî geçim esasına göre hazırlanmasına taraftar olduğunu bildirerek, bugün İsviçrede tatbik edilen usulü ileri sürmüştür. Mütehassısın teklif ettiği usul şudur:

Her memura asgarî geçim endeksine göre muayyen maaş verildikten sonra, her ayın geçim endeksi hazırlanmalı, eğer geçimde bir artış varsa memura bu artış nisbetinde evvelce bütçeye ayrılmış ödenek faslından tazminat verilmelidir. Eğer geçim endeksinde bir evvelki aya nazaran bir düşme varsa bu nisbet memurun maaşından kesilmelidir. Ancak, İsviçreli mütehassısın bu mütaleasının bizde tatbik kabiliyeti olmadığı aşikâr şekilde görülmektedir.

Barem üzerindeki bütün bu çalışmalar bugünkü barem kanununun noksan taraflarını gidermeğe, memur ve ücretlileri terfihe matuf bulunmakla beraber, henüz kat'î bir prensip kararına varılmış değildir.

Bursa Cezaevinden Kaçan yakalandı

Salih Saçkesen

Bundan birkaç gün önce Bursa cezaevinden parmaklıkları kesmek suretiyle kaçan katilden mahkûm Salih Saçkesen dün Kumkapıda dolaşırken yakalanmıştır.

Salih geçen sene, nişanlısı Ülfetle arasının açılmasına sebep olan dayısı Necmiyi öldürmek istemiş, fakat bu arada arabacı Besim isminde başka birini öldürerek 18 sene hapse mahkûm olmuştu.

Yalova yoliyle şehrimize kaçan katil, on parasız ve aç kalmasına rağmen, intikam alamadığı, nişanlısının dayısını öldürmek için İstanbula geldiğini söylemiştir.

Gece yarısı

(Başı 1 incide)

yağa kalkan Mehmet de eline bir bıçak geçirerek kendisini yaralayanların peşinden koşmaya başlamıştır. Sergide dolaşmakta olan halk bu vaziyet karşısında çığlıklar atarak kaçışmağa başlamıştır. Bu arada ezilenler de olmuştur. Sergide dolaşan Vedat Sokullu ekibi derhal hâdise yerine gelerek halkı yatıştırmış ve ağır yaralı vaziyette olan Mehmet Gezgini ilk yardım hastanesine kaldırmıştır.

Sabıkalı şahıslar olduğu söylenen bazı kimseler, carihleri polise teslim etmiyerek kaçırmışlardır.. Müfit ve Orhan isimleri güçlükle tesbit edilebilmiştir. Sanıklar aranmaktadır. Yaralıya ameliyat yapılmıştır.

Polis

(Başı 1 incide)

devucu, bu apartımanın bir katı kapanınca diğer katına çıkmakta ve böylece bir köşe kapmaca oynanmaktadır. Üstelik randevu evi işletmenin pek az bir para cezası vardır.

Bu vaziyete esaslı bir hal çaresi bulunması ve düzene konması için Meclise bir kanun teklifi verileceği söylenmektedir.

Basılan evler

Beyazıtta Soğanağa mahallesi 14 sayılı Zıt Kardeşler apartımanının 4 sayılı dairesinde oturan sabıkalı randevuculardan Perihan Kenar'ın evinde ahlâk zabıtası memurları tarafından yapılan baskında bir çift yakalanmıştır.

Taksim Sıraselviler Kantar odaları çıkmazı 162 sayılı apartımanın 1 inci katında oturan sabıkalı randevucu Saadet Tamverdinin evinde 3 kadın iki erkek yakalanmış, ve kadınlar hastaneye sevkedilmişlerdir.

Ankara'da

(Başı 1 incide)

soyulmuştur. Hâdise şöyle olmuştur:

İsmini açıklamak istemiyen bir memur, bir meyhanede içtikten sonra evine giderken saat 23 sıralarında kendisini takip eden iki şahıs, Mebusevleri civarında âni olarak sert bir cismi kafasına vurmuşlardır. Memur sendelerken ikinci darbe gözüne yorulmuştur. Bunun üzerine zavallı memur olduğu yere yığılmış ve kendinden geçmiştir. Mütecavizler memurun evvelâ cebindeki 260 lirayı almışlar, bununla iktifa etmiyerek memurun elbisesini ve ayakkabılarını soyarak yolun kenarında bir don bir gömlek bırakmışlar ve ortadan kaybolmuşlardır. Polis mütecavizleri aramakla meşguldür.

Sahte bono ile Para çekmek İstedi

Sirkecide Saffetpaşa caddesi 18 numaralı dükkânın sahibi Ahmet Sütçünün yanında çalışan Osman Çetintürk eski bonolardan çıkardığı pullarla sâhne bir bono tanzim ederek; Garanti Bankasından 26 bin lira çekmek istemiştir. Bonoların sahte olduğu anlaşılarak sanık yakalanmıştır.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

Yollarımızda Emniyet

(Başı 1 incide)

küçük Belediyeler, biraz direksiyon kullanan adama hemen ehliyet veriyorlar. Büyük şehirlerde de imtihan baştansavma ve sathidir.

Netice olarak, bir motörlü vasıta kullanan her aklı başında adam, yalnız kendi arabasını yürütmeği değil, sözde şoförlerin acemiliğinden ve aksiliğinden korunmağı düşünmek zorundadır. Fennin icaplarına gafil olan sözde şoförlere binlerce can, milyonlarca kıymetinde mal emniyet ediliyor. Hergün meydana gelen zayiatın hesabı, kitabı tutulsa, millet dehşete düşer.

Seyrüsefer kanunu, bu sahipsiz dâvayı sahipli bir hale koyacaktı, can ve mal israfını önleyecekti. Halbuki bu kanuna Mecliste bir türlü sıra gelemiyor. Teknik adamların elinden çıkan böyle bir kanunun Mecliste müzakeresi sayesinde elde edilecek netice acaba nedir? İdarî ıslahat için memleketimize gelen eski İsviçre devlet reisi B. Leimberger'in haklı tavsiyesine uyularak, Meclis bu gibi teknik meselelerde kanun çıkarmak salâhiyetini hükûmete verse ve bizzat yalnız prensip ifade eden kanunlarla meşgul olsa, maslahat bakımından neler kazanılır! O zaman Meclisten çıkmasında zaruret olan kanunlar da yıllarca sıra beklemekten kurtulur.

Şayet kanun adı bir mâni teşkil ediyorsa, başka bir ad keşfedilsin, fakat yollarımızın geniş ölçüde yayıldığı, yüzbinlerce vatandaş, yüzlerce milyon kıymetinde mal bu yollarda taşındığı bir sırada yol anarşisi devam edip gitmesin. Hükûmet, (Seyrüsefer kanunu) denilen bu kanuna (Seyrüsefer nizamnamesi) adını vererek kısmen olsun, tatbikata gerse acaba Meclis çok mu gücenir?

Ben şunu biliyorum ki yollarımızdaki can ve mal emniyeti bu kadar sahipsiz, bu kadar açık bir anarşi halinde bırakılamaz. Bazı sahalarda harikalar yaratan hükûmetin, bazı dâvalarda da elleri bağlı seyirci kalması; umumî hayatımızda ne kadar ölçüsüzlük, ne kadar ihmal bulunduğunun en açık bir belirtisidir.

Ahmet Emin YALMAN

Mısır Başbakanı

(Başı 1 incide)

ket Paşa, Parlamento Başkanlığı ile Maarif Bakanlığında bulunmuş olup müstakildir. Teyidine imkân bulunmıyan bir habere göre, Bahayeddin Bereket Paşa da kabineyi kurmaktan itizar etmiş ve kabineyi kurmağa kimin memur edileceği öğrenilememiştir.

Bazı kaynaklara göre kabine buhranının giderilememesi halinde yeni kabinenin Vaft Partisi tarafından kurulması istenecektir.

Mısır polisi muhtemel hâdiselere karşı tertibat aldı

Kahire, 1 (ANKA) — Bugün resmî çevrelerden sızan haberlere göre, Cumartesi günü istifa eden Ahmet Necip Hilâli Paşanın istifası bugüne kadar resmen kabul edilmemiştir. Hilâli Paşa kabinesinin bütün Bakanları işlerinden ayrılmışlarsa da İçişleri Bakanı Ahmet Murtaza Muragi Paşa hâlâ vazifesine devam etmektedir.

Diğer taraftan Mısır polisi, Kahirede vukuu muhtemel hâdiselere karşı hazır vaziyette beklemektedir.

Kullanılmış elbise ithali

Ankara, 1 (Anka) — İstanbuldaki tacirler Amerikaya külliyetli miktarda kullanılmış elbise sipariş etmişlerdir.

Cemiyet Hayatı

Temsiller

Beyoğlu Erkek Lisesi öğrencilerinin İngilizce öğretmenleri Füruzan Demirdenin idaresinde hazırlamış oldukları (İnsan Sarrafı) adlı Türkçe ve (Spreadinaz the News) adlı İngilizce piyeslerin temsili ile okul korosu konserinin konseri bugün saat 17 de öğrenci lokalinde (Eski Eminönü Halkevi) verilecektir.

Maksimde
Vahi Öz ve arkadaşları
Operet topluluğu
Her akşam 21,15 de, Pazar 16 da
— Bobstiller —
3 perde müzikal operet
Gişe 11 de açılır. Tel: 43134

SES TİYATROSUNDA
Her akşam saat 21 de
ZATİ SUNGUR
TEMSİLLERİ
«İLLÜZYONLAR REVÜSÜ»

Yeni neşriyat

BİLGİ

Muallimler Birliği tarafından neşredilen Bilgi'nin 63 üncü sayısı 7 temmuzda Ankarada toplanacak olan Dil komisyonuna hasredilmiştir. Bilhassa Prof. M. Şekip Tunçla Profesör Mümtaz Turhanın yazılarını tavsiye ederiz.

İçme suları :

İstanbul içme suyu çok bol şehirdir

(Başı 4 üncüde)

dadır. İnce bir sudur. Otomobil yolu vardır.

ONÇEŞME SUYU: Beykoz çarşısı içindedir. On pirinç oluktan akar. İstanbul Gümrük Emini İshak Ağa hayratıdır. Soğuk fakat kaba bir sudur.

TANTAVİ SUYU: Üsküdar - Şile yolu üstünde Umraniye köyü civarında Tantavi çiftliği için dedir. Civarda tatlılığı ve hafifliği ile şöhret bulmuştur.

TERKOS SUYU: İstanbula 40 kilometre uzaklıkta Karadeniz kenarındaki bir gölden alınan su dur. Şehrin Rumeli yakasının içme ve kullanma suyudur. Terkos gölünden alınan su bir metre çapındaki demir borularla Kâğıthanedeki süzme havuzlarına getirilir ve buradan şehrin muhtelif semtlerindeki depolara gönderilir. Sular idaresinin, Rumeli yakasında mayıs 1952 sonunda 43994 abonesi ile 411 çeşmesi vardı. Bu abonelerin ve çeşmelerin Terkos gölünden bir günde akıttığı su miktarı 100,000 metre küptür.

TİRYAL HATUN SUYU: Büyük Çamlıca suyu çeşmesine 200 metre mesafede Yusuf İzzettin Efendi köşkünün bahçe duvarına bitişik bir çeşmedir içimi hafiftir.

TOMRUK SUYU: Büyük Çamlıca tepesinden Beylerbeyine inen yamaçtadır. Lezzetli ve ince bir sudur. İstanbulun en meşhur Karakulak, Taşdelen, Göztepe, Küçükçamlıca ve Çırçır (Sarıyer) suları arasında sayılır. Otomobil yolu vardır.

VALDE SUYU: Küçükköye yaya on dakika mesafededir. Bezmiâlem Valde Sultan tarafından yaptırılmıştır. Suyu kabadır.

YAKACIK CAMİALTI SUYU: Yakacık camii yanındaki çeşmedir. Yakacıkta mevcut 16 muhtelif sudan, hafif, tatlı ve berrak Ayazma, Koru ve Şeker suları arasında sayılan bir sudur.

Bunlardan başka, İstanbulun içinde Rumelikavağı çeşmesi suyu, Fırıldak suyu, Otuzbir suyu, Sarıyerde Abbas Okumuşoğlu çeşmesi suyu, Kireçburnunda İshakağa çeşmesi suyu, Kazalardan Şilede Hanım suyu, Çınarcıktaki verimi bol ve soğuk Molla Hasan suyu hep, güzel İstanbulun şöhret yapmış sularındandır.

Celâl ALNIGENİŞ

Sanat âleminde :

Armağanlar Hakkında

(Baştarafı 4 üncüde)

büyük bir ümit ışığı olacaklardır. Bu ışığa koşup gelecek genç değerlerimiz, kabiliyetleri miz var.

Armağanlar, armağanlar deyip duruyoruz, ama duyan dinleyen kim! Bu armağanların faydasından bahsedip durmaktan bir fayda çıkmıyacağı belli bir şey. Galiba Nurullah Ataç da bunu bildiğinden şimdiden armağanların zararlarından bahsedip, umutlarımızı, hayallerimizi dizginlemeye çalışıyor., Hayal kırıklığımızın fazla olmaması için..

OKTAY AKBAL

Radyo

2 Temmuz 1952 — Çarşamba

İSTANBUL

12,57 Açılış ve program, 13,00 Haberler, 13,15 Radyo salon orkestrası konseri 13,45 Şarkılar (Pl.) 14,15 Dans müziği (Pl.) 14,30 Türküler ve oyun havaları (Pl.) 15,00 Kapanış.

★

18,00 Açılış ve türküler 18,15 Fasıl heyeti 19,00 Haberler 19,15 Saz eserleri 19,30 Konuşma 19,40 Şarkılar Okuyan Saime Sinan 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Kısa şehir haberleri 20,35 Radyo Tiyatrosu 21,30 Hafif valsler (Pl.) 21,40 Piyano dünyasında gezintiler 22,00 Şarkılar 22,20 Dinleyicilerle baş başa 22,30 Yaylı ve mızraplı sazlarla saz eserleri 22,45 Haberler 23,00 Kambiyo - Borsa programları ve dans müziği (Pl.) 23,30 Gece konseri (Pl.) 24,00 Kapanış.

ANKARA

7,28 Açılış ve program, 7,30 M. S. Ayarı 7,31 Müzik (Pl.) 7,45 Haberler 8,00 Şarkılar (Pl.) 8,28 Hava raporu 8,30 Çeşitli hafif müzik (Pl.) 9,00 Günün programı ve kapanış.

★

12,15 - 13,30 Asker saati:

12,15 Memleketten selâm, 12,20 Memlekete selâm, 12,30 Şarkılar Okuyan Sadi Hoşses 13,00 M. S. Ayarı ve haberler 13,15 Salon orkestrası müzikleri (Pl.) 13,30 Öğle gazetesi, 13,45 Şen parçalar (Pl.) 14,00 Hava raporu Akşam programı ve kapanış.

★

16,58 Açılış program, ve M. S. Ayarı 17,00 Şarkılar, Okuyan Müzehher Güyer 17,30 Müzik (Pl.) 18,00 Film melodileri (Pl.) 18,20 Cumhurbaşkanlığı Armoni müzikası 19,00 M. S. Ayarı ve haberler, 19,15 Tarihten bir yaprak, 19,20 Valsler (Pl.) 19,30 Köyün saati 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Küme faslı 21,00 Konuşma, 21,10 Müzik 21,15 Konuşma 21,30 Şarkılar okuyan Muallâ Mukadder Atakan, 22,00 Müzik (Pl.) 22,15 Dans müziği (Pl.) 22,45 M. S. Ayarı ve haberler, 23,00 Program ve kapanış.

İZMİR

14,58 Açılış ve program, 15,00 Şarkılar, 15,30 Hafif müzik (Pl.) 16,00 Klâsik saz eserleri 16,15 Bestekâr simaları (Pl.) 16,30 Yurt türküleri 17,00 Dans müziği (Pl.) 17,20 Konuşma, 17,30 Oyun havaları 17,45 Yurt türküleri 18,15 Türkçe tangolar 18,30 Şarkılar 19,00 Haberler, 19,15 Genç istidatlar 19,45 Operada bir gece 20,15 Radyo gazetesi 20,30 Sevilmiş şarkılar (Pl.) 20,45 Konuşma, 20,55 Serbest saat 21,00 Şarkılar 21,30 Program ve kapanış.

Amerika'dan Vatan'a

Gök yüzünde Güzellerle uzun Bir yolculuk

(Başı 4 üncüde)

zeller tam bir emniyet ve selâmet içerisindeydi.

Güzeller, Polislerin himayesinde

Hava meydanında fotografçıların elinden kurtulduktan sonra otomobillere bindik. Sağımızdan solumuzdan motosikletli polisler gidiyor, bize yol açıyorlardı. Bu işe herkesten çok otomobilimizin şoförü sevinmişti. Bir aralık arkaya doğru dönerek şu sözleri söyledi:

— «Hayatımda ilk defa olarak kırmızı ışıklardan geçiyorum ve herkes bana yol veriyor. Doğrusu pek hoş bir şey.»

Otele geldikten sonra odamıza yerleştik. Gelengülle aynı odada kalacaktım. Güzelimize refakat eden Bayan Taylor daima bizimle beraberdi.

Long Beach'te geçen günlerimizi de ayrıca yazacağım.

ZAYİ

Yapı ve Kredi Bankası İst. Merkezinden aldığım 30/4/952 tarih ve 646 No. lu US Dolar — 91.17 lik ihbar mektuplarının 4 ve 5 No. lu nüshaları kaybolmuştur. Yenisini alacağımızdan eskisinin hükmü yoktur.

Şekeroğlu Limited Şirketi

Dr. Zekâi Muammer
TUNÇMAN
Bakteriyoloji Lâboratuarı
Kan, balgam ve idrar tahlilleri ve taze aşılar ve idrarla gebelik teşhisi yapılır. Yeni adrese dikkat: Divanyolu, No. 103 kat 2. Telefon: 29125.

BULMACA

Soldan Sağa: 1 — Bir memleket. 2 — Aile erkânından biri. 3 — Kuttai tarik. 4 — Gök. 5 — Ant. 6 — Taht. 7 — Ağacın kolu. 8 — Tavla sayılarından biri.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Bir rüzgâr. 2 — Tavla sayılarından biri. 3 — Bir çiçek; Yemek. 4 — Bazı hayvanların saçı. 5 — Müellif mahsulü. 6 — Bir çiçek. 7 — Kan zafiyetine uğramış. 8 — Gelenekle ilgili.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Armut. 3 — Lüfer; At. 4 — Ve. 5 — Armut. 8 — Lüfer; At. 4 — Ve. 4 — Ecnas. 6 — Şimşir. 7 — Mi; Emre. 8 — Kati; Ak.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Baldır. 2 — Ma. 3 — Lâf; Eşit. 4 — Grevci. 5 — İmrenme. 6 — Aşma. 7 — İta; Sirk. 8 — Ta; Re.

HANOMAG - DIESEL

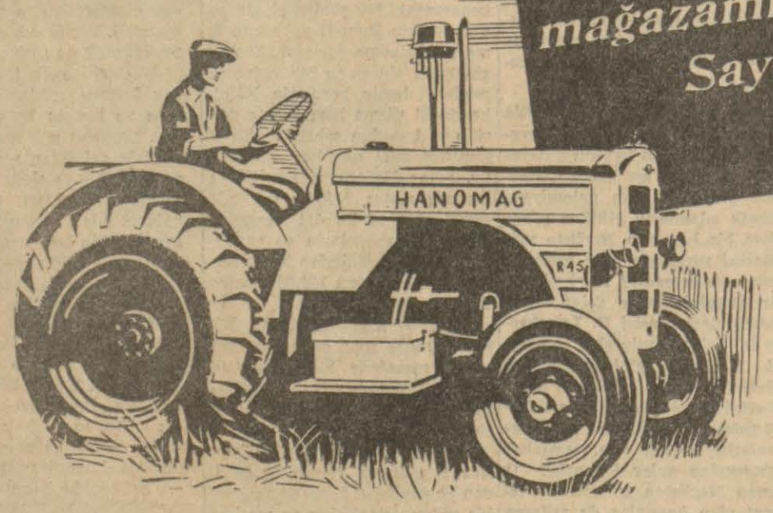

Traktör ve kamyonetlerinin en son modelleri bu günden itibaren yeni mağazamızda teşhir edilmiştir. Sayın müşterilerimizin teşrifleri rica olunur.

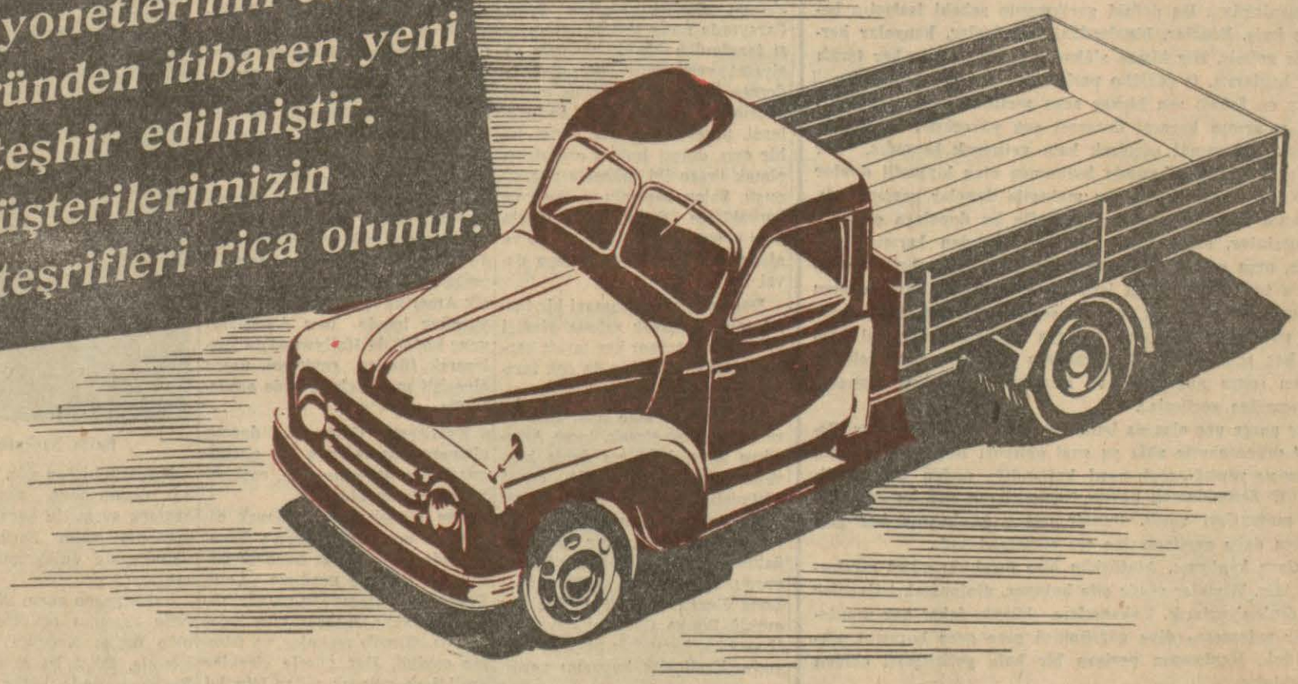

Taksim Cumhuriyet Caddesi Dörtler Apartımanı No. 8/1 (Radyo Evi sırasında)
P. K. 127 Şişli Tel.: 86855-86856 Telgr.: RASAMA (Traktör için) OTO-RASEK (Kamyon için)
Kamyonetlerimiz için bazı vilâyetlerin acentelikleri henüz münhaldır. Teşhir ve servis imkânı bulunan alâkalıların müracaatleri.

FAZLA GÜNEŞTE DURMAKTAN MÜTEVELLİT ŞİDDETLİ BAŞ AĞRILARINA KARŞI...

GRİPİN

başarı ile kullanılır!

Gripin

- Baş, diş, adale, sinir ağrı ve sızılarını süratle teskin eder.
- Bayanların muayyen zamanlardaki sancılarına karşı faydalıdır.
- Ateşli yaz nezlesi ve soğuk algınlığının başlangıcında bir çak fenalıkları önler.

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

faal 101

Kininli

GRİPİN

4 saat ara ile günde 3 adet alınabilir.

=TAE=

NATIONAL GREEK AIRLINES

ELEN HAVAYOLLARI

İSTANBUL - FRANKFURT

Her SALI	08.30
CUMARTESİ	08.30

BİLETLER — İZAHAT

VAN DER ZEE

Seyahat Acentası.

İstiklâl cad. 28. Tel: 49872 ve bütün seyahat acentalarına müracaat ediniz.

Umumi Mümessillik: Devlet Havayolları.

(Satılık Emlâk)

İstanbul Defterdarlığından :

Dosya No.	Cinsi	Kıymeti Lira	Teminatı Lira
516—2810	Eminönü, B. Çarşı Mah. Cevahir Bedestanı Şerifağa So. 2765 ada, 25 parsel eski ve yeni 14 kapı sayılı 2,25 M2 ahşap dolap (olduğu gibi muhafaza edilmek şartile) (Kavaflar sokağında Sahaflar bedestan kapısına girince sağdan Şerif efendi sokağının başında üçüncü adada).	200	15.—
516—10866	Eminönü, (Beyazıt) Büyük Çarşı Mah. Lütfullah So. eski, yeni 11 kapı sayılı 141 pafta, 2184 ada, 1 parsel sayılı 6 M2 dükkân arsasının 2/5 payı.	100	7.50
516—6576	Eminönü, Nişanca Mah. Havuzlu Mescit So. eski 26, yeni 40 kapı sayılı 115 pafta, 735 ada, 14 parsel 30 M2 arsa.	1000	75.—
518—7864	Fatih, Fener, Abdisubaşı Mah. eski Kuburbel, yeni İncebel So. 264 pafta, 2262 ada, 48 parsel en eski 80, eski 82, 84, yeni 82, taj 82, 84 kapı sayılı 196 M2 evvelce bahçeli ahşap ev hâlen arsanın 1/4 payı.	750	56.25
516—17752	Eminönü, (Beyazıt) Çarşı Mah. Yağlıkçılar Cad. Çukur han İçhan üst kat 6 pafta,2748 ada, eski yeni 2 kapı sayılı 17 M2 odanın 3/4 payı.	900	67.50
561—84	Bakırköy, Zeytinlik Mah. eski Birinci yeni Halkçı So. eski 11, yeni ve taj 33 kapı sayılı 16 pafta, 102 ada, 11 parsel sayılı 145.90 M2 arsanın 3/20 payı.	330	24.75
518—5461	Fatih, Hatice Sultan Mah. eski Abacılar, yeni Feyzi paşa Cad. ve Abacılar So. eski 23, 23 mük. 6 yeni 6 taj 361-10 tapu kaydına göre taj No. su 361 - 323 mahallen Feyzi paşa Cad. 361 Abacılar So. taj 10 kapı sayılı altında dükkânı bulunan ev.	12000	920.—
518—1846	Fatih, Abdi Çelebi Mah. Balta çıkmazı So. 1276 ada, 114 parsel, en eski 15, eski yeni, taj 21 kapı sayılı 58 M2 arsa.	300	22.50
511—386	Adalar, Büyükada, Maden Mah. Cami tepesi So. 187 ada, 10 parsel vergiye göre 11, 13 tapuya göre yeni 3 kapı sayılı 70 M2 hane ve bahçenin 6/112 payı.	120	9.—

Yukarıda yazılı gayri menkuller 18/7/952 cuma günü saat 15 de Milli Emlâk Müdürlüğündeki komisyonda ayrı ayrı açık arttırma ile satılacaktır.

İsteklilerin nihayet saat 15 e kadar yatıracakları teminat makbuzları ve nüfus cüzdanlarile birlikte satış günü komisyona, fazla bilgi için sözü geçen müdürlüğe başvurmaları. (Teminatlar önceden de yatırılabilir.) (10370)

İstanbul Belediyesi İlânları

HASTAHANE PAVYONU YAPTIRILACAK

İstanbul Cerrahpaşa Hastanesi memurin binası ile Üroloji Kliniği arasına Kulak Kliniği ilâve binasının 59.761,13 liralık keşfi çevresinde inşası 7/Temmuz/952 pazartesi günü saat 15 de İstanbul Divanyolunda Belediye merkez binasında müteşekkil Daimi Komisyonda kapalı zarf usulü ile ihale edilecektir. İlk teminatı 4238,06 liradır. Şartnamesi İstanbul Belediyesi merkez binasındaki Zabıt ve Muamelât Müdürlüğünde görülecek veya 3 lira bedelle İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğünden satın alınabilecektir. İsteklilerin ilk teminat makbuz veya mektubu, 952 yılı Ticaret Odası vesikası ve bir kalemde en az 50.000 liralık bu veya benzeri bir işi muvaffakiyetle yaptığını ispata yarar vesaik ibrazı suretile eksiltmeden 3 gün evveline kadar İstanbul Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî ehliyet kâğıdını havi olarak hazırlayacakları kapalı zarflarını ihale günü saat 14 de kadar Daimi Komisyona vermeleri lâzımdır. (9598)

(Hizmet Dışı Gemi Satışı)

Maliye Bakanlığından :

Madde: 1 — Aşağıda adları, bulundukları mahal ve muhammen kıymetleri yazılı gemiler kapalı zarf usulile, her gurubun ihalesi ayrı ayrı yapılmak üzere, arttırmaya konulmuştur:

Birinci gurup: Tahmin bedelleri 209.950.— ve muvakkat teminatı 11.727.50 lira olan ve İzmit, Gölcük, Bozcaada, Mermerburnu, Haliç - Taşkızak mevkilerinde bulunan Orhaniye vapuru ile Muinizafer muhribi ve Hızırreis gambotu ve Kavak, İzmit, Nusret, Haliç motörleri ve Çatal ve Değirmendere romorkörleri;

İkinci gurup: Tahmini bedeli 1.580.000.— ve muvakkat teminatı 61.150.— lira olan Gölcükteki Turgutreis zırhlısı;

Üçüncü gurup: Tahmin bedelleri 1.274.740.— ve muvakkat teminatı 52.694.— lira olan Gölcük ile Halîçte bulunan Adatepe ve Kocatepe muhripleri ile Dumlupınar denizaltısı;

Dördüncü gurup: Tahmini bedelleri 943.420.— ve muvakkat teminatı 39.487.— lira olan ve Gölcükte bulunan Gür; Sakarya, Birinci ve İkinci İnönü denizaltı gemileri;

Beşinci gurup: Tahmini bedelleri 765.870.— ve muvakkat teminatı 34.385.— lira olan ve Gölcükle İzmit limanında bulunan Burakreis (Sakız) ve Zuhaf (Preveze) gemileri ile Peyk ve Berk muhripleri, Aydın Reis Gambotu, Reşitpaşa, Marmara, Giresun ve Sam vapurları;

Madde: 2 — Gemilerin ihalesi, Maliye Bakanlığı Milli Emlâk Genel Müdürlüğünde bir ve iki numara altında müşekkil iki komisyon tarafından 29/7/1952 tarihine müsadif salı günü aşağıda gösterilen saatlerde yapılacaktır.

A) Birinci gurupun ihalesi saat 10.30 da: dördüncü gurupun ihalesi saat 14.30 da; beşinci gurupun ihalesi saat 16 da (1) numaralı komisyon tarafından;

B) İkinci gurupun ihalesi saat 10.30 da ve üçüncü gurupun ihalesi saat 15 de (2) numaralı komisyon tarafından yapılacaktır.

Madde: 3 — Taliplerin, hangi gurupa talip olduklarını bildiren ve 2490 sayılı kanunun 32 inci maddesindeki tarifat dairesinde hazırlanmış olan teklif mektuplarını, zarfların açılacağı saatten bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Komisyon Başkanlığına tevdi etmeleri lâzımdır. Postada olan gecikmelerden idare mes'uliyet kabul etmez.

Madde: 4 — İhaleye girebilmek için 2490 sayılı kanunun 2 inci ve 3 üncü maddelerinde yazılı şartları haiz olmak, yerli ve yabancı şirketlerin 2490 sayılı kanunun 3 üncü maddesinde gösterilen belgeleri ve gemilerin harice ihracı lisansa tâbi bulunduğundan ihraç lisansı için Ekonomi ve Ticaret Bakanlığından verilmiş olan muvafakatnameyi teklif mektubu ile birlikte Komisyona tevdi etmeleri şarttır.

Madde: 5 — Gemiler, bulundukları yerlerin Komutanlığına müracaat edilerek görülüp tetkik edilebilir. Gemilerin hali hazır evsaf ve durumları şartnamelerinde gösterilmiştir.

Madde: 6 — Birinci gurupa ait şartnameler 10,50 lira, İkinci ve üçüncü guruplara ait şartnameler 50 ser lira, Dördüncü gurupa ait şartname 47,50 lira, Beşinci gurupa ait şartname 38,50 lira, mukabilinde Maliye Bakanlığı Milli Emlâk Genel Müdürlüğünden, İstanbul, İzmir Defterdarlıklarından alınabilir. (10062)

FAVRE - LEUBA
GENÈVE

İsviçrenin 150 senelik saat fabrikasının dünyaca meşhur saatları Türkiye Umumi Vekili ve Satış Deposu:

REÇPER

Bankalar caddesi Bahtiyar Han Birinci Kat No. 11.
Telefon: 40144.
İstanbul — Galata

San'atkâr Alınacak

Polatlı Topçu Okuluna 250 lira azamî ücretle bir sinema makinisti sınavla alınacaktır. As. liğini yapmış istekliler dilekçelerini 15/7/952 tarihinde Polatlı Topçu Okulu Komutanlığında bulunduracaklardır. Sınav yeri ve tarihi ve diğer hususlar okuldan öğrenilebilir. (10231—1861)

MİTHAT PAŞA İKRAMİYESİ

2	5000
1	0000
10 ADET	1000
10 ADET	500

Liralık Para İkramiyeleri ve Ayrıca bütün ekipmanlariyle

BİR TRAKTÖR

Bu çekilişe katılmak için siz de 2 TEMMUZ 1952 AKŞAMINA KADAR 150 Liralık bir tasarruf hesabı açtırınız. Her 150 Liranız için size ayrı bir kur'a numarası verilecektir Çekiliş tarihi : 15 Ağustos 1952

T. C. ZİRAAT BANKASI

VİZ-ZAN-DE

Tırnak Cilâsı'nın

süslediği sihirli eller, dünyayı kucaklıyor.

VİZ - ZAN - DE

Tırnak Cilâsı kalite bakımından emsalinin en mükemmeli, son moda renk çeşidi ile her zevke en uygunu, zarif şişesi ile dünyaca beğenilen ve aranılan bir Cilâdır.

VİZ ZAN DE Inc.

İmtiyaz sahibi: SİNAN KORLE
Bu sayıda yazı işlerini fiilen idare eden mes'ul müdür: MELİH YENER
(VATAN) Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. — İstanbul
VATAN MATBAASI

KİNGSWAY ve CORONET MODELİ

DODGE Otomobilleri

Meraklıların en ziyade beğendikleri konfor, emniyet ve dayanıklığı birleştiren birer harikadır

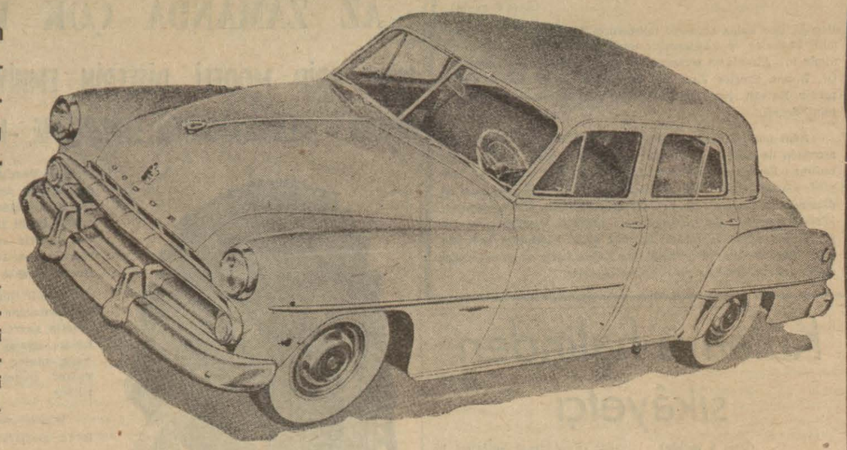

Bu resmi iyice tetkik eder veya renkli kataloğ gönderilmek üzere adresinizi bildirirseniz sizin de devamlı DODGE müşterisi olmanız yolu açılmış olur.

DODGE'u, DODGE Kullananlardan Sorunuz

TATKO Otomobil Lâstik ve Makine Ticareti T. A. Ş.
Taksim Bahçesi karşısı, Beyoğlu - İstanbul

Kütahya Bayii: OTO PETROL Ortaklığı - İBRAHİM GERMİYANOGLU

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi : 1863

SERMAYESİ : 300,000,000 Türk Lirası

Zirai krediler ve diğer her türlü banka hizmetlerinin ifasında sayın müşterilerinin emrindedir. Yurt içinde 410 şube ve ajansı, dünyanın her tarafında muhabirleri vardır.

Vadeli vadesiz tasarruf hesapları için 650.000 liralık bir ikramiye plânı hazırlanmıştır.

10 ÇEKİLİŞTE: 14 EV

Ayrıca: 10,000, 1000 ve 500 liralık ikramiyeler, traktör ve ziraat âletleri

İkramiyelere iştirâk şartlarını banka şube ve ajanslarından öğrenebilirsiniz.

Kütahya İlindeki Ziraat Bankaları:

KÜTAHYA ŞUBESİ — UŞAK ŞUBESİ

EMET AJANSI — GEDİZ AJANSI — SİMAV AJANSI — TAVŞANLI AJANSI

Vatan'ın Memleket Serisi No 29

VATAN Kütahya İlâvesi

GAZETE İLE BERABER ÜCRETSİZ VERİLİR

Bir çeşme başı...

Kütahya ve civarında su işleri

Kütahya'da Porsuk su işine sarfedilen 1,500,000, bir senede milli gelire (4,500,000) lira katacak

Ekibimizin Kütahyayı ziyareti sırasında, iyi bir tesadüf eseri olarak, Su İşleri Dokuzuncu Şube Müdürü Kemal Güneş orada bulunuyordu. Dokuzuncu Şube, merkezi Eskişehir olmak üzere orasını, Kütahyayı, Bileciği, Ankara ve Afyonun bir kısmını, Çankırıyı içine alan su bölgesi teşkilâtıdır:

Kütahya ile alâkalı su işleri hakkında malûmat almak için Kemal Güneşin Kütahyada bulunmasından istifade ettik. İlk ele aldığımız mevzu, Porsuktan istifade suretiyle Kütahyada yapılan 30.000 dekarlık bir sulamadır. Öğrendiğimize göre bu iş küçük tutulmuştur. Çünkü Porsuk suyu daha fazlasına müsait değildir. İlerde münasip bir yerde bir baraj yapmak ve su idhar etmek mümkün olursa, sulama sahası genişletilebilecektir.

İnşaatı bitmek üzere olan proje de yirmi kilometrelik ana kanal, tâli sulama ve drenaj kanalları vardır. Regülâtör ihaleye çıkarılmıştır.

Sulamalar sayesinde verimin iki mislinden çok fazlaya çıktığı çok defalar görülmüştür. Kütahya sulaması sayesinde bir dekardan alınan mahsul 150 lira farketse, 30.000 dekar için 4.500.000 lira gibi bir artış temin edilir. Halbuki tesis masrafı bir buçuk milyondan ibarettir. Masrafa nisbetle çok yüksek olan faydaya rağmen Porsuk projesi, memleketimizde yapılan su işlerinin en kârlılarından değil, verimi asgari hadde bulunanlardan biridir. Sulama sayesinde daha yüksek nisbette verim temin edildiği çok defalar görülmüştür.

Sulamada Tecrübe

Şunu söylemek lâzımdır ki sulamalardan geniş şekilde faydada temin edilmesi; bir muhitin yüksek zirai seviyede bulunmasına ve su miktarının iyice ayarlanabilmesine bağlıdır. Bunu temin etmek üzere her sulama sahasında mutlaka bir ziraat deneme istasyonu kurulmalı, en iyi ayarlama şekli tecrübe

(Devamı 10 uncuda)

Kütahya'nın nüfusu artıyor

Kütahyanın nüfusu son seneler zarfında oldukça mühim bir artış göstermiştir. Şehirden başka yerlere, bilhassa iş adamlarının daimî bir muhacereti olmasına rağmen nüfus artmıştır. Son sayım neticelerine göre Kütahyanın nüfusu 419.100 dür. Kazalar içinde nüfus bakımından 20 bin ile merkez kazayı başa geçmiş durumdadır.

Nüfusun kazalar arasında dağılışı şöyledir:

	Şehirde	Köylerde
Kütahya	19.547	56.389
Altıntaş	943	24.520
Emet	3.544	39.001
Gediz	5.976	45.899
Simav	5.435	47.428
Tavşanlı	7.913	48.787
Uşak	19.946	93.792
	63.284	355.816

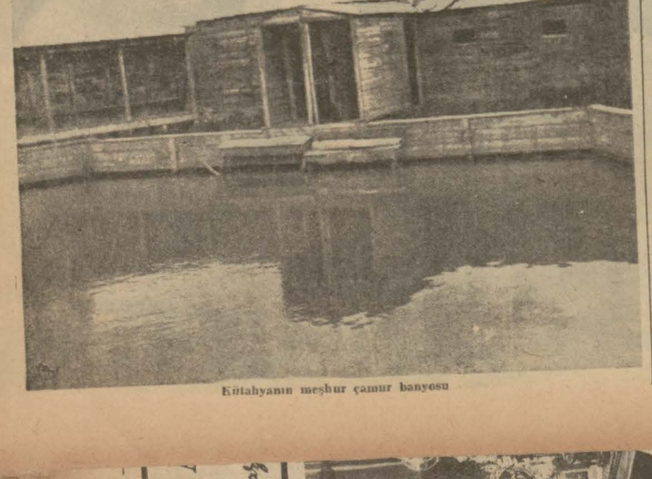

Kütahyanın meşhur çamur banyosu

Kütahya kara yolları

Kütahya, karayolları bakımından merkezî bir vaziyet gösterdiği ve aynı zamanda tren yolu üzerinde bulunduğu için gidip gelinmesi kolay bir vilâyetimizdir. Bu sebepten dolayı Kütahyanın kazandığı hareket her gün bir parça daha iyiye doğru gitmektedir. Kütahya, civarında bulunan Bursa, Afyon, Eskişehir, Denizli gibi merkezlerle her an temas halindedir.

Hergün Kütahya ile Eskişehir, Afyon, Balıkesir arasında tren seferleri mevcutlur. Kazalara her gün otobüs seferleri vardır. Bu arada Eskişehire her gün otobüsle de gidip gelmek kabildir .Antalya ile İstanbul arasında işleyen otobüsler; çarşamba ve cumartesi günleri Kütahyadan geçer. Bunlarla, Kütahyadan her iki istikamete gitmek imkânı mevcuttur.

VİLÂYET YOLLARI

Kütahya vilâyetinde inşa programına dahil yolların uzunluğu 600 kilometredir. Geçen yıllarda 450 kilometreyi mütecaviz makadam şose bakımsızlık yönünden bugün 250 kilometreye inmiştir. Esaslı bakıma alınmadığı takdirde bunun da elden çıkmak ihtimali mevcuttur.

1952 yılında Kütahya vilâyeti hudutları dahilinde yapılacak yollar şunlardır:

Tavşanlı — Domaniç, Emirler — Tavşanlı, Kütahya — Çavdar — Emet; Emet — Simav, Gediz — Altıntaş, Afyon — Dumlu — Banaz; Uşak — Güre; Sivaslı — Karahallı; Ulubey — İnay; Sülye — Değirmisaz; Kütahya — Çamlıca; Kütahya — Alayunt; Gediz — Aslanapa; Tavşanlı — Yoncalı.

Anadolunun tipik manzaralarından: Kuyubaşı sohbeti

Uşak'ta Partiler

Uşak'ın hususiyeti, belediye reis ve âzalarının C.H.P. ye mensup olmalarıdır. Son seçimlerde C.H.P., diğer iki partinin rey yekûnundan fazla rey almıştır. Bu başarıda belediye reisinin herkesçe sevilmesinin de tesiri vardır.

Uşakta Millet Partisi, gerek merkez ve gerek köylerde iyice varlık göstermiyor. D.P. nin de kuvvetli taraftarları eksik değildir. Böylece Uşak, üç partinin birbirleriyle müsaviye yakın kuvvetlerle boy ölçüştükleri çok meraklı bir muhit halini almıştır.

Buna rağmen Uşakta parti hislerinin acı ve taşkın olduğu iddia edilemez. Her üç partiye mensup bellibaşlı şahsiyetlerle görüştüm. Hepsinde vatandaşlık ve Uşak hemşeriliği alâkasını parti hislerinden kuvvetli buldum. Kahvede, havuz başında parti mensubu ve tarafsız Uşaklılarla yaptığımız tatlı sohbet esnasında hep memleket ve Uşak dâvalarından bahsedildi. Tarafsızlığı meslek edinen Uşak hemşerisi Emin Adanalı, hakem rolünü daima muhafaza etti.

Muhacirlerin İskânı

İskân maksadiyle Kütahyaya ayrılan muhacir miktarı 401 nüfustur. Bunlardan 123 merkez kazaya, 56 Altıntaşa, 30 Emete, 31 Gediz, 7 Simava, 46 Tavşanlıya, 108 Uşaka düşmüştür. Bunlara ait binaların büyük bir kısmı bitmiştir. Diğerleri bitmek üzeredir. Topraklarının yüzde 75 i ormanlık veya dağlık olan Kütahyada göçmenlere arazi bulmakta güçlük çekilmiştir.

Kütahya'nın Otelleri

Kütahya, gelip gidenleri memnun bırakacak birkaç otele sahiptir. Bunlar içinde Şehir Oteli ve Cumhuriyet Oteli, Anadolunun birçok vilâyetlerinde bulunamıyan temizlik ve konforu taşımaktadır. Şehrin merkezindeki Şehir Oteli 24 odalı ve banyolu yeni bir oteldir. Fiyatlar; tek yataklı odalar için 200, diğer odalar için 150 kuruştur.

Kütahya, iyi birkaç lokantaya ihtiyaç hisseden bir vilâyetir. Mevcutlar içinde yalnız bir tanesi gelenleri memnun edecek evsafıadır.

Kütahya Şeker Fabrikası ve azot sanayii

(Başı 6 ncıda)

edeceği, geri kalan sermaye miktarının Ziraat Bankası ve diğer milli bankalar ve müessseler tarafından karşılanacağı zemininde idi. Alınların sermaye koyması haberi doğru çıkmamıştır. Bunun üzerine Amerika ve Fransa ile temaslara girişilmiştir. En son rivayet, Amerikadan ciddî bir teklif geldiği zemininde idi.

Azot sanayii hakkında Kütahya merkez kazasıyle Tavşanlı arasında da rekabet ve ihtilâf vardır. Kütahya, turf halinde bulunan Seyidömer kömürlerinin bu işe kâfi olduğu ve Tavşanlı kömürlerinin diğer ihtiyaçlara hasrının doğru olacağı iddiasındadır. Tavşanlı ise, Seyidömerin maksada kâfi olmadığını, işletme hazırlığı da yapılmadığını, halbuki Tunçbilek ve Değirmisazda geniş ve inkişaf halinde ciddî işletmeler bulunduğunu ileri sürüyor. Bu ihtilâf her halde hatır ve gönüle göre değil, teknik esaslara göre halledilecektir.

Kütahya halinden şikâyetçi

(Başı 5 incide)

koptu. Bu arada Tavşanlı kömürlerinden istifade suretiyle büyük bir elektrik santralı kurulması kararı unutuldu, gitti.»

Kibar ve tatlı Edâ

Bu sözler Kütahyalıların hallerinden ne kadar şikâyetçi, talihe ne kadar küskün, ne kadar bedbin ve üzüntülü olduklarının tam bir ifadesidir. Yanıbaşlarında Eskişehirin büyük bir sanayi şehri, hareketli bir merkez haline geldiğini, esaslı bir iktısadî hareket yarattığını, oraya Kütahyadan adam aktığını, vilâyetin bir kaza merkezi olan Uşak'ın nüfus ve umranca vilâyet merkezini geçtiğini, Kütahyaya verilen hiçbir vaadin tutulmadığını gören Kütahyalı; şikâyetçi olmakta kendini daima haklı sayar, fakat bu şikâyetlerini kendine mahsus, kibar, tatlı, nazik eda ile yapar. Kütahyanın bütün servet kaynaklarına ve imkânlarına rağmen Garbî Anadolunun göbeğinde durgun ve hareketsiz bir yer halinde kalmasının sırrı, belki Kütahyalıların biraz fazla nazik ve tutuk olmaları ve tutuklarını koparamamalarıdır. Bu vasıfta beraber olmayan Kütahyalılar, muhitlerini hareketli bir hale koymağa çalışacak yerde, başka muhitlere hicret edip orada yerleşmeği ve çalışmağı, Kütahya ile olan bağlarını ancak hissî bir vadide bırakmağı, ne yazık ki, tercih ediyorlar.

Kütahyanın Hatâları

Bununla beraber Kütahyanın şikâyetleri tamamiyle haklı mı? Şehrin ve vilâyetin yeni yayılan bir tâbirle âdeta bir mahrumiyet bölgesi halinde kalmasında hiç kusurları yok mu? Cahil liderlerin aklına uyarak Kütahyalılar, Anadolu demiryoluna yapılırken, bunun Kütahyadan geçmemesi, şehrin sapa bir yerde kalması için kıyametler koparmışlardı. Bu yüzden demiryol istasyonu Alayuntta yapılmış, Kütahya, kendi hatâsı neticesi olarak, demiryolu gibi bir can damarının tabiî surette temin ettiği inkişaf istidadından mahrum bırakılmıştı.

Hâlâ bugün bile Kütahyada geri ruhun temsilcileri eksik değildir. İnanır mısınız yirminci asrın ortasında modern Türkiyenin göbeğinde olan Kütahyada: «Faiz almak helâl mi, haram mı?» diye bir münakaşa devam ettirenler ve müftüden fetva isteyenler eksik değildir? Ortaya böyle dâvalar çıkarmak; «Zamanın değişmesiyle hükümlerin değişmesi tabiidir» diyerek, terakki imkânlarına açık kapı bırakan bu büyük ve mübarek dinin ruhunu anlamamak ve sabit ve dar fikirlerle, serbest terakki ve inkişaflara karşı gelmek demektir.

Bununla beraber bu gibi düşüncelerin üzerinde duranlar ve modern hayatın zarurî icaplarına uymak için şer'î hile yolu arayanlar çok mahdut bir zümredir. Kütahyalıların çoğu, eski hatâları tenkid ediyor ve terakkiye büyük bir meyil ve istidat gösteriyor.

Ümit Yıldızları

Bu sıralarda Kütahya, ümitlerini iki esaslı mevzua bağlamıştır: Bunlardan biri, şeker fabrikası, diğeri azot sanayiidir. Bunlardan ayrı bir fıkrada bahsediyoruz. Fazla olarak, sulama işleri, hidroelektrik projeleri, yol şebekesinin genişlemesi, bilhassa İzmir ve Bursa ile kesitirme temaslar tesisi; Kütahya için yeni ve emin imkânlar hazırlıyor. Tunçbilek ve Değirmisaz kömür madenlerindeki istihsalin, Marshall plânından temin edilen techizat sayesinde, genişlemesi ve yüksek vasıftaki Kütahya kromlarına ait ihraç faaliyetlerinde görülen inkişaflar da lehe kaydedilecek âmiller arasındadır.

Kütahyanın imarına yarıyacak yeni bir proje de, 4.5 milyon sarfiyle Kayaköyde inşa edilecek hidroelektrik santralıdır. Bu iş hakkındaki karar, Başbakan tarafından Kütahya millevekillerine verilen müjdelerden birine mevzu olmuştur.

Kütahyada devlet müessesesi olarak yalnız bir tank tâmir atölyesi ve hava kuvvetleri için er yetiştirme mektebi vardır. Vakıfların, ana cadde üstünde bir iş hanı yaptırması bile, bir imar hareketi diye Kütahyalılar tarafından alâka ile karşılanıyor.

Umumi surette denilebilir ki Kütahyada zenginlik azdır, tasarruf ve kanaat içinde vekarla yaşamağı bilenler çoktur. Fakat sefalet denilecek bir hal de çok şükür yoktur.

ÇAMURLU VEYA KURU TOPRAKLARDA BU YENİ

UPER-SURE-GRiPS

AZ ZAMANDA ÇOK İŞ GÖRÜR

SURE GRİP MODELİ DİŞLERİN EMNİYETLİ CEKİSİ - DÜZ DİŞLER - KENDİLİĞİNDEN TEMİZLEME -HEPSİ AYNİ LÂSTİKDE

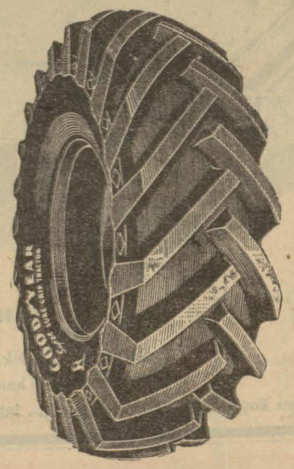

Good-Year'ın yeni Super - Sure - Grip'inde çifteler az zamanda, çok iş gören bir traktör lâstiği keşfetmişlerdir. Bu lâstiğin her cins arazide âzamî çekme kabiliyetini haiz olduğu son tecrübelerle sabittir. Kuru veya çamurlu ağır toprakta en zorlu çalışma sahalarında Super - Sure - Grip'in eşi yoktur.

Masif, düz, çubuk-halindeki dişler toprağa derinlemesine nüfuz eder ve toprağı sağlam bir suretle kavrar. Dişlerin, boydan boya bütün satıhları, azamî çekis temin edecek kudreti toprağa yükler bu lâstikler için zorluktan kaçmak yoktur. Dişler sert bir cisimle karşılaşınca eğrilmez.

Omuzlardan taban merkezine doğru genişleyen aralıklar ile bu lâstiğin dişleri toprakta emniyetle hareket eder. Dişler açık merkezli yani taban ortasında rabıtasız olduğundan çamur ve toprağın sıkışmasına mahal kalmaz ve dişler topraktan yükselirken diş araları kendiliğinden temizlenerek tekrar toprağa daldığında ayni tesirle nüfuz eder.

İşinize daha çok yarayacak bir traktör lâstiği daha uzun ve emniyetli bir lâstik ömrü, ve dünyanın en zorlu çekme kudretini istiyorsanız traktörlerinize Good - Year'ın icad ve tekâmül ettirdiği düz çubuk dişli açık merkezli Super Sure - Grip traktör lâstiğini takın.

Super-Sure-Grip TRAKTÖR LASTİĞİ

GOOD YEAR

GOOD-YEAR FABRİKALARI MAMÛLÂTINDAN OLUP EMSALSİZ ÇEKME KUVVETİ TEMİN EDER.

Kütahya Bayii: OTO PETROL Ortaklığı - İBRAHİM GERMİYANOGLU

Uşakta lise dâvası

(Başı 7 ncide)

sip dâvasının da bu suretle halledileceğini ve bu muratlarına da artık kavuşacaklarını umuyorlar.

Şunu da ilâve edelim ki Uşak lisesi 1942 de 12, 43 de 5, 44 de 18, 45 de 28, 46 da 37, 47 de 25, 48 de 27, 49 da 32, 1950 de 30 mezun vermiştir.

İlk ve orta Tahsil

Uşaktaki maarif hareketinin kuvvetini, ilk ve ortamekteplere devam edenlerin miktarı da belli ediyor. Şehrin ilkmekteplerine 1155 erkek, 1103 kız talebe devam ediyor. Bu sene merkezdeki yedi ilkmektepten 171 erkek, 121 kız mezun olmuştur.

156 köyün 101 inde mektep vardır. Uşak köylerinin okuma çağında çocuklarının sayısı 7367 erkek, 5905 kızdır. Bunlardan 6541 erkek ve 3296 kız mektebe devam ediyor.

Ortamektepte 280, erkek sanat mektebinde 250, bu yıl açılan ve yalnız ilk sınıfı olan kız orta sanat mektebinde 160 talebe vardır.

Kütahyanın kömür işletmelerinde faaliyet

(Başı 7 ncide)

mektedir.

Şikâyet edilen noktalardan biri de, çocuk primine hak kazanmak için ayda 25, senede 300 gün çalışmış olmak mecburiyetidir. İşçi, bu miktardan bir gün eksik çalışırsa bu hakkı tamamen kaybetmektedir. Normal tatil günleri haricinde işçi bir gün, haber verme imkânını bulamadan hasta olursa çocuk primini kaybediyor.

Fevkalâde hallerin muhtemel tezahürü de nazarı itibara alınarak 300 iş günü; mecburiyetinin bir mikdar indirilmesini istemektedirler.

Yine, herhangi bir sebeple mesai, 25 günden aşağı düştüğü zaman, verilen erzağın kesilmesi işçi aleyhine bir hüküm olarak kabul edilmektedir. Ücretlerden ayrı olarak yapılan sosyal yardım parası da işçinin arzusuna uygun şekilde olmadığı, meselâ memurların bazı masraflarının işçi sosyal yardım parasından ödendiği iddia edilmektedir.

İş Kanununun cezaî müeyyidelerinin haricinde ağır cezalar tatbik edilmesi mevzuu işçilerin üzerinde durduğu mühim meselelerden birini teşkil etmektedir.

Netice olarak şunu kaydetmek lâzımdır ki, kanun, bu iş muhitinde çalışanlar için bazı eksiklikler taşımaktadır.

Bunların, günün icaplarına uygun bir hâle getirilmesi ve işletmenin idarî kararlarından işçi aleyhine netice verebilecek olanların evvelden hesaplanması burada mevzuu ufak tefek ihtilâfları kökünden söküp atmıya ve dolayısiyle işçiyi zevkli ve yüksek randımanlı bir iş faaliyetine eriştirecektir.

Kadın kıyafet inkılâbı

(Başı 4 üncüde)

Kütahya kadınları tarafından da benimsenmeliydi. Derhal faaliyete geçtik. O sıralarda rahmetli Peker Kütahyaya gelmişti. Kadınların yeni kıyafete intıbak etmelerindeki zarurete işaret eden müteaddit konuşmalar yaptı. Hemen arkasından kadınlar ikinci müntehip yapıldı. Kendilerine, içtimai hayatta rol almaları için fırsatlar hazırlandı. Yine o günlerde yapılan belediye seçimlerinde kadınlarımıza vazife verdik. Partide bir toplantı yaparak ilk mantoyu giyen hanımları davet ettik. Bu toplantılar devam etti ve yavaş yavaş muhitte geniş müsbet tesirler yaptı. O kadar ki toplantıya car ile gelen bazı kadınların manto ile çıktığını gördük. Kanaatler tedricen değişiyor ve arzu ettiğimiz hedefe ilerliyorduk.

Bu arada düğün evlerine giderek telkinlerimize devam ettik, hattâ car giyenlere, belediye reisi salâhiyetlerini kullanarak, ceza ihbarnameleri gönderdik, Halkevinde müteaddit çay ve konferanslar tertip ederek belediye intihabında beş kadına ciddi vazifeler vererek car ve şalvar giyimini önledik, bu sayede kadında, içtimai vazife duygusu uyandı ve bunun bir icabı olan yeni kıyafet de muhitte günden güne yayıldı ve intıbak hasıl oldu. Arada, cara dönmeler oldu, fakat takip ve telkin ile bunu da önledik. Halı fabrikasında 1200 kadın işçi çalışırdı; gençlerin yüzünde car görünce tereddütsüz yırtardım. O günkü şartlar içinde bunu nasıl yapardım, şimdi düşünüyor ve hayret ediyorum.

Yeni kıyafeti Kütahyada yerleştirmek için binbir emek sarfedilmiştir. Bu emeklerin neticesinin yaşaması lâzımdır. Car, bir daha Kütahyaya dönmiyecektir. Fakat kadın kıyafetinde bugün yeni bir lâübaliliğin başlamış olduğunu da itiraf etmek lâzımdır. Kalın örtüler yeniden kadını kuşatmaya başlamıştır. Bu netice sadece hazindir.»

Kütahya çini ve toprak sanayii

(Başı 5 ncide)

linde zımpara taşı olarak kullanırlarmış.

Çiniciliğin ikbal devri, Avrupadan çinko, fayans eşyanın ithali ve bol miktarda gelmeğe başlamasiyle nihayet buluyor. Çini eşya böylece ilk darbeyi yerken, modern mimarinin çiniyi unutmasiyle de çini her iki sahadan elini ayağını çekmiştir. Şimdi ayakta kalmağa çalışan da eşya imalâtı kısmıdır; tezyini cephesi ise ölüme mahkûm addediliyor.

Çini tezyinatının yaşatılması Türk sanatına büyük bir hizmet olacaktır. Türk inşaat ve mimarisinde çiniye yer vermek gerekmektedir.

★

Bugün tezyini çini terkedilmiş durumda olduğu için Kütahyadaki dört beş fabrika bütün imalâtlarını eşyaya inhisar ettirmişlerdir. Fakat bunun yanında işlemeli vazo, testi ve diğer eşyalarla da; işleme sanatına da ehemmiyet verilmektedir. Kütahya işi çininin en büyük hususiyetini de, bir el emeği olan işleme teşkil etmektedir. Bu işlemeler muhtelif motiflere göre kız işçiler tarafından bin bir itina ile yapılmaktadır. Bir günde ancak bir vazo işlemesinin yapılabildiğini söylersek, buna dökülen göz nûru ve el emeğinin değerini ifade etmiş oluruz.

★

Çini mamûllerine karşı dışarıdan bir alâkanın kendini göstermesi bu işin âşıkı müteşebbisleri memnun etmektedir. Meselâ, bayram münasebetiyle Suriyeli bir tüccar 1000 parça sipariş vermiş, Amerika, İsveç ve Orta Şark memleketlerine gönderilen nümuneler çok beğenilmiş ve iş teklifleri alınmıştır.

Üzerinde durulduğu ve tanıtılması mümkün kılındığı takdirde çini, Kütahya için bir zenginlik kaynağı haline geleceği gibi, sanat da eski seviyesini bulacak bir inkişafa kavuşacaktır.

Porselencilik

Kütahyada porselen sanayii kurulmuştur. Vaktiyle Alman ve Çek mütehassısların, Kütahyada porselencilik olmaz şeklinde verdikleri raporların bir değeri olmadığı anlaşılmış ve yerli müteşebbisler bugün, Kütahyada porselen imâlinin mümkün olduğunu fiilen isbat etmişlerdir.

Çini fabrikalarında ilâve bir iş olarak ele alınan porselencilik, kısa zamanda büyük bir inkişaf kaydetmiştir. Fakat kredi taleplerine müsbet cevap alamıyan müteşebbisler, müesseselerini tevsi imkânından mahrum kalmışlar ve bu yüzden porselen imâli şimdilik yalnız elektrik malzemesi imâli gibi tek bir sahaya inhisar etmiştir.

Türkiyeye senede 34 milyon liralık porselen eşya girmektedir. Kütahyalı Mehmet Çini, eğer biraz yardım görürse, Türkiyenin bütün porselen ihtiyacını karşılayacak bir imalât seviyesine ulaşacağı, maliyet, kalite ve satış fiyatı hususunda ithal mallariyle rekabet yapılabileceği fikrindedir.

Kiremit Sanayii:

Hâlen Kütahyada dört tane kiremit fabrikası bulunmaktadır. Takribi olarak senede 10 milyon kiremit yapılıyor. İptidai maddenin bol oluşu, memleket ihtiyacının ancak bir kısmının dahilden temin edilebilmekte oluşu kiremit sanayii de Kütahyada inkişafı için kâfi sebeplerdir.

Tenkide iltifat

Bir seneden fazla oluyor, Kütahya belediyesinin Cuma namazı vaktini ilân etmek üzere bir top tedarik etmeğe karar verdiği hakkında gazetelerde bir haber çıkmıştı. O sıralarda memleketin bazı kısımlarında dini politikaya âlet etmek bakımından bir yarış vardı. Biz, Kütahyada belediye kararını bu yarışın bir belirtisi diye karşıladık, bir belediyenin dinî bir gaye ile bir top tedarik etmesini samimî bir lisanla tenkid mevzuu yaptık.

Kütahya Belediye Reisi Hacı Mehmet Beyle görüştüğümüz sırada reis bu hâdiseyi hatırlattı ve dedi ki: «Tenkidinizi okuyunca size hak verdik ve top tedarikinden vazgeçtik.»

Kütahya belediye heyeti, tenkide baş çevirmek ve haklı bulduğu bir tenkidin icabını yapmak suretiyle ortaya güzel bir örnek koymuştur.

Kütahyaya gitmezden evvel bize orada bir gerilik ve taassup baskısı havası estiğini söylemişlerdi. Biz mahallindeki görüşlerimize göre bu iddiayı doğru bulmadık. Kütahya samimi surette dindar bir muhittir, fakat gerilik cereyanı ve vicdan hürriyetini inkâr suretiyle taassup baskısı orada katiyen yoktur.

Vurguncu Kimdir ?

(Başı 7 ncide)

halde görmek arzusundan doğduğuna göre hürmete lâyıktır, fakat ifrata varmamak şartiyle... Memleket müşterek olduğuna göre yurdun başka bir yerinde faaliyete girişen bir Uşaklı, kendi şehrinin dinamik havasını oraya yaymış diye kabul edilemez mi?

Alâettin Tiridoğlu

Bir zamanlar kendisinden çok bahsettirmiş bir Uşaklı olan Alâettin Tiridoğlu, Uşak'da babasından kalmış ne varsa satmış, savmış, Ankarada yerleşmiştir. Parasiyle orada bina yaptıracak ve avukatlık edecektir.

Uşak vilâyet Olmak azminde

(Başı 4 üncüde)

dokumacı olmayan kimselerin âza kaydedilmiş olmasıdır. Dokumacılar kooperatifini yeniden intizamlı bir hale getirmek için arzular ve teşebbüsler eksik değildir.

Buna mukabil Karahallı, dokumacılık sahasında büyük bir varlık gösteriyor. Burada her evde tezgâhlar işliyor, bütün kasaba, geniş bir fabrika manzarasını gösteriyor. Memleketimizin bünyesine çok uygun bir işletme şirketi orada tabii surette kurulmuş, muhite yüksek bir geçim seviyesi getirmiştir.

1947 Uşak D.P. kongresinde Karahallı delegelerinin azimli, olgun hali dikkatimi çekmişti. Karahallı kasabasını ziyaret etmeği ve Karahallıların kendi çalışmaları sayesinde pembeye çevirdikleri hallerini daha yakından görmeği çok istedim. Bunu zamana sığdırmak mümkün olmadı.

Buna mukabil Sivaslı, Uşaktan Çivril'e giderken, yolumuzun üstünde olduğu için orada bir müddet kaldık. Bu güleryüzlü, munis halk ile hoş beş ettik, resimler çektik. Resimlerimizden de anlıyacağınız üzere (Sivaslı), eski milli kıyafetleri en güzel muhafaza edebilen muhitlerden biridir.

A. E. Y.

Kütahya ve civarında su işleri

(Başı 2 ncide)

neticesinde tayin edilmelidir. Bu gibi istasyonları idare edenler de ne su mühendisleridir, ne de ziraatçilerdir. Kültür teknik adı altında sırf tecrübe ve müşahedeye dayanır, bir ihtisas şubesi meydana gelmiştir. Bunun ihtisas adamları, o toprak için en verimli mahsul ne olduğunu, sulanmanın, gübrelenmenin nasıl yapılması lâzım geldiğini tayin ederler. Bu yapıldıktan sonra yalnız mahsulün iki misline çıkmasiyle kalınmaz, dört, beş misli mahsul gibi, kıyas kabul etmiyen neticelere varılır. Meselâ bugün bire beş mahsul alınan bir yerde bire otuz mahsul almak mümkün olabilir.

Porsuk'un Islahı

Ele alınmış diğer bir dâva, Porsuk çayının ıslahıdır. Çay bazı yerlerde dardır, meyli intizamlı değildir, taşkın sular buna sığamıyor. En mümbit araziyi su basıyor. İlk ekin ekilebilecek aylarda arazi su altında kalıyor.

Ortalama 200.000 liralık bir bedelle 22 kilometrelik bir kısmın ıslahı ihale edilmiştir. Bu sayede 4.000 dekar arazi baskın tehlikesinden tamamiyle kurtuluyor. Emniyet altına alınan arazinin kıymeti, dönüm başına beş yüz lira hesabiyle 2 milyon liradır. Selâmeti temin edilecek mahsul, ayrı bir kıymet teşkil eder. Bu sahadaki faydalar köylünün teknik bir ruhla çalışmasına da ihtiyaç göstermez. Hiç tecrübeye lüzum olmadan sırf emniyet sayesinde kendiliğinden bir servet ele geçmiş oluyor.

Altıntaş Bataklığı

Kütahyanın en verimli arazisi Altıntaşta bulunuyor. Fakat bunlar bataklık halindedir. Bunların kurutulması için şimdilik 600.000 lira tahsisat ayrılmış ve bir kısmı üzerinde faaliyete geçilmiştir. 1953, en geç 1954 senesinde bir milyon lira daha sarfedilmek suretiyle geri kalan kısım tamamlanacaktır.

Bu üç işin tamamlanması, Kütahyada bir kalkınma yapabilir.

Programa alınıp henüz ihale edilmeyen işler arasında Çavdarhisar tarihi bendinin ihya edilmesi vardır. Romalılardan kaldığı iddia edilen bendlerden istifade etmek ve bunları tamamlamak suretiyle 3000 dekar arazi sulanacaktır. Bu maksat için 300.000 lira sarfedileceğine göre dekara yüz lira düşer. Bu para bir senede çıkarılabilir.

Bir de Felend çayı işi var. Porsuğa kavuşan bu çay, senede bir, iki defa zararlı taşkınlar yapar. Bunun yatağının ıslahı, üç senelik programa dahildir.

Kütahya'da Sağlık Faaliyeti

Hususi idare bütçesiyle idare olunan 100 yataklı Kütahya Memleket ve 25 yataklı Uşak Memleket hastaneleriyle umumi muvazeneye bağlı yine 100 yataklı Kütahya Verem hastanesi faaliyet halindedir.

Mütehassıs tabip, eczacı, hemşire ve personel kadroları tam olan bu üç hastanede 1951 senesi zarfında cem'an 3759 kişi yatırılarak tedavi görmüş, 12.762 hastaya poliklinik muayenesi yapılarak reçeteleri verilmiş, Kütahya merkezinde 2346 pirket ve 1223 kişiye de deri içi verem aşısı tatbik olunmuştur.

Ayrıca, Tavşanlıda 10 yataklı bir sağlık merkezi; Emet, Gediz ve Simavda da beşer yataklı birer dispanser mevcuttur. Bütün kazaların hükûmet tabipleri, sağlık memurları ve belediye ebeleri vardır. Hattâ, Uşak, Gediz ve Tavşanlıya bağlı nahiyeler hükûmet tabibine kavuşmuştur.

Afyon Sıtma Savaş Başkanlığına bağlı sıtma savaşı şube tabiplikleri 1951 senesi içinde 20.507 kişiyi muayeneden geçirerek icap eden tedaviyi yapmış, 56.750 metre karelik durgun ve sürfeli su sathına 1060 kilogram mazot serpilmiş, 404.795 metrekareyi bulan oda v.s. kapalı yere D.D.T. tatbik edilmek suretiyle başaratla mücadele edilmiştir.

Ziraat Bankası Kütahya şubesi

(Başı 3 üncüde)

hakkında bankaya emir vermişti. Bunun 600 lirasıyle bir çift öküz, 400 liraya bir araba, 60 liraya pulluk, 200 liraya bir sağmal inek, 100 liraya 3 koyun, 140 liraya ufak tefek ziraat âletleri alınacak, bu sayede göçmen derhal müstahsil bir hale gelebilecekti.

Halbuki göçmenler kendilerine tahsis edilen parayı uzun zaman çekmek istememişler ve buna şöyle sebepler göstermişlerdir: «Henüz çalışma zamanı gelmemiştir. Biz köylünün yardımıyle geçiniyoruz. Şimdiden parayı çekip faiz vermek istemiyoruz. Paramızı baharın başında alırız.»

Toprağa Düşkünlük

Arazi edinme kredilerine köylülerin çok rağbeti vardır. Bu sistem sayesinde köylü, yüzde otuz avans vermek ve geri kalanı Ziraat Bankasından borç almak suretiyle arazi ediniyor. Bunu yaparken, köylü, kıymet hesabı yapmıyor. «Ben ve çocuklarım bundan istifade edeceğiz. Değerinden on misli para versek bile zarar yok» diyor. Bu gibi düşünceler yüzünden toprak edinmeğe düşkünlük son derecededir. Arazi fiyatları boyuna fırlıyor. Buğdayın pahalıya satılması, toprak edinmek ve daha fazla ekmek arzusunu doğuruyor. Aynı âmil, tarla - mera ihtilâfını son hadde çıkarmıştır.

Geçen seneki mahsul sayesinde yapılan tahsilât, Kütahya Ziraat Bankasının 1948 denberi tecil edilen borçlarını karşılamıştır. Kütahyada pancar ziraati genişlerse, iktisadi sima bir kat daha iyileşecektir.

Kütahya'nın tarihçesi

Yazan : FERİDUN FAZIL TÜLBENTÇİ

Germiyan Beyliğinin başşehri ve Osmanlı İmparatorluğunda Anadolu Beylerbeyliğinin merkezi olan Kütahya zengin bir tarihe maliktir. Eski adı Kotyom veyahut Kutyomdur. Strabon bu beldeyi Küçük Frikyanın şehirleri arasında zikreder. Eğer Charles Texier'in dediği gibi vak'anüvis Ezop'un doğduğu memleket burası ise tesisi milâttan evvel altıncı asra kadar gider. Milâttan 401 yıl evvel İran tahtını gaspetmek için kardeşi Pers Kralına karşı yürüyen genç Kurusus'un kumandasındaki Onbinlerin ordusu Kütahyadan da geçmiştir. Orduda bulunan meşhur hatip Ksenefon eserinde bu şehirden de bahsetmiştir. Bu hâdise de Kütahyanın pek eski bir tarihe malik olduğunu gösterir.

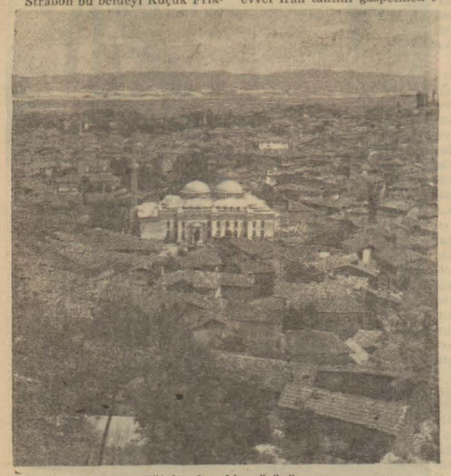

Kütahyadan bir görünüş

Kütahyanın Bizanslılara kadar olan tarihi ve inkişaf seyri bugün için tamamiyle aydınlanmış sayılamaz. Bizanslılar şehre hâkim olan tepeye bir şato yapmışlar ve burçlar ile tahkim ettikten sonra iki kat sur içine almışlardır. Charles Texier, şatonun eski Kutyom şehrinin yerini aldığını yazar. Kütahya, Bizanslılar zamanında gerek askeri ve gerekse ticari mühim bir şehir olarak tanınmıştır.

Kütahyanın Türklerin eline geçtiği tarih katiyetle malûm değildir. 26 Ağustos 1071 de cereyan eden Malazgirt meydan muharebesinden sonra Türk Selçuk orduları Garba doğru muzaffer yürüyüşlerine devam ettikleri sırada zaptedilmiş olması ihtimali vardır. Kılıçarslanın Eskişehir civarında Haçlılar ordusuna mağlûbiyetine kadar şehir Türklerin elinde kalmış, bu tarihten sonra Bizanslılar tarafından istirdat olunmuştur. Kütahya hakkında değerli bir eser yayınlayan Profesör Uzunçarşılı, Sultan Alâettin Keykubat tarafından katî olarak fethedildiğini yazar.

Kütahya, Germiyanoğulları zamanında bir hayli inkişaf etmiş ve Anadolunun başlıca şehirleri arasında yer almıştır.

Germiyan Türkmen aşireti Malatya taraflarından gelerek Ankara ve Kütahyaya yerleşmişlerdi. Bu ailenin reisi Alişir Beyle oğlu Yakup Bey, Selçuk emirlerindendi ve buralarda uç beyliği vazifesi görüyorlardı. Germiyan Beyliğini kuran bu Yakup Beydir. Selçuk devletinin inkıraza yüztuttuğu devirlerde diğer beyler gibi istiklâlini ilân etmiş, Kütahyayı Beylik merkezi yapmıştır. Yakup Bey zamanında Kütahya büyümüştür. Onun ölümü üzerine yerini oğlu Mehmet Bey almıştır. 1363 de Mehmet Beyin de vefatı ile Süleyman Şah hükümdar olmuştur. Süleyman

(Devamı 9 uncuda)

Kütahyadaki çam orm anlarından bir görünüş.

Ziraat Bankası Kütahya şubesi

Bugünkü banka bolluğunda Kütahyanın tek bankası vardır ki o da Ziraat Bankasıdır. Kütahyadaki banka, merkez kaza ile beraber Altıntaşa da bakar ve Emlâk Bankasının ajanlığı vazifesini görür.

Kütahyada ziraat makineleşme devrine girmemiştir. Arazi, dar ve ârızalıdır ve traktöre müsait değildir. Ancak on traktör ve iki harman makinesi vilâyete girmiştir. Buna rağmen seksen ile yüz bin lira arasında oynayan ziraî işletme kredisi geçen sene 800.000 lirayı aşmıştır. Merkez ve Altıntaştaki on üç kooperatif vasıtasiyle aynı maksatla yapılan ikrazlar eskiden 700.000 lira miktarında iken, şimdi 1.700.000 lirayı bulmuştur. Şimdiye kadar hiç yapılmayan Marshall dahili ve Marshall harici makine kredisi yüz bin liraya varmıştır.

Kütahya zengin bir muhit değildir, fakat kanaatle yaşar, tasarrufa kıymet verir. Burada tek banka olan Ziraat Bankasının mevduatı genişliyor, fakat halkı bankaya alıştırmak bakımından vaziyet, memnuniyet verici olmaktan uzaktır. Bir defa tasarrufu altın şeklinde saklamak meyli kuvvetlidir. Bazan gelinler, taşıdıkları altınların ağırlığı yüzünden başlarını kaldıramazlar. Bundan başka bazı taassup erbabı arasında faizin günh olduğu kanaati hükûm sürüyor. Na: «Al, sadaka ver.», ne de şer'î hile yolu bu gibileri tatmin etmiyor. Yani faiz almanın haram olup olmadığı dâvası, Kütahyada bankacılığın fiilî surette karşılaştığı bir dâvadır.

İhtiyatlı Göçmenler

Göçmenlerin banka ile münasebetleri zaviyesinden Kütahya ziraat bankasının geçirdiği tecrübe, çok müsbettir. Hükûmet, her göçmen ailesine 1500 lira tahsis etmiş ve bunun ödenmesi

(Devamı 10 uncuda)

Kütahyada Ziraat Bankası

Kütahyada bir mahalli kıyafet

Kütahyada toprak iyi mahsul verir

Kütahya ovaları, hububat ziraati için en müsait toprakları haiz bulunmaktadır. Memleketin Konya, Ankara, Sivas, Seyhan, Erzurum gibi buğday mıntakaları arasında Kütahya, son 13 yıllık istihsal rakamlarına göre 6 ncı durumu muhafaza etmektedir.

Kütahyanın alüminyumlu ve gübreli topraklarında sadece buğdayın değil, arpanın da en iyileri, en dolgun tanelileri yetişir ve Kütahya arpası bira sanayiinde ısrarla aranan bir mahsuldür.

1951 yılında buğday ziraati için 133.720 hektar, arpa için 56.040 hektar, çavdar 2233 hektar, yulaf 1570 hektar ve mahlût için 15.820 hektar arazide ekim yapılmış; 147.870 ton buğdar, 85.647 ton arpa, 2285 ton çavdar, 2198 ton yulaf ve 32.773 ton mahlût hububat istihsal edilmiştir.

Bu yıl yani 1952 de arpa için 60.901 hektar, buğday için 128.244 hektar, çavdar için 1145, mahlût için 19.983, yulaf için 2018 hektar arazi ekilmiş bulunmaktadır. Bilhassa arpa mahsulünün 79 bin ton civarında olacağı tahmin edilmektedir.

1951 yılı, Kütahya hububat istihsali için fevkalâde bir yıl olmuştur. Bununla beraber, bu yıl Mayısın ortasından itibaren düşmeğe başlayan yağmurlar dane tutumuna yardım etmiş ve Nisan ayında havaların kurak gitmesi yüzünden neşesi kaçan köylüleri oldukça sevindirmiştir.

1952 mahsulünün normal olacağı tahmin edilmektedir.

Kütahya il hudutları içinde ziraî bakım ve mücadele işleri dikkat ve ehemmiyetle yürütülmektedir.

Ziraî mahsullere musallat olan çekirge, fare, domuz, karpokapsa, iponomat, pas, sürme, çivi, manolya, ağrotis, memeli pas gibi haşerat ve hastalıklarla amansız bir mücadele açılmış bulunmaktadır. Bilhassa hububat üzerinde yüzde 20 zarar yapan sürme hastalığı ile mücadele için 15 selektörle 1951 yılında 3.347.623 kilo tohumluk temizlenmiş ve 2.113.853 kilo tohumluk da ilâçlanmıştır.

Meyva ağaçlarına musallat olan karpokapsa ve hiponomat haşerelerine karşı açılan mücadelede 195.982 adet meyvalı ağaç ilâçlanmış, Uşak, Simav ve merkez ilçelerinde 6080 dekar arazide görülen çekirgelerle mücadele edilmiş ve tahlike bertaraf edilmiştir.

Kısaca, Kütahya ili dahilinde ziraatı tehdit eden her nevi tehlike ile mücadelede tam bir akıncı ruhu hâkim bulunmaktadır.

Uşak, vilâyet olmak azminde

Memleketin muhtelif yerlerinde gelişen, sivrilen kaza merkezleri vardır ki bir vilâyet merkezi haline gelmek hakkını kendilerinde görüyorlar ve bu uğurda mücadelelerin arkasını bırakmıyorlar. Uşak, bu gibi şehirlerin ilk safında gelen mühtiterden biridir.

Uşaklıların iddiası şudur: «Biz, Kütahyadan 160 kilometre uzaktayız. Orasıyle kültür ve iktisat bakımından hiçbir alâkamız yoktur. Her türlü hal ve şartlar bakımından Orta Anadolunun değil, Ege bölgesinin mensubuyuz. Kütahyaya bağlı kalmamız, inkişaf hızımızı kesiyor, terakkimize mâni oluyor.»

Uşak hemşerileri, vilâyet statüyle istiklâle kavuşmak kararında beraberdirler. Bu noktada hiçbir parti farkı kabul etmeden, bunu hep birlikte istiyorlar. Uşak'ın vilâyet olmasına karar verildiği hakkında Ankaradan gelen haberlere sevinmekle beraber, işin kat'i bir şekil almasını sabırsızca bekliyorlar.

Uşak vilâyeti kurulursa nasıl bir şekil alacak? Uşaklıların düşüncesi şudur: Altıntaş'ın nahiyesi iken kaza olan Dumlu'nun Kütahyadan, Eşme'nin Manisadan ayrılarak Uşak'a verilmesi, şimdi Uşak kazasının çok canlı nahiyeleri olan Karahallı ile Sivaslının da kaza haline konulması...

Son zamanlarda bazı küçük idari tâdiller yapılmış, Burgaz gibi bazı köyler Çivril'e, Eşmeden 14 ve Gedizden 7 köy Uşak'a verilmiştir.

Şimdiki haliyle Uşak kazasının 135.000, şehrin 20.000 nüfusu vardır. Hele yeniden iki kaza da ilâve edilirse, nüfus, saha ve iktisadî ehemmiyet bakımından Uşak, epeyce canlı vilâyetlerimiz arasında yer alabilecektir.

Uşak'da Ziraat, İş, Osmanlı Bankaları çalışıyor. Toprak sanayii sahasında epeyce bir inkişaf vardır. Fakat Uşak'ın halı ve dokuma işi geri gitmiş, Simav, İsparta gibi yerler bu sahada fazla varlık göstermişlerdir. Uşak Dokumacılar Kooperatifi, boya ve apre için bir atölye kurmasına rağmen işi idare edememiş, iyi usta bulamamış, nihayet burasını kiralamağa mecbur kalmıştır. Bunun bir sebebi, kooperatifin vaktiyle sağlam bir esasa göre kurulmaması ve sadece iplik tevziinden hisse almak isteyen, bizzat

(Devamı 10 uncuda)

Tavşanlıda bir sokaktan görünüş

Kadın kıyafet inkılâbı

Kütahyanın kendine hâs ve bu muhitin çok sevilen tiplerinden biri de hiç şüphesiz eski belediye reisi Ethem Yücel'dir. Ethem Bey, sakin ve ağırbaşlı haliyle Kütahyada büyük muhabbet yarattığı gibi, reisliği zamanında bu şehre yap tığı hizmetlerle, bilhassa şehrin suya kavuşmasında başlıca âmil olmuş ve diğer işlerinde de başarı göstermiş bir insandır.

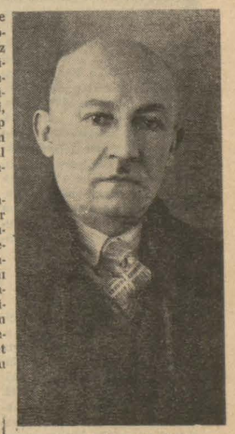

B. Ethem Yücel

Kütahya, muhfazakâr ve anane, âdetlerine sıkıca bağlı bir şehrimizdir. Bu sebeple Kütahyada, 934 yılında bütün memlekette yeni bir medenî adım sayılan kadın kıyafeti inkılâbını yerleştirmek pek kolay olmamıştır. İşte o yıllarda, asil Kütahya kadınlarına, yeni modern kıyafetin benimsenmesinin inkılâp kadınları için bir zaruret olduğu fikrini telkin eden ve bu nun tatbikat ve teşmilini bir vazife bilip gayret gösteren Ethem Yücel olmuştur.

Ethem Yücel bu mevzudaki hâtıralarını şöyle anlatıyor:

— Car denen kalın örtüden Kütahyalı kadını kurtarmak kolay olmamıştır. Şalvar giyilir ve üzerine de car denen bu örtü örtülür ve kadın bir azap halkası içinde dış âlemle alâkasını kesmiş gibi bir şekle girerdi. Car ve şalvar Kütahyanın mahalli kıyafeti idi. Kadınlarımızı bu azap örtüsünün içinden çıkarıp medenî âlemde iş ve mevki sahibi kılmak o zaman her münevver Kütahyalının derin bir arzusu idi. Bu arzunun tahakkuk yoluna girmesi için de fırsat gelip çatmıştı. 934 de kadınlara intihap hakkı verilmesi ve aynı yıllarda kadın kıyafetinde başgösteren inkılâp

(Devamı 10 uncuda)

Kıyafet inkılâbında manto giyen ilk kadın grupu

Tavşanlı Belediye Reisi

Tavşanlı mühim bir kazadır

Kütahyanın kazaları içinde Tavşanlı'nın mühim bir mevkii vardır. Tavşanlı maden serveti bakımından dünyada sayılı kaynaklardan biri olduğu gibi, ziraî istihsalleri, ormanları ile de yurt içinde ayrı bir değer taşıyan bir kazadır. Türkiyede en zengin linyit damarları Tavşanlıdadır. Garp Linyitleri İşletmesi adı altında Tunçbilek, Değirmisaz ve Somada kurulan muazzam tesisler Tavşanlının ileri bir yurt parçası haline gelmesine başlıca vesile olmuştur. Tunçbilek işletmesi ve kömürün bugün için arzettiği ehemmiyet bu ilâvede ayrı bir yazıda izah edilmiştir.

Tavşanlı, mühim bir kömür istihsal merkezi olduğu gibi aynı zamanda bir ziraat memleketidir. Pancar, arpa, buğday, haşhaş, susam en çok ekilen ve elde edilen maddelerdir. Nohut tan leblebi imalâtı burada en ileri gitmiş bir sanat halindedir. Bilhassa Tavşanlının Çukurköy halkı tamamiyle leblebicidir. Leblebinin yapıldığı nohut kısmen burada elde edilmekte, kısmen de dışarıdan getirtilmektedir. Haftada iki vagon leblebi ihraç edilmektedir.

Pancar ziraati de mühimdir. Yılda 18 bin ton pancar istihsal edilmekte ve sırf bu yüzden köylünün cebine senede bir milyon lira girmektedir.

Kaza merkezinde orman işletme teşkilâtı vardır. Alaborda ve Çatak orman bölgelerinde senede 20 - 25 bin metre mikâbi kereste elde edilmektedir.

Kazanın köyleriyle birlikte nüfusu 58 bindir. Üç ilkokulu ve bir ortaokulu mevcuttur.

Tavşanlı, eski eserler bakımından zengin bir yerdir. Herkesin istifadesine açık Zeytinoğlu kütüphanesi ilmî kıymeti haizdir. Kazada haftalık olmak üzere, müstakil Tavşanlı ve Tavşanlı Postası namında iki gazete ve bir de on beş günlük «Filiz» isimli bir dergi yayınlanmaktadır.

Belediye işleri:

Kazada muntazam teşkilâtlı ve iyi çalışan bir belediye mevcuttur. Tunçbilekten alınan enerji ile kazanın elektrik ihtiyacı karşılanmıştır. Bir kısım ihtiyaç içinde yeni tesisler yapılacaktır.

Hotanlı mevkiinden getirilen içme suyu henüz iç şebeke yapılmadığından tam istifade sağlanamamıştır. Belediyenin bu yıl yapacağı işler meyanında zahire pazarı, garaj, hayvan pazarı inşaatı vardır.

Tavşanlının birçok mesire yerleri arasında Ada ve Meyhanelerboğazı'nın ayrı bir değeri vardır. Göbelhamamı kaplıcası halen faal durumdadır.

Tavşanlı - Domaniç - Bursa yolu yapıldığı takdirde burası bir kat daha hareketli bir yer halini alacak, dolayısıyle Tavşanlı en kısa yoldan Bursa ve İstanbula bağlanacaktır.

Köy suları için geçen yıl 33 bin, bu yıl da 49 bin lira ayrılmış ve 20 köy tamamen suya kavuşmuştur.

Domaniç

Kazaya bağlı ve Bursa yolu üzerinde bulunan Domaniç bucağı tarihi bir yerdir. Osmanlı tarihinde ve bilhassa imparatorluğun ilk devirlerinde Domaniç mühim bir merkez halinde idi. Osmanlı devletinin kurucusu Osman Gazinin annesi (Haymane) nin türbesi Domaniçin Çarşamba köyündedir.

Tavşanlılar, örnek sayılacak bir gayret neticesinde kazaları na bir ortaokul kazandırmışlardır. 943 senesinde, Okutma Derneği 130 lira ile işe başlamış, o yıl bu paranın 50 lirası fakir çocuklara dağıtılmış ve 80 lira ile işe girişilmiş. Fakat Etibank 25 bin lira yardım ile işi kolaylaştırmış ve geri kalan para teberrularla temin edilerek ortaokul meselesi halledilmiş.

Spor

Tavşanlı, spor bakımından da hareketli bir yerdir. Sık sık civar vilâyetlerle çeşitli spor temasları yapılır. Kazada bir stad ve Linyit Spor, Tavşanlı Spor adlı iki kuvvetli klüp vardır. Bilhassa Linyit Spor bu bölgede şöhrete sahip kuvvetli bir klüptür.

Çavdarhisarın İhtiyacları

Kütahya - Uşak şosesi üzerinde bir Çavdarhisar köyü var. Binlerce sene evvel bu muhite hâkim olan yüksek bir medeniyete ve imar hareketine ait eserlerin ve harabelerin gölgesinde yaşayan bu köyün halkı, güleryüzlü, çalışkan, munis insanlardır. Hoş bir merakları, fötr şapka giymektir. Yalnız büyüklerin değil, küçüklerin başında da fötr şapka görürsünüz. Civar yollardaki çobanlar, hep fötr şapkalıdır. Foto muhabirimiz, fötr şapkalı büyüklerin ve çocukların takım takım resimlerini çekti.

Köyde sağlık memuru var, ebe var, fakat buraya sıtma mücadele teşkilâtı el uzatmamıştır. Köyde sıtma eksik olmadığına göre halkın başlıca arzusu, sıtma mücadele teşkilâtının köylerine alâka göstermesidir. Diğer bir arzu, mevcut iki erkek öğretmene ilâve olarak bir de kız öğretmen gönderilmesidir. Köylüler, böyle bir öğretmenin kızların daha iyi yetişmesine âmil olacağına hakkıyle inanıyorlar.

Asıl büyük arzu, köyün Emede değil, Gedize bağlanmasıdır. Emed yolu çetindir, kışın kapanır. Gediz yakında şose üstündedir. Emedliler gücenmesinler, fakat böyle bir meseleyi onların arzusuna göre değil, bizzat alâkalı olan köy halkının arzusuna göre halletmek elbette lâzımdır.

Yoncalı Kaplıcaları

Kütahya, kaplıca bakımından çok zengindir. Fakat bilhassa Yoncalı kaplıcaları şifa hassası ve radyoaktivitesinin 42 ile 56 arasında olması bakımından alâka mevzuu oluyor. Buradaki çamurun bilhassa siyatiğe karşı şifa verici hassası o kadar yüksekmiş ki Ankaraya ve başka yerlere teneke ile çamur seviki için istekler geliyormuş. Bugün mevcut tesisler iptidaidir. Bunlar tamamlanırsa, tarihi bir şöhret sahibi olan ve her köşesinden ayrı vasıfta mükemmel sular fışkıran Yoncalı, memleketin mühim kaplıcaları arasında yer alacaktır. Şimdiden Yoncalıda bir otel ve yedi lojman vardır.

İkinci Mahmut devrinde Anadoluyu istilâ eden Mısır ordusunun geri çekilmesini temin eden Kütahya muahedesi Yoncalıda imzalanmıştır. Bu istilâ esnasında Mısır askeri evlere yerleştirildiği için halkın canı yanmış, bir daha böyle bir tehlikeyi önlemek üzere istilâdan sonra halkın ianesiyle Kütahyada kışlalar yapılmıştır.

Simav kaplıcası da 7 asri ev hazırlamak ve diğer imar faaliyetlerine geçmek suretiyle gittikçe fazla şöhret ve rağbet kazanıyor.

Üşak Şeker Fabrikası

Uşak şeker fabrikası, başta Uşak olmak üzere Kütahya ve buna komşu olan geniş bir sahada ekonomik gelişme üzerinde mühim tesirler icra etmiş bir müessesedir. Bu bölgede köylünün başlıca geçim vasıtası olan ve geniş bir sahada ekim yapılan pancar, şeker fabrikası sayesinde değerlendirildiği gibi, yine fabrika sayesinde, işçi olarak birçok vatandaş çalışma imkânı bulmaktadır.

Uşak şeker fabrikası 927 senesinde kurulmuştur. İlk zamanlarda günde 500 ton pancar işleyen fabrikanın takati arttırılarak son sene zarfında işlenen pancar miktarı günde 1400 tona yükseltilmiştir.

Fabrika, 951 kampanya devresinde 167 gün çalışmış ve 33 bin ton şeker istihsal edilmiştir. Bu netice, istihsalde erişilen en yüksek miktardır. 950 yılı istihsali 24 bin ton olmuştur.

Fabrikada çalışan işçi sayısı, kampanya dahilinde 1500, kampanya haricinde 400 dür.

Kütahya'nın tarihçesi

(Başı 3 üncüde)

Şah zamanında Germiyan ülkesinin eski kudret ve kuvveti kalmamıştı. Sık sık Karamanoğullarının tecavüzlerine uğruyordu. Süleyman Şah, Beyliğin mevcudiyetini muhafaza ve Karamanoğullarına karşı mukavemet edebilmek için Osmanlılarla anlaşmak istemişti. Bu anlaşmayı temin için her türlü fedakârlığı göze almıştı. Devlet Hatun adında güzel bir kızı vardı. 1381 yılı başlarında tanınmış ilim adamlarından İshak Fakih'in riyasetinde bir heyeti devrin padişahı Sultan Muradı Hüdavendigâra yollıyarak kızını şehzadelerden Bayezide (Sultan Yıldırım Bayezit) vermek arzusunda bulunduğunu ve cihaz olarak Kütahya ile beraber Emet, Tavşanlı ve Simavı terkedeceğini bildirmişti.

Sultan Murat bu teklifi memnuniyetle karşılamış, Devlet Hatunu Kütahyadan aldırtarak Bursaya getirtmiş ve burada muazzam bir düğün merasimi yapılmıştı. Bu izdivaçtan Çelebi Sultan Mehmet dünyaya gelmiştir. Süleyman Şah, Kula kasabasına çekilmiş, Kütahya da şehzade Bayezide sancak olarak verilmişti. Süleyman Şah, muhtemel olarak 1387 de ölmüş ve yerine oğlu İkinci Yakup Bey geçmişti.

Sultan Muradı Hüdavendigârın 1389 da cereyan eden Kosova meydan muharebesinde şehit olmasını fırsat bilen Yakup Bey, kız kardeşine cihaz olarak verilen yerleri geriye almıştı. Fakat Yıldırım Bayezit, Anadoluya geçerek Germiyan ülkesine girmiş ve Yakup Beyi yakalatarak Rumelide İpsala kalesine hapsettikten sonra Germiyan memleketlerini Osmanlı devleti hudutları içine almıştı. Yakup Bey, dokuz yıl hapiste kalmış ve 1399 da kaçarak Suriye tarikiyle Timura iltica etmiştir.

1402 de vuku bulan Ankara meydan muharebesinde Timurun Yıldırım Bayezidi mağlûp ve esir etmesi üzerine Germiyan ülkesi tekrar Yakup Beye verilmiştir. Bazı tarihlere göre, Sultan Yıldırım Bayezidin Yenişehirde saklanmış olan zevcesi Maria Despina ile iki kızını yakalayan Emir Şeyh Nuretin, bunları Kütahyaya getirerek Timura takdim etmiştir. Timur, Kütahyada bir ay kadar kalmıştır.

Bayezidin intiharından sonra başlayan şehzadeler kavgasında Yakup Bey, kız kardeşinin oğlu Çelebi Sultan Mehmedin tarafını tutmuş ve bu sayede mevkiini muhafaza edebilmiştir. 1428 de Edirneye giden Yakup Bey, devrin padişahı Sultan İkinci Muradın huzuruna çıkarak erkek evlâdı olmadığını ve memleketini ölümünden sonra Osmanlılara terkettiğini bildirmiştir. Yakup Bey bir yıl sonra vefat etmiştir.

Bir sancak haline konan Kütahyanın sancak beyliğine Umur Beyin oğlu Osman Çelebi tayin edilmiştir. 1451 de Ana dolu Beylerbeyliğinin merkezi olmuştur. Buradaki ilk beylerbeyi bilâhare sadaret makamına geçen İshak Paşadır. Kütahya, kısa fasılalar istisna edilirse (Kütahya Şehzade sancağı olduğu zamanlar muvakkaten Anadolu Beylerbeyliğinin merkezi Ankaraya nakledilirdi) Beylerbeyliği teşkilâtının lâğvına kadar bu merkezlik mevkiini muhafaza eylemiştir. Osmanlılar devrinde bir hayli imar görmüş, gelişmiş ve güzelleşmiştir. Bilhassa kumaşları ve çinilerinin (buna dair ilâvemizde başka bir yazı bulunduğundan tafsilât vermiyoruz) şöhreti bütün Avrupaya yayılmıştır. Yine bu devirde birçok ilim adamları yetişmiştir.

Kütahya 1511 yılında büyük bir tehlike ile karşılaşmış, «Şah İsmail'in halifesiyim» diye ortaya çıkan ve tarihlerimizde Şeytan Kulu namıyle anılan bir zat, etrafına binlerce adam toplıyarak Anadoluyu dehşet içinde bırakmış, Kütahyaya yürümüştü. Devlet, üzerine Anadolu Beylerbeyi Karagöz Ahmet Paşayı göndermiş ise de Ahmet Paşa mağlûp olmuş ve âsilerin kaleyi muhasaraları sırasında öldürülmüştür. Âsiler bütün gayretlerine rağmen Kütahyaya giremememişlerdir.

1522 de Rodos seferine çıkan Kanuni Sultan Süleyman, 1 Temmuzda ordusuyle Kütahyaya gelmiş ve dört gün kalmıştı. Irakeyn seferine giderken de 1534 yılı 1 Temmuzunda buraya uğramış ve beş gün istirahat etmişti. Kanuni Sultan Süleymanın oğullarından Sarı Selim (on birinci Osmanlı Padişahı İkinci Selim) ve Bayezit, Kütahyada valilik yapmışlardır.

Kütahya, Osmanlı tarihinde birçok acı ve tatlı hâdiselere şahit olmuştur. Bunların hepsini sıralamağa bu sütunlar kâfi değildir.

Kütahya, İstiklâl Harbindeki vazifesini şerefle yapmıştır. Vatanperver Kütahyalılar memleketin müdafaası uğrunda tertemiz kanlarını akıtmışlardır. Gerek ordu ve gerekse Kuvayi Milliye saflarında kahramanca vuruşmuşlardır. 6 Ağustos 1920 de bir Meclis heyetiyle beraber Kütahyayı ziyaret eden Mustafa Kemal Atatürk, halka teşekkür edilmek üzere Mutasarrıflığa gönderdiği tahriratta aynen şu cümleleri kullanmıştır: «Heyetimiz Kütahyada gördüğü meharetbahş ve itminanaver tezahüratı samimiye ve âliyeden dolayı fevkalâde müftehir ve mesrurdur. Vatanperver Kütahya ahalisinin mali fedakârlığı, maddi ve manevi himemat ve mesaisi ile beş on gün zarfında ihzar ve tecviz edilen binlerce mevcuda balig kıtaatı askeriyenin giriştiğimiz dini, milli, vatani mücahedede muzafferiyetimizi temin edecek kahraman bir zümre olarak isbatı fedakârî edeceğinden eminiz.»

Kütahya, 17 Temmuz 1921 de düşman istilâsına uğramış ve 30 Ağustos 1922 de kurulmuştur.

Feridun Fazıl Tülbentçi

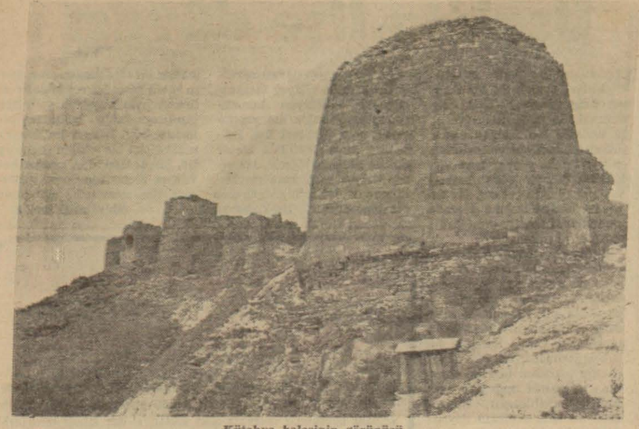

Kütahya kalesinin görünüşü

Kütahya'dan isimler

Vali Vekili: Hayri Eke, Hukuk İşleri Müdürü: Sait Ali Yücel, Defterdar: Azmi Arıkut, Muhasebe Müdürü: Kemal Ertem, Gelir Müdürü: Asaf Ertan, Nüfus Müdürü: Ali Ege, Özel Saymanlık Müdürü: Muhittin Öner, Seferberlik Müdürü: Hayri Bingöl, Tapu Müdürü: Recep Gürcan, İskân Müdürü: Halil Yetkin, Tarım Müdürü: Şaban Erguz, Veteriner Müdürü: Ferit Cankocak, Bayındırlık Müdürü: Samim Güvenir, Orman Müdürü: Müfit, Tekel Müdürü: Behçet Soman, Milli Eğitim Müdürü: Kaya Karaoğlan, Lise Müdürü: Adil Yüksel, P.T.T. Müdürü: Talât Karaağaç, İl Basımevi Müdürü: Halil Kadri Erdem, Emniyet Müdürü: Ahmet Paftalı, Evkaf Müdürü: Abdurrahman Karaman, Beden Terbiyesi B. Md.: Celâl Beken, Askerlik Şube Bşk.: Niyazi Aktuğ, Belediye Başkanı: Mehmet Özbilen, Ticaret Odası Başkanı: İzzet Işıklı, Maden İrtibat Memuru: Ali Akif Eralp, Pancar Mıntaka Âmiri: Nevzat, İl Jandarma Alay Komutanı: Salih Dengiz, İl Jandarma Okulu Komutanı: Cemal Dinç, Hava Okulu Komutanı: Mehmet Ali Bekman, M. J. Bl. Komutanı: Hakkı Levent, Ziraat Bankası Müdürü: Ali Kemal Karahan, Uşak Kaymakam V.: Rüştü Eren, Simav Kaymakamı: Sadrettin Sürbahan, Gediz Kaymakamı: Vâlâ Kurtiz, Tavşanlı Kaymakamı: Hikmet Ökem, Emet Kaymakamı: Lûtfi Demir, Altıntaş Kaymakamı: Hasan Dinçer.

ADLİYE:

Ağırceza Başkanı: Abdülhalim Sunar, C. Savcısı: Şelâhattin Ersöz, C. Savcı Muavini: Yahya Okur, C. Savcı Muavini: Orhan Yıldız, Asliye Hukuk Yargıcı: Hadi Gür, Sulh Hukuk Yargıcı: Vasfi Göksu, Sulh Ceza Yargıcı: Nezir Eyyubigil, Asliye Ceza Yargıcı: Nuri Pekin.

SAĞLIK M.

Sağlık Müdürü: Hikmet Kıvanç, Memleket Hastanesi Başhekimi: Opt. Osman Dirim, Memleket Hastanesi Dahiliye Mü.: Feridun, Röntgen Mü. Nedim Göksoy, Çocuk Mü. Turgut Atay, Nisaiye Mü. Reşat Cansu, Verem Hastanesi Başhekimi: Ahmet Sayın, Dahiliye Mü. Muzaffer Kabalak, Sıtma Savaş Başhekimi: Arif Kutluğ, Hükümet Tabibi: Nevzat Bilge, Belediye Tabibi: Emin Sindel,

Kütahya'da Maarif Hayatı

Vilâyet merkezi ile Uşak, Gediz, Simav, Emet, Tavşanlı ve Altıntaş kazalarında 8429, köylerde ise 65.334 tahsil çağında çocuk mevcuttur.

Bu miktarın ancak 6179 u şehirde, 26.739 u köylerde mekteplere devam etmektedir.

Vilâyet merkezi ve kazalara bağlı köylerin 328 inde mektep vardır. Buna mukabil 441 köy henüz mektep yüzü görmemiştir.

Şehirde bir lise, bir kız enstitüsü, bir umumî kütüphane, bir müze; Uşakta bir ortamektep, bir kız orta sanat mektebi, Altıntaş hariç diğer kazalarda birer orta mekteple birlikte biçki - dikiş kursları bulunmakta ve bu mekteplere devam eden talebelerin sayısı 1328 e varmaktadır.

İŞTE KÜTAHYA

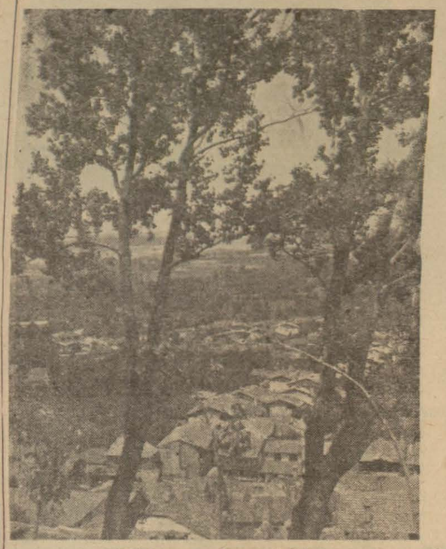

Kütahyanın uzaktan görünüşü

YERLİSİ...

Kütahyanın bir köylü tipi

MAHALLÎ GİYİM...

Köylü kızlardan dördü bir arada

Kütahya'da Hususî İdare

Kütahya Hususî İdaresinin 1.370.000 liralık bir bütçesi vardır. Bunun 1.170.300 lirası vergilerden gelir. Bu arada mühim bir yer tutan yol vergisinin yerini alacak gelirin prensibi henüz belli olmamıştır. Şimdilik Ankaradan ayda 33.000 lira derecesinde bir para gönderiliyor. Eğer bu miktar yaz aylarında artarsa, yol vergisinin açığını belki az, çok karşılayacaktır.

Âdi bütçe umumî meclis, il idare kurulu, hususî muhasebe 382.978 lira tutuyor. Nafiaya 42.044, maarife 94.834, ziraate 28.077, sağlık işlerine 260.998 lira ayrılmıştır. 125.504 lira tutan fevkalâde bütçede de maarif, nafia ve ziraate paralar ayrılmışır.

Bugüne kadar merkezden yollar ve köprüler için 550.000, köy suları için 172.000 ve köy mektepleri için 130.000 lira miktarında yardım gelmiştir.

Kütahya Vali Vekili

Kütahyaya; Halûk Nihat Pepeyi'nin Vali bulunduğu sırada yetişemediğimize çok teessüf ettik. Pepeyi burada kendini halka çok sevdirmiş, çok varlık ve faaliyet göstermiştir. Kütahya Vali Vekili mevkiinde Vali Muavini Hayri Eke'yi bulduk. Bu tecrübeli, inkılâpçı ruhlu, azimli idare adamımız, yurt ilâveleri teşebbüsümüzü büyük bir anlayışla karşıladı. Vazifemizi görmemiz için bize çok yardımlar etti.

Kütahyaya 21 Haziran akşamı gittik. Vardığımızın ertesi günü pazardı, ondan sonra da arife ve bayram geliyordu. İş görme imkânı bulamıyacağımızdan ve bayram ertesine tesadüf eden ilk çarşamba günü mutad yurt ilâvemizi yetiştiremiyeceğimizden korkuyorduk. Vali Vekili, bize pazar günü Kütahyanın bütün idarecileriyle ve Ziraat Bankası Müdüriyle temas imkânını hazırladı, her adımda bir Hızır gibi karşımıza çıktı. Kendisine burada candan teşekkür etmeği vazife sayarız.

Kütahya çini ve toprak sanayii

Yazan :
KEMAL AYDAR

Türk sanat tarihinde çininin yerini izaha bilmem ki lüzum var mıdır.

«Yeşilin hasretini Türk işledi çiniye»

diyen şairi dinlerken, çininin Orta Asyadan sağa sola dağılan atalarımızla beraber olduğunu anlamıyor muyuz? Daha yakınlara gelelim. Selçuk devrinin hangi eserinde çininin yeri yoktur ki? Yavuz Sultan Selim, yerli sanatkârla yetinmiyerek İrandan Mecnun Mehmet namındaki çini ustasını getirmemiş midir? Topkapı sarayının duvar tezyinatı, Konyada Saip Ata Camiinin tezyinatı, Bursada Yeşil Türbedeki sanat hârikası ve burada sayılamıyacak kadar çok eserler; hiç bir devirde Türk sanatı ile çininin birbirinden ayrılmadığını gösteriyor.

Bugüne bakalım: Çininin sanat hayatımızdan adetâ kovulmuş halini görmekle içimizin burkulmaması kabil midir? Modern mimari ve sanat anlayışı içinde çiniye yer vermeyen bizler, asırlar boyunca beraber yaşadığı sevgilisini terkeden suçlu âşık mevkiindeyiz.

Fakat Kütahya, çiniden ayrılmıya razı olmamıştır. Vefalı çıkmıştır; çiniye sahip olmuştur.

Bugün Kütahya diyince hatırımıza ilk gelen şey çinidir. Bu sanat bugün yalnız Kütahyada yaşıyor. Birkaç müteşebbis, en ufak bir yardım görmeden, bu sanatı yaşatmıya çalışıyor.

40 senedenberi bu sanatla haşır neşir olmuş, Mehmet Çini'nin fabrikasındayız. Mehmet Çini, sanatına o kadar bağlıdır ki, oğullarını bile çinici yapmış, bunlar elele vererek ve «Çini» ailesi olarak çiniciliği korumak ve yaşamak üzere imanlı bir birlik teşkil etmişler. Mehmet Çini, sanatın geçmişteki mucizesini ve bir de bugünkü perişanlığını anlatırken iki ayrı hissi bir arada yaşamış oluyor. Çiniye karşı olan sevgisi bakımından babasından aşağı kalmıyan oğlu Rıfat Çini de kendini tamamiyle bu işe vermiş ve ümitle çalışıyor.

★

Kütahyada çininin, Selçuk devrine kadar uzanan bir mâzisi var. Konyada Saip Ata camiinin tezyinatı, Topkapı tezyinatı, Bursa Yeşil Cami tezyinatı Kütahya çinisindendir. Bu kadar eski bir sanat olan çinicilik Kütahyada Birinci Dünya Harbine kadar cami ve mescitlerde duvar tezyinatı, çiçeksiz, düz kâse, fincan, hokka imâli şeklinde yaşamıştır. Vaktiyle, kırık malları almak üzere Şamdan Kütahyaya kırık çılar gelir, topladıkları malı Suriyeye götürerek sedef imâ-

(Devamı 10 uncuda)

Arkadaşımız Kemal Aydar, çini fabrikasında izahat alıyor

Kütahya, halinden şikâyetçi bir muhittir

Kütahyada çıkan resmî Kütahya gazetesinin yazı işleri müdürü Kadri Erdem, bize şu hikâyeyi anlattı:

— Bektaşinin biri hamama gitmiş. Çıkarken bakmış ki hamam parası yok, hamamcının ve müşterilerin karşısında mahcup düşecek... Allaha dua etmiş, demiş ki: «Yarabbi, bana ya on para ihsan et, hamamcıya borcumu ödeyeyim, mahcup olmıyayım, yahut öyle bir şey yap ki ortalık karışsın, bende hamam parası olmadığı belli olmasın.»

O sırada bir zelzele olmasın mı? Kaçan kaçana... Bektaşi babasının hamam parası dâvası hiç göze çarpmamış. Bektaşi de; duası tutuldu diye şükr için camie gitmiş. Yanında oturan biri, dua ederken, Allaha sefaletini anlatıyor, Allahtan ihsanlar istiyormuş. Bektaşi kendisine eğilmiş, demiş ki: «Boş, Allahtan ihsan isteme. Bugünlerde hasisliği var. Bana on para ihsan etmemek için zelzele çıkardı, koca hamamı yıktırdı.»

Tıpkı bunun gibi, harpen önce Kütahyada büyük bir elektrik santralı kurulması kararlaşmıştı. Celâl Bayarın İktisat Vekili bulunduğu sıralarda her şey olmuş, bitmişti. Talih bunu zavallı Kütahyaya çok gördü. Daima mihnet çeken, nimetin her nev'inden mahrum kalan Kütahya, tek meramına kavuşmasın diye, ikinci cihan harbi

(Devamı 11 incide)

Çini ile işte böyle uğraşılıyor

A. E. Yalman'ın Kütahyada menfi olarak kaldığı ev

Kütahya menfiliğim

Ben Kütahyaya derin sevgi ve şükran hisleriyle bağlıyım. Buna sebep, Damat Ferit hükûmeti tarafından İstanbuldan Anadoluya nefyedildiğim sırada Kütahyanın bana asil bir kara gün dostluğu göstermesidir. Zabıta nezareti altında yabancı bir muhite getirildiğim ve orada kahır ve ıstırap dolu bir hayat geçirmeği beklediğim bir sırada, Kütahya bana güler yüz, samimiyet, asil bir misafirseverlik ve ahbaplık gösterdi, üç aylık bir zaman içinde herkesle tanıştım, dost oldum, âdeta bir Kütahya hemşerisi kesildim.

Aradan otuz üç yıl gibi uzun bir zaman geçtiği halde, bu dostluk iki taraflı olarak devam etti. Yalnız en yakın dostlarımdan büyük bir kısmı birer birer Allahın rahmetine kavuştu. Kütahya ilâvesi münasebetiyle yaptığım bu son ziyarette de yeni yeni ölüm haberleri aldım, elem duydum. Bununla beraber Ethem Bey, Talip Paşa zade Sadık Bey, Giyas Bey gibi en yakın dostlarımdan bir kısmı çok şükür hâlâ sıhhattedir. Ethem ve Sadık Beylerle buluşup eski hâtıraları tazeledik. Kütahyaya menfi sıfatıyle gittiğim sırada ilk ziyaretçim olan Giyas Beyi aradım, şeyahatte olmalı ki görüşemedim. Germiyanzade Ali Bey gibi dostlarımın bir kısmının oğullarıyle de baba dostluğunu devam ettirdik.

Munis bir Muhit

Girintili, çıkıntılı ana caddesi dahil olduğu halde eski Kütahya, otuz üç senedenberi pek az değişmiştir. Eski munis ve huzurlu simasını muhafaza ediyor. Eski hâtıralar arayan bir âşina sıfatıyle his bakımından bundan dolayı, biraz hodbince, bir hoşnutluk duyuyorum, fakat Kütahyayı seven ve terakkisini isteyen bir gönüllü hemşeri sıfatıyle elbette müteessirim. Şehir için yeni İstasyon caddesinin açtığı umran ufuklarının inkişafa devamını candan istiyorum.

Kütahyada bulunduğum sırada bir katını kiraladığım ev hâlâ olduğu gibi duruyor, bir resmini aldık. Bu evde İstepan Efendi isminde eskiden devlet hizmetinde bulunmuş, ruh itibarıyle memlekete yakınlığını mütareke günlerinde bile devam ettirmiş bir komşum vardı. Beni sık sık ziyarete gelir, Abdülhamit devrinde menfi sıfatıyle Kütahyada bulunan, sonra İttihat ve Terakki devrinde muhalefet liderleri arasında yer alan İsmail Kemal Beyle olan konuşmalarından bahsederdi.

Bu defa Kütahyayı ziyaretimde, Sultan Mahmut devrinde Padişah üzerinde meş'um tesirleri olan, sonra çok şükür ikbalden düşen Halet Efendinin de menfi olarak bir aralık Kütahyaya geldiğini haber aldım. Hattâ Halet Efendi, Kütahyaya bir çeşme hediye etmiş, İzzet Molla çeşmenin kitabesi için beyitler yazmış, birkaç şekilde tarih düşürmüş. Halet Efendi, bunlardan birini seçmiş, mermer bir levhaya yazdırmış. Şimdi çeşme kurumuş olmalı ki kitabeyi hâvi levhayı Kütahya kütüphanesinde gördüm.

Profesör Esat Paşa

Mütareke devrinde, 1919 yazında benimle beraber göz doktoru ve milli kongre reisi Profesör Esat Paşa da menfi olarak, Kütahyaya gelmişti. O, benden bir ay kadar sonra geldi, komşu oldu. Her akşam memurlardan veya eşraftan birinin evinde beraberce iyi bir kabul gördük. Kurtuluş haberimiz aynı zamanda geldi, İstanbula beraberce döndük.

A. E. Y.

Uşak'ın durumu

Uşak, bağlı bulunduğu vilâyetle bir rekabet ve yarış halinde olan kazalarımızdan biridir. Kütahyanın bu kazası nüfus ve hareket bakımından merkezi geçmiştir. Bu sebeple bazı iddiaları bulunmakta da haklıdır. Fakat Uşak şehri, bu kesif nüfusu ve iktısadî hareketine rağmen modern şehirciliğin icaplarına göre inkişaf edememiştir. Bu şehrin halen suyu yoktur, elektriği kifayetsizdir, imar planı, kanalizasyonu yapılmamıştır.

Bununla beraber belediyesi büyük ve canlı bir faaliyet devresine girmiş ve Uşak'ın başlıca dâvalarını hal yolları bulmuştur. Hemen şurada söylemek lâzımdır ki, 950 belediye seçimleri Uşak'da çok alâka çekici bir şekilde cereyan etmiş ve C.H.P. ezici bir ekseriyetle belediye seçimlerini kazanmıştır. Bu seçimde partilerin aldığı rey miktarı şöyledir: C.H.P. 2100, D.P. 800, M.P. 400. Böylece, memlekette geniş bir D.P. ekseriyetinin bulunduğu bir zamanda C.H.P. nin Uşak belediyesinde hâkimiyet tesis etmesi belediyeyi çalışma yolunda bir kat daha dikkatli ve azimli olmaya sevketmiştir.

Belediyenin 952 yılı bütçesi 370 bin lira olarak hazırlanmıştır. 145 bin liralık katma elektrik bütçesi bundan hariçtir. Şehrin elektriği Dizel gruplarıyle takviye edilmektedir. Ayrıca Yerköy hidroelektrik tesislerinden de istifade edilecek, bilhassa bu sayede sanayie bol enerji verilebilecektir.

Uşak, bir imar planına ancak Ekim ayında kavuşabilecektir.

Su kifayetsizdir. Susuzluk, yazın bir felâket halini almaktadır. 750 bin lira sarfile yeni bir su tesisatı yaptırılmaktadır. Yeni bir gazhane, hal binası, yapılacak işler meyanındadır.

Belediyeye kayıtlı motörlü vasıta adedi 110 dur. Gediz, Uşak, Kütahya ve nahiye, köyler arasında otobüs seferleri mevcuttur.

Kaza merkezinde 1 orta, 7 ilkokul, bir erkek sanat enstitüsü, bir orta kız sanat, bir akşam kız sanat okulu vardır.

Uşak'ın 174 köyünün ekserisinde ilkokul mevcuttur. Banaz, Sivaslı, Ulubey ve Karahallı isimli dört nahiyesi vardır ki bunlardan Banaz pancar ekiciliği, Karahallı da dokumacılığı ile marufur.

Kütahya Şeker Fabrikası ve azot sanayii

Demokrat Parti mücadelesi esnasında Kütahya, en sıkı ve metin bir tavır takınan yerlerden biridir. Sakin ve itidalli Kütahyalıların, bu meselede ayranları kabarmıştı, hiç zaaf göstermeden sonuna kadar dayandılar.

Şeker fabrikası mevzuunda da aynı esaslı mukavemete tesadüf ediliyor. Bu bahis açılınca, her Kütahyalı arslan kesiliyor ve Kütahyaya şeker fabrikasını çok görenlere karşı heyecanlı bir mücadeleye atılıyor.

Bu mesele etrafındaki iddialar, Kütahyalılar için âdeta bir iman mevzuu olmuştur. Her Kütahyalıdan aşağı yukarı şu iddiaları dinlersiniz: «Kütahya bugünden 75.000 ton pancar yetiştirecek bir mevkidedir. Sulama ve kurutma hareketleri neticesinde bu miktar bir kat daha artabilir. Eskişehir, kendi sahasında işleyebileceği kadar pancar bulduğu için uzak mesafelerden pancar alamaz. Bu seneki istihsal şekli, fabrikanın takatini aşmıştır. Tekrar edilirse fabrikadan eser kalmaz.

Başka yerlerin pancarları yüzde 12 - 14, nihayet on altı şekeri hâvî bulunduğu halde, bizim pancarımızda yüzde on sekiz ilâ yirmi iki şeker vardır. Başka pancarların sekiz kilosuyle görülen iş, bizim pancarların beş kilosuyle başarılır. Bunun içindir ki başka sahalarda bizim maliyetimizle rekabet edememek korkusu vardır. Kütahyada bir şeker fabrikası kurulmasına karşı olan itirazların başlıca sebebi budur. Şeker fabrikası, vilâyetin muhtaç olduğu yeni hareketlerden birini yaratacaktır.»

ANKARADAN MÜJDELER

Son gelen haberlere göre Başbakan Adnan Menderes, Cuma akşamı saat onda Küathya milletvekillerini kabul etmiş ve kendileriyle Kütahyanın dertleri hakkında umumî bir konuşma yapmıştır. Bu konuşmada şeker fabrikası dâvası ele alınmış ve son pürüzleri halledilmiştir. Şirketin bir ay içinde kurulacağı ve iki ay içinde temel atma merasimi yapılacağı söyleniyor. Bu nevi müjdeler ağızdan ağıza tekrarlanıyor. Bununla beraber Kütahyalıların hayal sukutlarından o kadar canları yanmıştır ki fabrikayı gözüyle görmedikçe, bu işe inanmamak meylinde olan Kütahyalılar çoktur. Eğer elektrik projesi gibi, bu teşebbüs de neticede gerçekleşemezse, Kütahyalıların hayal sukutu derin olacaktır.

En son şekil, yeni şirkete Kütahya halkının bir milyon, Pancar Müstahsilleri Kooperatifinin bir milyon, Eskişehir Pancar Müstahsilleri Kooperatifinin 1 milyon, Şeker Şirketinin bir milyon lira sermaye koyacağı ve Sınai Kalkınma Bankasından üç milyonluk bir istikraz yapılacağı zeminindedir.

KÜTAHYA — TAVŞANLI

Azotlu gübre istihsal etmek ve bu maksatla Tavşanlı kömürlerinden faydalanmak üzere büyük ölçüde bir azot sanayii kurulması; prensip itibarıyle çoktan kabul edilmiştir. İlk proje; ihtisas sahibi Alman sanayiinin bu işe hem bilgi ve tecrübesiyle, hem de makineleri sermaye diye koymak suretiyle iştirak

(Devamı 11 incide)

Kütahya'da Hayvancılık

Kütahyada geniş mikyasta hayvancılık yapılmaktadır. İl hudutları dahilinde son hayvan sayımına göre 376.801 koyun, 350.894 kıl keçi, 111.427 tiftik keçi, 13.062 manda, 120.258 öküz, 68.600 inek, 16.553 at, 214 deve, 46.745 merkep, 975 katır olmak üzere 1.200.000 hayvan bulunmaktadır.

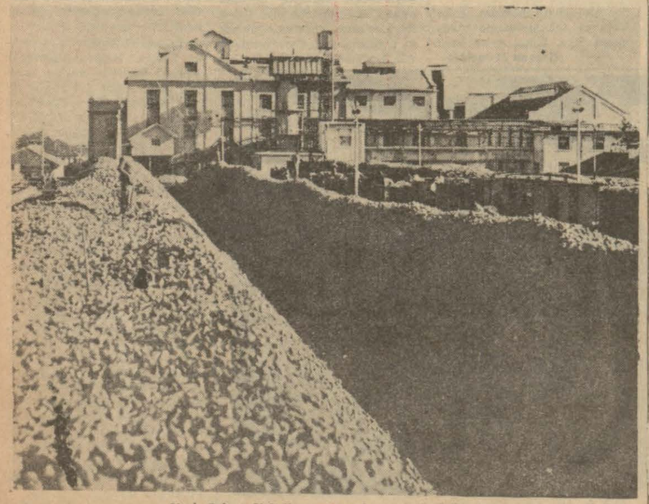

Uşak Şeker Fabrikasının uzaktan görünüşü

Çıkarılan kömürler naklediliyor

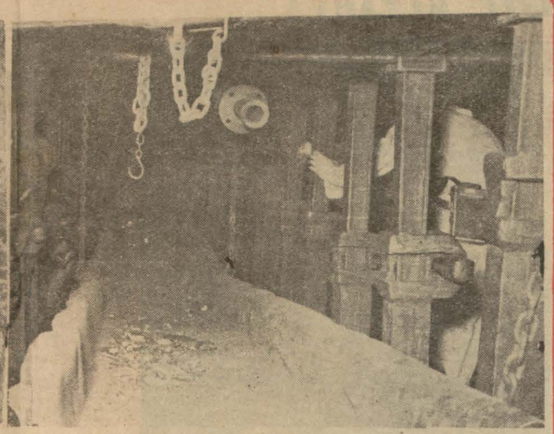

Tunçbilek işletmesinde kömür buradan çıkarılır

Kütahya'nın kömür işletmelerinde faaliyet

İstihsal günden güne artıyor - Marshall yardımının tesirleri - İşçi miktarı - İşçilerin dertleri fazla - İdare, işçi münasebetleri

Kütahyanın imar faaliyetlerinde kömür işletmesi mühim bir yer tutuyor. Kömür işi; Etibanka tâbi yirmi milyon lira sermayeli, mahdut mesuliyetli bir müessesenin elindedir. İşletme üç grupa ayrılmıştır ki ikisi olan Tunçbilek ve Değirmisaz, Kütahyada, üçüncüsü Somada kurulmuş bulunuyor.

Üç işletmede 5000 den fazla işçi, 200 kadar memur çalışır. Merkez Tavşanlıdadır. Müessese müdürü Nevzat Yaver'dir. Her grupun başında bir başmühendis bulunur. Her üç sahada, bilhassa Tunçbilek ve Somada geniş miktarda kömür mevcudu vardır. Bundan linyit diye bahsetmek âdet olmuştur. Hakikatte işletmedeki kömürler, linyitten yüksek ve ileri vasıflardadır.

Marşal planından görülen yardımla tamamlanan yer altı ve yer üstü tesisleriyle, tuvanan olarak Tunçbilekte günde 2000, Somada 2000, Değirmisazda bin ton kömür çıkarılacaktır. Yer altı tesisleri, Soma lavuvar'ı bitmiştir. Normal çalışmaya açılmak üzeredir.

Bursa Sosesi

En büyük dert nakliye işidir. Bu tamamlanırsa, günlük istihsal beş bin tonu da aşabilir. Demiryolu olmayan Bursaya kolayca nakliyat yapılmasını temin etmek üzere Tavşanlı - Bursa yolu tamamlanırsa, hem Bursanın kömür ihtiyacı karşılanır, hem de oradan Tavşanlı taraflarının ihtiyacı olan sebze ve saire gelir. Bu mühim nakliye damarının tamamlanması için 1952 de 250.000 lira ayrılmıştır. Dumanic'e kadar olan yol tamamlanmıştır. Burasıyle İnegöl arasındaki 18 kilometre bir kısmın tamamlanması, mühim ikısadî neticeler yaratabilecektir.

Bu yolu tamamlamak husu-

Garp Linyit leri işletmesinde işçiler faali yet

sunda Emet kaymakamı büyük bir gayret göstermiş ve Değirmisaz kömür işletmesinden âlet bakımından yardım görmek suretiyle yolun Kütahyaya ait kısmının inşaatını ilerletmiştir.

İşçi Vaziyeti

Tavşanlı kömür işletmesinin içtimaî tesisleri Zonguldak gibidir. Şu farkla ki Zonguldakta işçi daha çok, tesisler daha geniştir. Tunçbilekte bulunan 2200 işçinin 1100 ü uzak yerlerden gelir, paviyonlarda, evlerde yaşar. Elde bulunan 180 kadar meskenin 60 ı memurlara, 120 si ustalara ve kalifiye işçilere tahsis edilmiştir. Madenlerde çalışan işçilerin askerliklerini maden işini terketmemek üzere yapmaları, işletmenin faaliyetinde istikrar temin edecektir. Bu yolda tedbirler İngiltereden alınmıştır.

Vasati yevmiye, sosyal masrafla beraber 550 kuruştur. İçtimaî masraflar, vasati 200 kuruş tutar ki bunlar da yemek, barındırma masrafı, sıhhî masraf, sosyal sigortalar dahildir.

Tunçbileğin hususiyeti, satıhta kömür bulunması ve bir kısım işletmenin açıkta olmasıdır.

Seyidömer Kömürleri

Tavşanlı kömürleri haricinde Kütahyada Seyidömer sahasında turf halinde geniş kömür kaynakları vardır. Bunlar, henüz hiçbir işletmeye tâbi değildir. Köylüler, gelişigüzel arabalara doldurup civar şehirlere satarlar. Fiyatının ucuz olması ve duman çıkarmadan âdi sobalarda yanması, Seyidömer kömürüne büyük bir rağbet uyandırmıştır. Seyidömer, odunun yerini tuttuğu için ormanları korumakta mühim bir rol oynuyor.

İdare - İşçi Münasebetleri

Ekibimiz, işletmenin idareci ve mühendisleriyle de, işçi sendikasıyle de görüşmeler yapmıştır. İdarecilerle olan konuşmalar, burada çalışkan ve anlayışlı bir işletme heyeti bulunduğu hissini yaratıyor, fakat işçiler arasında çok acı şikâyetler vardır. Bunların kanundaki noksanlardan mı, yoksa kanunların tatbik edilmemesinden mi ileri geldiğini sorduk. İşçiler, kanunların tatbikından başka bir şey istemediklerini, işletmelerde bir dukalık zihniyeti ve keyfi bir idare hüküm sürdüğünü iddia ettiler. Kullandıkları lisan; bir takım acı hislerin ve yanlış görüş ve ölçülerin zihinlere hâkim olduğunu belli ediyor. İdare ile işçi arasında âhenk kurulmasına her halde ihtiyaç vardır.

İşçiler arasında

Tunçbilek kömür işletmesini ziyaret eden Vatan ekibi burada 2100 den fazla işçinin dertleriyle de meşgul olmuş ve sendika merkezinde kendileriyle görüşmüştür. Her üç işletmedeki işçi mevcudunun 7 bini aştığı gözönüne alınacak olursa kömür madeninde mühim bir insan kuvvetinin rol ve emeği olduğu anlaşılır. İşçilerin şikâyetleri umumiyetle birkaç esas etrafında toplanmaktadır. Bunların bir kısmı İş Kanunu ve diğer mevzuatın tatbikatından doğan mahzurlar, diğer bir kısmı da işletme idaresinin idarî kararlarından doğan aksaklıklardır.

İşçiler en ziyade hastalığın; (mesleki) sayılmamasından sızlanmaktadırlar. Mesaî esnasında hastalanan bir işçi yevmiye alamamaktadır. İşçi sigortasına bir yılda ödenen para 700 bin lira olmasına mukabil, sigortanın çeşitli hallerde işçiye yaptığı yardım 25 bin lirayı geçmemektedir.

Kömür işçiliği ağır iş olarak kabul edilmesine rağmen, işçinin ücret; sağlık ve bakım esasları ağır iş vasfına uygun olarak ayarlanmamıştır. Asgari yevmiye 175 kuruşu geçmemektedir. Sendika, kendi yaptığı istatistiğe göre, sağlam bir işçinin, bu günkü şartlar altında çalışma gücünün ancak 7 sene devam ettiği neticesine varmıştır. Bu netice, çalışma şartlarının ağır, buna mukabil işçiyi ayakta tutacak bir bakım sisteminin bulunamamış olması şeklinde mütalâa edil-

(Devamı 11 incide)

Uşak'ta lise dâvası

Uşaklıların hepsinde ıstırap hisleri uyandıran bir dert var: Lise dâvası... Uşak çok münevver bir muhittir. Nüfusuna nisbetle İstanbuldan sonra yüksek tahsil müesseselerine en çok talebe gönderen yerdir. Muhitin bilgiye olan hasreti vaktiyle dikkati çekmiş, bir kaza merkezi olmasına rağmen burada yedi senelik bir (İdâdî) mektebi kurulmuştur.

Bu mektep hükûmetçe kapatılınca, Uşaklılar, bizzat bir lise yapmak arzusunu duymuşlar, kendi aralarında topladıkları paralarla bir lise binası meydana getirmişlerdir. 1939 da İstanbuldaki Ülkü lisesinin bir şubesi halinde Samet Nebioğlu lisenin idaresini üzerine almış, bina ve masraf açığı halk tarafından kapatılmıştır. Nihayet 1950 de halk masrafa dayanamamış, hususî liseyi kapatarak hükûmetten bunun resmi bir hale konulmasını istemiş, lise diye kullanılmak şartiyle, 240 bin liraya mal olan binayı hükûmete vermiştir. Hükûmet bu şartı yerine getirmeği vaadetmekle beraber sözünü tutmamış, binayı ortamektep için kullanmağa karar vermiş, alt katın tamamlanması için 13.000 lira tahsisat yollamıştır.

Şu nokta dikkate layıktır ki 2 Eylûl 1950 tarihinde, Belediye seçiminden bir gün evvel D.P. belediyeye bir mektup göndererek, «Aşağıdaki haberin, ücreti mukabilinde, dellâl ve şehir hoparlörleri vasıtasıyle halka ilânını» istemiştir. İlçe idare kurulu reisi Halil Sağcan'ın imzasını taşıyan mektuba bağlı olan haber şudur: «Lise işimizin halledildiği ve kayıt ve kabul için Milli Eğitim Bakanlığından alâkalılara emir verileceği, Başbakanın şimdi telefonla vâki tebliğinden öğrenilmiştir. Sayın halkımıza müjdeleriz.»

Bu müjde iki seneye yakın bir zamandanberi unutulmuş ve ileriye bir prensip dâvası sürülmüştür ki o da vilâyet merkezlerindeki lise ihtiyacı tamamlanmayınca, Uşak'a lise yapılamıyacağıdır. Halbuki lise ihtiyacının idarî teşkilâtla hiçbir alâkası olamaz. Mesele, bir yerin vilâyet veya kaza merkezi olmasında değil, bilgiye aç olup olmamasındadır. Uşak, bir zamanlar bir idadî mektebine, sonra kendi kesesinden yüzbinlerce lira sarfiyle meydana getirdiği bir liseye sahip bulunmuş olmakla, bilgi hasreti imtihanını mükemmel bir şekilde geçirmiştir. Şimdi Uşaklılar, kazalarının vilâyet olmasında ısrar ederken, lise meselesine ait «pren-

(Devamı 11 incide)

Vurguncu Kimdir?

Uşak'da hoş bir tâbir var. Uşak'da para kazandıktan sonra başka yerlerde yerleşenlere ve Uşak parasıyle orada binalar yapanlara ve iş kuranlara (Vurguncu) ismini takıyorlar ve söz arasında onlardan gayet tabii bir şekilde (Vurguncu) diye bahsediyorlar. Bu his, Uşak'ı daha mamur ve ileri bir

(Devamı 10 uncuda)

Belediye bütçesi çok kifayetsizdir

Kütahya, belediye olarak kendini, fakir Anadolu şehri tipinden kurtaramamıştır. Kendi işinde gücünde, sâkin ve çok sağlam karakterli insanlar olan Kütahyalılar; kendi şehirlerini mâmur bir halde görmek isterler. Fakat imâr hareketleri fakir bütçeli bir belediyenin tek başına yapacağı iş olmaktan çıkmıştır. Bu sebeple şehrin imârını yalnız belediyeden beklemek adaletsiz bir dilek olur. Maalesef Kütahyalı zenginler bu hakikati kavrıyamamış durumdadırlar. Hali vakti yerinde olanlar, daha ziyade büyük şehirlere akın edip oralarda yeni meskenler yaptırmayı tercih ve kendi memleketlerini ihmâl ediyorlar. Bu sebeple Kütahya, imâr bakımından büyük bir kayba uğruyor, bütün yük de belediyenin omuzlarına yükleniyor.

Belediyenin 463 bin liralık bütçesinin hemen yarısı maaş ve ücret olarak ayrılmakta, şehir işlerine çok az para kalmaktadır. 1942 de yapılan imâr planı ihtiyaçlara göre zaman zaman tâdil edilmiştir. Bu plâna göre şehir, istasyon cihetine doğru inkişaf etmektedir. Fakat plânı bu anda tatbik mevkiine koymak bugünkü şartlar karşısında imkânsız bir iş olarak görünüyor.

Su bakımından Kütahya çok talihlidir. Şehrin suyu boldur. 20 bin nüfus olmasına rağmen, 40 bin kişinin ihtiyacını karşılayacak kadar zengin su nimetine sahip bulunuyor. Bu suyun bir hususiyeti de yazın en sıcak aylarında bile buz gibi soğuk olmasıdır.

Şehrin elektrik ihtiyacı da temin edilmiş durumdadır. Gece gündüz şehre ceryan verilebilmektedir. Tesisat biraz eski olduğu için yüzde 20 zayiat veriyor. Tesisatın yenilenmesi ve hidro - elektrik santralından istifade edilmek suretiyle hem maliyet düşürülecek; şehirdeki çini, yağ, kereste, demir imalâthaneleri nısıf ücretle elektrik enerjisinden istifade ediyorlar.

Yolların parkelenmesi bir program dahilinde devam etmektedir. İstasyon caddesi bu sene asfaltlanacak, bu cadde ile Hükûmet Meydanı mâmur ve güzel bir hale getirilecektir. Şehrin kanalizasyon tesisatı hemen hemen yok gibidir. Bu iş de ele alınmış ve peyderpey yapılmaktadır.

Kütahya şehri; imâra, güzelleşmiye müsaittir. Ancak, evvelce de söylediğimiz gibi imâr hareketi belediyenin yalnız başına başaracağı bir iş değildir. Hususî şahıslar zengin oldukça buradan uzaklaştığı gibi, devletçe kurulacağı vaadedilen bir kısım inşaat da geri bırakılmıştır.

Bunlar arasında tank tâmir fabrikası, malt fabrikası, elektrik ve azot fabrikaları bu mevandadır.

Kütahya Belediye Reisi Başmuharririmizle görüşüyor